

UNIVERZA V LJUBLJANI
Fakulteta za socialno delo

DIPLOMSKO DELO

**RAZISKOVANJE FENOMENA:
» INDIGO OTROCI«**

Simona Pirc

Ljubljana, 2009

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: *Simona Pirc*

Naslov naloge: *Raziskovanje fenomena: »Indigo otroci«*

Kraj: *Ljubljana*

Leto: *2008/2009*

Št. strani: 114, **št. slik:** 3, **št. grafov:** 36, **št. tabel:** 2, **št. sprotnih opomb:** 21, **št. prilog:** 10

Mentorica: *as. dr. Leonida Kobal*

Deskriptorji: *indigo otroci, vzgoja, anketni vprašalnik, starši, družba, soustvarjanje, kvantitativna analiza, novodobni otroci, socialno delo z otroki.*

Povzetek: Indigo otroci je sodoben pojem, ki še ni raziskan in nima znanstvene podlage. Številni ljudje se ukvarjajo s pojavom in alternativni tiski nas zasipajo z informacijami. Indigo otroci so novodobni otroci, ki se razlikujejo od ostalih po določenih lastnostih in sposobnostih. Lastnosti niso nadnaravne, vendar se razlikujejo po pogostosti pojavljanja in po številu lastnosti, ki jih ima en otrok.

Zadala sem si nalogo, da pojav raziščem in naredim raziskavo, ki bo temeljila na znanstvenih podstavkih. Sestavila in izvedla sem anketo, ki sem jo kvantitativno in kvalitativno analizirala. Dobila sem rezultate o obstoju otrok, ki jih ne morem posplošiti na celotno populacijo zaradi premajhnega števila anketirancev.

Dobila sem rezultat, da ima več kot 60% otrok lastnosti in sposobnosti, ki jih predpisujejo indigo otrokom. Anketirala sem dve različno stari skupini otrok, vendar med njima ni bilo takšne razlike, da bi bilo možno posplošiti podatek, da naj bi bilo vsako leto večje število indigo otrok.

Title: Exploration of the phenomenon indigo children

Descriptors: indigo children, education, survey, parents, company, co-creating, quantitative analysis, new age children, social work with children.

Summary:

Indigo children are modern concept, which has not yet been studied, and no scientific basis. Many people involved in the phenomenon, and the alternative press surrounding us with the information.

New age children are children who are different from the others by its specific characteristics and abilities. Properties are not supernatural, but differ in the frequency of occurrence and number of properties which have a child. I have set itself the task of the phenomenon of looking for and do research that will be based on scientific supports. I drew up and carried out a survey that can not be generalized to the entire population, the number of respondents. Results showed that more than 60% of children s characteristics and skills prescribed by the indigo children. I am not able to confirm the argument that it is, and every year bore greater number of Indigo children.

UNIVERZA V LJUBLJANI
Fakulteta za socialno delo

**DIPLOMSKO DELO
RAZISKOVANJE FENOMENA:
» INDIGO OTROCI«**

Avtor: Simona Pirc
Mentor: dr. Leonida Kobal

Ljubljana, 2009

Diplomsko nalogo
posvečam sinu Aneju.

Predgovor

Spominjam se svojega otroštva, ko sem imela večkrat občutek, da me odrasli ne razumejo. Po osnovni šoli sem nadaljevala šolanje na Srednji vzgojiteljski šoli in trudila sem se, da bi bila drugačna do otrok. Na Fakulteti za socialno delo sem dobila nova znanja predvsem s področja psihologije in ponovno so me začeli zanimati otroci, in to da bi končno postali slišani.

Skozi prakso sem večkrat slišala za indigo otroke, ki so me začeli zanimati, ko je gospa Fani (moja zavarovalniška svetovalka) omenila med mojo nosečnostjo, da bo moj otrok indigo. Želela sem vedeti, kaj to pomeni in takrat mi je le na kratko razložila novodobni pojav.

Ponovno sem se z njimi srečala, ko sem dobila v dar za rojstvo otroka knjigo Indigo otroci (L.Carroll, J.Tober,1999). Knjigo sem prebrala in si po njej nisem znala ustvariti mnenja.

Vsak jih vidi s svojimi očmi in kar je za nekatere dokaz o njihovem obstoju, je za nekoga drugega zgolj naključje.

Našla sem veliko lastnosti, značilnosti, obnašanj, ki so skupne večini Indigo otrok. To niso čudežne lastnosti.

Zdaj naj bi bilo Indigo otrok večje število, kar bi lahko vzeli za pozitivno in potegnili iz njih največji možni potencial, kar bi koristilo celotni družbi.

Če je pojav tako razsežen, potem ne sme biti spregledan v strokovnih krogih in je potrebno razmisliti o novih metodah in tehnikah pristopa k današnjemu otroku. Z njimi se moramo uglasiti tako, kot Gabi Čačinovič Vogrinčič pravi za uporabnika v socialnem delu. Prisluhniti otrokom in si narediti smernice za delo z njimi. Ne bi bilo pošteno, da bi bili označeni kot hiperaktivni otroci ali otroci s pomanjkanjem pozornosti.

Pri pisanju diplomske naloge so mi pomagali družinski člani in prijatelji, ki so me spodbujali, da nisem odnehala.

Posebno bi se zahvalila vsem zaposlenim v Osnovni šoli Trzin in vrtcu Palčica. Vsak od njih je

nekaj prispeval k mozaiku te naloge.

Zahvalila bi se svojim staršem, ki sta pogosto vzela v varstvo sina Aneja, da sem v miru iskala ideje in navdihe. Ravno tako bi se jima zahvalila, da sta mi omogočila študij, ki me je veselil.

Zahvalila bi se svojim prijateljicam za vse spodbudne besede, ki sem jih tako nujno potrebovala skozi celoten proces.

Zahvaliti se moram mentorici as. dr. Leonidi Kobal in dr. Liljani Rihter, ki sta me usmerjali na pravo pot in mi dovolili pisati o Indigo otrocih.

Hvala vsem, ki ste verjeli, da mi bo uspelo.

KAZALO:

PREDGOVOR-----	5
1. TEORETIČNI UVOD-----	9
1.1 TEORIJA O INDIGO OTROK SKOZI OČI RAZLIČNIH STROKOVNJAKOV-----	10
1.2 KDO SO INDIGO OTROCI?-----	15
1.3 PRIMERJAVA INDIGO OTROK IN NADARJENIH OTROK-----	20
1.3.1 Lastnosti Indigo otroci (povzeto po L.Carroll in J.Tober-----	20
1.3.2 Nasveti za delo (vzgojo) z indigo otroki-----	26
1.3.3 Lastnosti nadarjenih otrok po Naglovem (Dolenc 1997: 3-4) lahko razdelimo na štiri področja-----	28
1.3.4 Skupne značilnosti nadarjenih in indigo otrok-----	30
1.3.5 Šolski sistem in indigo otroci-----	32
1.3.6 UČITELJICA MATEJA KEBER-----	34
1.3.8 Zdravstveni problemi-----	41
1.3.9 Postavljanje meja-----	42
1.4 TEORIJA O INDIGO OTROCIH V LUČI LAIČNIH STROKOVNJAKOV OZIROMA PO ALTERNATIVNIH VIRIH-----	43
1.4.1 Internetni viri-----	43
1.4.2 Zgodba o domnevnem indigo otroku-----	45
1.4.3 Posnetki o domnevnih indigo otrocih-----	46
1.5 INDIGO »MLADI ODRASLI«-----	47
1.5.1 Začetek pojava indigo otrok-----	47
1.5.2 Današnja mladost in vstop v svet odraslih-----	49
2. PROBLEM-----	52
2.1 HIPOTEZE-----	53
3. METODOLOGIJA-----	54
3.1 OPIS IN RAZČLENITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA-----	54
3.2 RAZISKOVALNI CILJI-----	54
3.3 RAZISKOVALNA METODOLOGIJA-----	55
3.3.1 Vrste raziskave, model raziskave in spremenljivke-----	55
3.3.2 Merski instrumenti in viri podatkov-----	55
3.4 VZOREC IN POPULACIJA-----	55
3.6 REZULTATI IN INTERPRETACIJA REZULTATOV-----	58
3.6.1 ANALIZA ODGOVOROV-----	58
3.6.2 Rezultati-----	90
3.6.3 Preverjanje hipoteze-----	91
4. RAZPRAVA-----	94
5. SKLEPI-----	97
6. PREDLOGI-----	98
7. LITERATURA IN VIRI-----	99
8. POVZETEK-----	103
9. DODATEK-----	104

Kazalo slik:

Figura 1: Škatla za ankete O.Š.....	111
Figura 2: Škatla za ankete vrtec.....	112

Kazalo tabel:

Tabela 1: Vzorec in populacija.....	54
Tabela 2: Preverjanje hipoteze.....	90

Kazalo grafov:

Graf 1a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 1.....	57
Graf 2a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 2.....	58
Graf 3a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 3.....	59
Graf 4a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 4.....	60
Graf 5a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 5.....	61
Graf 6a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 6.....	62
Graf 7a,b, 8,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 7,8.....	63
Graf 9a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 9.....	64
Graf 10a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 10.....	65
Graf 11a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 11.....	66
Graf 12a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 12.....	67
Graf 13a,b,14a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 13,14.....	68
Graf 15a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 15.....	69
Graf 16 a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 16.....	70
Graf 17a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 17.....	71
Graf 18 a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 18.....	72
Graf 19 a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 19.....	73
Graf 20 a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 20.....	74
Graf 21a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 21.....	75
Graf 22a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 22.....	76
Graf 23a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 23.....	77
Graf 24a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 24.....	78
Graf 25a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 25.....	79
Graf 26a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 26.....	80
Graf 27a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 27.....	81
Graf 28a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 28.....	82
Graf 29a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 29.....	83
Graf 30a,b,31a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 30,31.....	84
Graf 32a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 32.....	85
Graf 33a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 33.....	86
Graf 34a,b,35a,b: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti 34,35.....	87
Graf 36: Povprečne ocene.....	90

1. TEORETIČNI UVOD

Težko se je opredeliti glede fenomena, ki ni dokazljiv z obstoječimi znanstveno dokazljivimi sistemi, zato se ne bom opredelila in ga bom poskušala objektivno prikazati.

Poudariti je potrebno, da je oznaka indigo otrok vse bolj domača v novodobnem alternativnem tisku, medtem ko v strokovni literaturi ne pomeni nič. Tudi v alternativnem tisku so značilnosti indigo otrok redko opredeljene tako, da se da nedvoumno razbrati, za kaj pri njih pravzaprav gre. (Gerkman 2002, 12)

Kakorkoli, informacijska doba zahteva drugačne, bolj učinkovite posameznike, in preko različnih medijev (v zadnjih nekaj letih zlasti preko interneta) zasipa ljudi z mnogimi informacijami. Zato morajo biti otroci, ki so se rodili v zadnjem času, za razliko od prejšnjih generacij, biti sposobni hitreje sprejemati in obdelovati različne informacije.

»Preteklost narekuje, kako naj bi otroci reagirali na določene metode in sisteme, vendar pa se ti otroci ne odzivajo na tak način.«¹

Spet drugi viri poročajo o indigo otrocih, otroci z visoko zavestjo (highly aware children)

Po besedah L.Carroll in J. Tober-ja, avtorja knjige *The Indigo Children* (1999), ti otroci niso le fenomen ZDA, ampak sta jih zasledila še na drugih kontinentih.

V reviji *Osebnost* (junij 2006) sem našla članek: Kdo so indigo otroci. Avtor Jaka Pungrčar si takole razlaga: »Povsem oprijemljivih razlag o tem pa nimajo niti članki niti knjige niti nove teorije. Zdi se, da je opredelitev indigo otrok eden od tabujev, ki se ji stroka ne upa oz. ne želi približati, in ki v sebi skriva še veliko neznank. Eden od glavnih razlogov je nedvomno ta, da si le redko kateri strokovnjak upa tvegati in stopiti na negotovo in neraziskano pot resnice o indigo otrocih.«

¹ (<http://www.achildsvoice.net/TheEvolvedChild.shtml.1>)

Na negotovo in neraziskano področje stopam s polno mero adrenalina, ki je pomešan s strahom pred neuspehom in vznemirjanjem, da pišem in raziskujem o nečem, kar je izziv. Ne vem, kakšen bo rezultat. Vem le, da bo v njem moje delo in to delo me veseli.

1.1 1.1 Teorija o Indigo otrok skozi oči različnih strokovnjakov

Teorijo indigo otrok bom poskušala napisati objektivno. Vendar se postavlja vprašanje, če jo lahko napišem objektivno?

Do neke mere je možno, vendar jim ne želim nalepiti etikete, ampak raziskati fenomen.

V slovarju Wikipedia je definicija indigo otrok na kratko napisana in obrazložena.

»Izraz Indigo otroci izvira iz leta 1982 iz knjige: »Understanding Your Life Through Color« (Razumevanje življenja skozi barve), ki jo je napisala Nancy Ann Tappe. Ona je napisala, da so v sredini 1960 začeli opazati, da so mnogi otroci bili rojeni z "Indigo" avro.² Danes se ocenjuje, da je od 14 do 25 let nekje okoli 60% indigo ljudi in 97% otrok, ki so mlajši od 10 let.

Otroci, ki so se rodili v zadnjem času, se razlikujejo od predhodnih generacij. Ne imenujemo jih brez razloga »otroci tisočletja« ali »indigo otroci«. Ti otroci imajo visoko razvito zaznavanje, so zelo senzibilni in nadarjeni na različnih področjih. Prav nobene tolerance nimajo do nepoštenosti in nepristnosti.

Pozornosti širših množic so se doslej izmuznili. Praviloma družba verjame v evolucijo, a samo v pretekli obliki. Misel, da morda danes doživljamo, kako se na planetu počasi razvija nova človeška zavest, ki dobiva obliko v naših otrocih, je za naše uveljavljeno razmišljanje povsem neobičajna.

Vedno več naj bi jih bilo, vedno pogostejše poročajo o njih. Sedaj obstajajo že dovolj dolgo, da so jih opazili tudi v strokovnih krogih. Pojavili so se nekatera vprašanja na izzive, ki jih indigo otroci prinašajo s seboj.

² Misel o obstoju človeške avre-svetlobnem siju, ki obkroža telo-je starodavna. Tisočletja se že pojavljajo posamezniki, ki trdijo, da so sposobni opaziti bleščeč sij svetlobe okrog živih bitij. (Godina,1989:97)

Strokovnjaki kot je Pečjak (v Indigi, 2004), ki ga opis indigo generacije ni prepričal, priznavajo obstoj določenega števila otrok indigov. Po Pečjaku pripada indigo skupina predvsem višjim socialnim razredom. S to tezo se žal ne morem strinjati, saj nam številne izkušnje in raziskave tujih strokovnjakov (Dilenger, Virtue, McCloskey...) ⁴ dokazujejo, da gre za kvalitete posameznika znotraj njega samega. Odvisno je od okolja in tega, kako bo take ljudi sprejelo. Mogoče je Pečjak s tem mislil, da starši višjih socialnih razredov bolje pristopajo svojim otrokom.

V reviji Viva sem našla članek psihologinje in pedagoginje Manice Žmauc Jug.

Fenomen indigo otrok že od osemdesetih let naprej intenzivno priteguje pozornost staršev, pedagoških in zdravstvenih delavcev, sociologov ter drugih strokovnjakov. Takrat so namreč, najprej v ZDA, pozneje pa tudi drugod po svetu, postali pozorni na vse številnejša poročila o posebnih, drugačnih otrocih. Sprva so indigo otroke, ki jih imenujejo tudi otroci modrega žarka, kristalni otroci, x-generacija itd., prepoznavali le po "negativnih" značilnostih, predvsem po hiperaktivnosti ⁵ in legasteniji. Neutrudne hiperaktivneže ⁶ so sprva poskušali umiriti z ritalinom in drugimi zdravili, legastenike pa s posebnimi vajami pripraviti do govorne in pisne enosmernosti. Oglašalo se je vse več staršev, pedagogov in zdravnikov, ki so podvomili, da so otroci bolni ali moteni, kot so sprva verjeli, marveč preprosto drugačni. Po izidu kultne knjige Indigo otroci, v kateri sta Lee Carroll in Jan Tober zbrala pričevanja, raziskave in študije "indigov" z vsega sveta, je postalo jasno: opraviti imamo s posebnim tipom otrok in ni jih malo. Nekaj let pozneje jih je očitno še več: indigo postaja prevladujoč psihosocialni značaj sodobnih otrok. In če gremo še korak naprej: ne gre le za otroke, ki se rojevajo, torej za nove generacije, ampak za spremembo, ki zadeva vse. (Jug, 2008)

Indigo otroci zastopajo posebno skupino posameznikov, ki so se rodili zato, da nam pomagajo. Želijo, da izkoristimo svoje potenciale na ta način, da postanemo bolj naravni in intuitivni. Tukaj

⁴ V Indigo otroci, 2004

⁵ **Hiperaktivnost** sodi med dokaj pogoste motnje pozornosti. Izraža se s **pretiranim gibanjem, z nemirom in nenehnim tekanjem naokrog**. Kadar je motnja pozornosti povezana s hiperaktivnostjo, je obravnava bolj kompleksna, zdravljenje pa zahtevno. (N.Mazi, 2005)

⁶ Beseda hiperaktivnost s katerim opisujemo značilnosti otrok, ki imajo sindrom pomanjkanja pozornosti s hiperaktivnostjo ali brez nje - moteče vedenje, kratka pozornost, nespečnost in razdražljivost. V nasprotju s prepričanjem nekaterih staršev za živilska barvila ali druge aditive ni dokazov, da povzročajo hiperaktivnost (dr. Stoppard, 2007)

so tudi zato, da bodo spremenili naše politične, izobraževalne, prehranjevalne, družinske in ostale sisteme. (Virtue 2001,1)

Strokovnjaki za razvoj in vzgojo otrok, starši in celo otroci imajo neverjetno veliko težav s tem Indigo konceptom.

Ena najtežjih nalog pri izdelavi mojega diplomskega dela je, da je zelo malo strokovne literature in veliko število laične. Zelo malo strokovnjakov je do zdaj izreklo mnenje o fenomenu.

Našla sem citat, ki potrjuje, da se v Sloveniji začena razmišljati o pojavu “ Sam bolj razmišljam o indigo generaciji kot o indigo posameznikih” (Žagar, 2008).

O fenomenu indigo otrok je bil pripravljen spregovoriti doktor Drago Žagar, redni profesor za pedagoško psihologijo na Filozofski fakulteti, ki je povedal, da sicer o tej zadevi raziskav ni, vendar zato, ker ta fenomen sodobna metodološka orodja ne podpirajo, to pa še ne pomeni, da ga lahko apriori zanikamo.

Po njegovem mnenju ima nova generacija otrok (starih do 10 let) zaradi novega okolja (sodobne tehnologije) drugačne dražljaje kot starejša generacija in so zato s stališča slednjih drugačni. Dr. Žagar nam je obrazložil, da se v sodobnem času generacije menjajo zelo hitro - danes že na pet, deset let. Za konec pa dodaja, da kljub temu, da psihološka znanost s sodobno metodologijo fenomena indigo otrok ne more potrditi, ga tudi ne smemo zanikati, saj moramo dopuščati možnost in biti tolerantni. (Košir, Jambrek, 2008)

Ideja, da naj bi bila večina današnjih otrok nekaj posebnega in da naj bi bilo vsem po vrsti skupnih veliko nenavadnih karakteristik – je vsem po vrsti le težko »prebavljiva«.

In nič čudnega, kajti Indigo otroci naj bi bili zares toliko tega naenkrat: senzitivni, samozavestni, inteligentni, kreativni, ne konformistični, nepotrpežljivi, empatični, po naravi sposobni zdravlilstva in pomoči drugim, izjemno hitro učljivi, iznajdljivi in težko vodljivi. Vse to naj bi bilo značilno za izjemno širok spekter mladine, še posebno tisti del, ki je bil rojen po letu 1982.

Koncept indigo otrok je postal moderen v poznih sedemdesetih letih, ko je nekaj znanih psihologov pričelo poročati o vse več otrocih, ki naj bi bili nekako 'drugačni'. A šele zaradi naknadno pripisane jim prevladujoče vijolične barve avre⁷, so jih poimenovali v »Indigo otroke.«

Nataša Durjava pravi o izrazu indigo otrok: »Vsaka terminologija zahteva pojasnila. Toda bistven je odnos. Kaj zahteva odnos? Pogajanja, sodelovanje z otrokom, pripravljenost otroku pomagati. (Durjava, 2008)

Novonastali pojem je obšel svet leta 1999, ko je izšla knjižna uspešnica avtorjev Lee Carroll in Jan Toberja – Indigo otroci: Novi otroci so prišli. Uspeh knjige je takoj pospremila poplava knjig s podobno vsebino, video in glasbenih trakov, igrač, oblek in raznoraznih elektronskih naprav, ki so vse po vrsti pomagale propagirati ta, čez noč nastali koncept. Senzacij lačni mediji in filmska industrija so ta vsečni fenomen pograbili in ga pomagali napihniti prek vseh zdravih meja razuma – tako se je v borih nekaj letih zgodila prava 'indigo revolucija' in danes praznujemo celo svetovni dan Indigo otrok. (Pungrčar, 2006)

29. januar je določen za svetovni dan Indigo otrok. Na ta dan se vrstijo predstave in proslave po vsem svetu. V Ljubljani so letos praznovali že četrto leto.

Nancy Ann Tappe je 1982 leta objavila knjigo z naslovom »Understanding your Life Through Color«. To je prva znana publikacija, v kateri so poimenovani vzorci obnašanja nove generacije otrok. V knjigi so različni načini človeškega obnašanja prirejani določenim barvnim skupinam, in po tem postopku je ustvarila avtorica, ki jo je vodila intuicija, osupljivo natančen in sistem.

7

Avra je človeško bioenergetsko polje, energijski dvojnik, ki obdaja telo in predstavlja skupek sedmih glavnih čakler, katere si sledijo od glave do trtice. Poenostavljeno bi lahko tudi rekli, da je to naš zaščitni energetski plašč okrog telesa, biopolje, podobno kot ima Zemlja zaščitni ozonski plašč, in kjer so razpoke večje, več je težav; Aura torej se razteza v prostor in iz njega črpa vplive okolja (bodisi pozitivne in pa tudi nam negativne). Del aure okrog človeka sestavlja bioelektromagnetno sevanje, katero sega od mikrovalov preko infrardečih žarkov do ultravijolične svetlobe. Ker je vse v univerzumu nihanje, ciklično spreminjanje energije, se tudi aura spreminja- npr. ko smo zdravi je naša Aura polnejša, boljša, ob bolezni pa šibkejša (ali celo prekinjena) in to na predelih določenih organov kjer so običajno težave.

Doreen Virtue v svoji knjigi *The care and feeding of Indigo Children* indigo opisuje kot posebno vrsto posameznikov, ki so prišli na naš planet, da nas obdarujejo s svojimi darili. Vsekakor je res, se pa to za nekoga, ki ni naklonjen tej ideji, sliši to tako, kot da so nezemljani prišli na zemljo in jo bodo sedaj zavzeli. Pravzaprav so indigo otroci »samo« otroci, ki so prišli na Zemljo tako kot vsi ostali in imajo tu posebno nalogo, kot jo imajo čisto vsi ljudje. Kar je edinstvenega, je to, da imajo nalogo rušiti stare sisteme, hkrati pa nam pomagajo doseči naš potencial, da se vračamo nazaj k naravi.

Obstajajo različni tipi indigo otrok, ki služijo določenemu namenu.

Razpredelnica je povzeta po Lee Carroll in Jan Tober (1999).

Humanistični tip bo deloval s širšo množico in ji služil. To so zdravniki, odvetniki, učitelji, prodajalci, trgovci in politiki jutrišnjega dne. Ti so hiperaktivni, izredno družabni, kot otroci ne zdržijo ob eni sami igrački.

- **Humanisti** so izredno aktivni in družabni, fizično pa manj spretni. Odlikujejo jih močna prepričanja. Na dan bodo privlekli vse igrače naenkrat in jih razmetali. Nemogoče je, da bi se igrali le z eno naenkrat.

Idejni tip se bolj zanima za projekte kot za ljudi. To so inženirji, arhitekti, oblikovalci, astronauti, piloti in oficirji jutrišnjega dne. Kot otroci so pogosto zelo športni. Probleme jim povzroča kontrola; in oseba, s katero najbolj manipulirajo, je pri dečkih mama, pri deklicah pa oče. V najstniških letih so nagnjeni k boleznim odvisnosti, zlasti k drogam.

- **Konceptualisti** so bodoči inženirji in arhitekti, ki jih najbolj zanimajo miselni koncepti. Poskušajo nadzirati okolico, hčere predvsem očete, sinovi pa matere.

Umetniški tip je zelo senzibilen in kreativen. To so učitelji in umetniki jutrišnjega dne. Lahko delujejo na področju medicine kot kirurgi ali raziskovalci; če delujejo v umetnosti, potem so prvorazredni igralci. V starosti od štirih do desetih let se bodo začeli ukvarjati morda s 15

različnimi umetnostmi. Z vsako stvarjo se ukvarjajo le kratek čas. Kot mladostniki pa se lotijo ene in postanejo tu virtuoz.

- **Umetniki** so rahločutni in ustvarjalni. Verjetno jih bodo pritegnile najrazličnejše zvrsti umetnosti, vendar vsaka le za kratek čas.

Interdimenzionalni tip je po rasti višji od drugih. Ko so stari leto ali dve, jim že ne smete nič več reči. Ugovarjajo: »Saj vem. Lahko sam. Pusti me.« Ti bodo na svet prinesli nove filozofije in nove religije. Lahko so grobijani, ker so toliko večji, pa tudi zato, ker se ne pustijo nikamor uvrstiti.

- **Večdimenzionalneži** pa so bodoči snovalci religij in filozofij – vsevedneži, ki si že pri enem letu ne pustijo nič več dopovedovati. So malce slabše prilagodljivi.

1. 2 Kdo so Indigo otroci?

Mnogo ljudi je mnenja, da obstajajo le razvijeni otroci, indigo otroci so le plod domišljije, da nam je lažje ob spodleteli vzgoji.

Značilnosti:

- Indigo otroci so prinašalci modrosti. Zanje je značilen izrazit pogled in težnja živeti »tu in zdaj«. Opominjajo nas, naj živimo v tem trenutku; če se prepustimo, bodo v nas prebudili notranjega otroka in občutek lahkotnosti bivanja.
- So ustvarjalni, živahni, radi eksperimentirajo in preizkušajo meje.
- Uprli se bodo, če bodo ugotovili, da imate skrite namene.
- Verjamejo vase in se visoko cenijo.
- Imajo prirojen občutek za poštenje.
- So izjemno nadarjeni, a na žalost njihova nadarjenost pogosto ostaja neprepoznana ali celo označena kot hiperaktivnost. So namreč polni energije, hitro se naveličajo ene

- Razočarani so, če nimajo spodbude, da bi uresničili lastne zamisli. Pogosto zaradi tega celo razvijejo odpor do šole, zanikanje notranjih veščin in podcenjevanje svojih sposobnosti.
- Otroci, ki niso indigo, jih lahko hitro čustveno prizadenejo, ker ne razumejo, kako lahko nekdo ravna v nasprotju z ljubeznijo.

Če imate svoje otroke ali se z njimi ukvarjate ste gotovo opazili, da so ti otroci drugačni. Ste se kdaj vprašali zakaj? Najlažje je seveda ugotoviti, da je to zato, ker so otroci razvajeni oz. zato, ker imajo toliko materialnih dobrin.⁸

Pogosto se omenja, da indigo otroci ne obstajajo in da starši iščejo v indigo otrocih uteho za svojo spodletelo vzgojo, ker se s tem tolažijo in v tej teoriji najdejo, da je njihov otrok kljub nevzgojenosti čudovit, zato sem v leksikonu poiskala definicijo razvajenosti, da jo primerjam s tem, kar pripisujejo indigo otrokom.

Razvajenost-(SSKJ) S pretirano nego, s popustljivostjo povzročiti, da nekdo postane zahteven, izbirčen; raz-vaditi - vaditi in potem razvaditi.

Lahko razumemo tudi širše-način vzgoje, ki ne vodi k temu, da bi se otrok naučil (navadil) osnovnih pravil, omejitev, navadil spoštovati te omejitve, ampak vodi k nasprotnemu učinku, k nesprejemanju pravil / omejitev.

OPREDELITEV RAZVAJENOSTI

⁸ http://www.babybook.si/razvoj-otroka/med-nami-so-indigo-otroci/discussion_reply_form

Za razumevanje procesa oblikovanja motene osebnosti pri razvajanosti si moramo prej razložiti vse dimenzije razvoja človekove osebnosti.

1. Telesni razvoj: dobre razmere, ki naj bi omogočile kar najbolj zdrav telesni razvoj. Z razvajanjem se začne že zelo zgodaj, v otroštvu (mama razvaja dojenčka). Pri hrani, pri oblačilih, zaščita nevarnih mest za poškodbe- vse to je enostransko, zmotno, ozko. Otrokov obrambni mehanizem se težko razvija, prikrajšan je za možnosti razvijanja obrambnih sposobnosti.
2. Socialni razvoj: smo socialna bitja; Otrok odkriva sebe kot samostojno bitje (jaz) in mamo kot nekaj drugega, ne-jaz. Mama mu je kot varna baza v katero se vrača, ko raziskuje svet. Osnovne značilnosti komunikacije sestavljata stik in umik-naučimo se prepoznati situacijo, ko potrebujemo stik in načine kako ga vzpostaviti. Soustvarjamo prilagajanje. Pri razvajanemu otroku je narobe, da starši predstavljajo prijazno okolje, vedno pripravljeno vzpostaviti stik z njim, da mu zadovoljijo vse njegove potrebe. Otrok pa ne more vzpostaviti zdravih stikov v okolju, ker je vse okoli njega ustvarjeno, da mu streže, izpolnjuje želje, pričakovanja. Ni navajen napora, zato v odnose ne vlaga nič, ker pa so odzivi okolja drugačni od pričakovanih čuti razočaranje. Opaženo je, da so otroci nedružabni, netolerantni, zahtevni do okolja, zamerljivi, ne morejo se podrediti pravilom. Ob razočaranju iz okolja nekateri reagirajo nasilno, drugi se zaprejo vase.
3. Čustveni razvoj: za otrokov čustveni razvoj je potrebno čustveno ozračje-možnost za prepoznavanje in izražanje čustev, prepoznavanje učinkov čustev. Pri razvajanem otroku je možnost, da čustva izraža, vendar se starši ne odzivajo ustrezno. Malo otrok zajoka-starši pa naredijo cel cirkus-ga takoj potolažijo-jok potem zgublja počasi pristno vlogo. Prihaja do izrabljanja joka in manipuliranja staršev. Njegova čustva postajajo vse bolj plitva, otrok ni v stiku s svojo podobo. Žalost ni več pristna, je poplitvena. Čustva izgubljajo globino, intenziteto, naboj.
4. Razvoj ustvarjalnosti-dejstvo, da je ustvarjalnost prirojena, je temelj, ki ga je razvila permissivna vzgoja- pustiti otroku ustvarjalnost v tisto smer, kamor sam hoče, kamor čuti; Če

ni spodbujanja se ustvarjalnost ne razvija. Poleg tega potrebujemo tudi radovednost. Zraven pa še napor: primer-otrok se steguje za nečem, ker ne doseže, mama mu da, ker se ji smili, da se napreza, s tem je prekinjena ustvarjalnost. Tako je pri razvajenih otrocih-dušenje ustvarjalnosti, tudi ni več slasti po ustvarjalnosti, ker ni napora, ki bi še povečal slast, začne radovednost pešati. Vse mu je težko, napora se boji, nima vztrajnosti, nima ciljev, želja.

5. Duhovni razvoj: pri razvajenih otrocih, se mama preveč trudi, da ugotovi vsaki otrokovi želji, da ugotovi vsako potrebo in željo, še preden jo otrok utegne sporočiti, otežuje proces razlikovanja med jaz in ne-jaz. S tem je oviran, prikrajšan, za prva elementarna razlikovanja o sebi, o jaz in ne-jaz, za prva elementarna zavedanja samega sebe; govorimo torej o motenem duhovnem razvoju, zaradi razvajanja. Težje se nato otrok vpraša »kdo sem?« in »zakaj sem?«. Ta vprašanja so jim tuja, skorajda nerazumljiva, nepomembna. Pogosto v ugibanju kaj otrok želi in potrebuje starše v otroka projecirajo svoje lastne želje in potrebe in mu jih vsiljujejo. Želje in potrebe postanejo v njem introjekti, otrok res misli, da so to njegove želje. Ko pride v najstniška leta je izgubljen, ker je v slabem stiku s samim seboj, nima pristnega odnosa do samega sebe. Ima le nek odnos do neke podobe samega sebe, ki so mu jo vcepili starši. Sam sebe nima rad, človek, ki sebe nima rad, tudi drugih ne more imeti. Obstaja še področje svobode-občutek imamo, da sebe doživlja kot svobodnega-v resnici pa je povsem odvisen od drugih, od tega, da jim drugi izpolnjujejo želje, potrebe, saj jih sami niti dobro ne poznajo. Sami nezavedno čutijo to odvisnost, zato pred njo bežijo, žal v druge odvisnosti-droge, TV, računalnik, klope,...

Kot zanimivost: razvajeni otroci so idealni potrošniki v naši potrošniški kulturi. (povzeto po Bogdan Žorž: Razvajenost-rak sodobne vzgoje)

Dobra vzgoja je torej dodatek, ki ga v procesu vzgoje starši in vzgojitelji dodaja prirojenim sposobnostim. Osnovni vzgojni dodatek je trojen:

- navajenost na delo (D),
- navajenost na dajanje in sprejemanje (D) in
- navajenost, da človek vidi (V) sebe, druge in okolje v stvarni luči, takšne, kot so.

To je vzgojna dodana vrednost: DDV. Kdor se je v otroštvu in mladosti naučil delati, dajati in sprejemati ter prav videti sebe, druge in svet, je vzgojno preskrbljen. (Ramovš, 180:2002)

Slomšek je zapisal: » Otrokom vse dovoliti pomeni storiti jih nezadovoljne za vse večne dni. Kdorkoli srečno starost želi dočakati, se ne sme v mladih letih razvaditi.«

Bi se mama morala postaviti cilj, da postane *dovolj dobra mama* (Gordon Wheeler) in ne *idealna mama*, kar se pogosto dogaja.

Razvajeni otroci (sem spadajo tudi “nadarjeni” oz. “indigo” otroci) imajo varnost, sprejetost, skrb in veliko nege in pohval. Nimajo pa kritik, kaznovanj in ZAHTEV ali pa imajo tega premalo oz. nekvalitetne, šibke meje. V večini primerov, ker se staršem ne da, nimajo časa oz. je vzgoja za njih prevelik napor. Ja, vzgoja je napor -ali pa je ni. Vzgoja je delo in ne igračkanje. Vzgoja ni vzajemno raziskovanje in ni prijateljevanje (to ni primaren cilj vzgoje, jasno pa je, da smo vsi učljiva bitja in da v vsakem odnosu lahko vlečemo novosti in se izpolnjujemo. Hkrati s starostjo otroka vedno manj direktivno vzgajamo in smo vedno bolj mentorji in nazadnje bolj prijateljski - ne moremo pa nikoli iti v enakost - ker potem otroka zlorabljam. Otrok mora imeti svoje prijatelje, ki si naj jih sam poišče. (Divjak, 2008)

Resnično pomeni biti razvajan, če se ne želiš ukloniti ljudem, ki te želijo spraviti v rutinsko zastarel sistem, če stojiš za svojimi prepričanji, če delaš za ljudi?

Ali resnično lahko sprejmemo misel, da permissivna vzgoja naredi indigo otroka, ki se postavi zase, za sočloveka ali nedolžno žival, naravo. Obenem pa je dejstvo, da indigo otroci ne rušijo sistemov samo zato, da bi jih rušili. Veliko starih sistemov takih, da jih zavirajo ali jim postavijo meje.

Zanka, ki se tu pojavlja je ta, da zaradi napačnega pojmovanje tega kaj indigo otroci so in kaj niso, ustvarjamo neko okolje, ki za take otroke ni spodbudno in jih pahne v napačno smer. O razvajanosti pišejo le redki strokovnjaki, kar me preseneča, ker se s pojavom pogosto srečujem, ko delam z otroki.

1.3 Primerjava indigo otrok in nadarjenih otrok

Nekaterim, kot na primer ameriški doktorici psiholoških znanosti Doreen Virtue, se ji dozdeva opis indigo otrok zelo blizu konceptu nadarjenih otrok.

Predstavila sem koncepte na naslednjih straneh in pod nekatere napisala interpretacijo in jih na koncu primerjala.

1.3.1 Lastnosti Indigo otroci (povzeto po L.Carroll in J.Tober)

- Videti je, da indigo otroci v duhovnem pogledu »vedo, kdo so« in to že v najzgodnejših letih dajo vedeti tudi svojim staršem.
- Na svet pridejo z občutkom, da so kraljeve visokosti in se temu primerno pogosto tudi obnašajo.

Možne je, da vplivajo pravlјice in risanke. Povezano s starši, ki se pogosto vedejo kot sužnji svojih otroki.

Prostovoljka sem bila fantu, ki je svojo mamo spremenil v svojo sužnjo. Vse mu je bilo dovoljeno in ni imela nobene moči. Ob moji prisotnosti so se odvijali najbolj grozoviti dogodki, ki jih lahko doživi mama v odnosu s sinom. Že od desetega leta so se na Centru za socialno delo trudili, da bi šel živeti k očetu, vendar niso mogli pridobiti maminega dovoljenja. Vso nastalo škodo, ki jo je naredil, je plačala in se borila zanj. Fant je imel znake hiperaktivnosti, ki ga je pogosto pripeljala do težav. S ponosom je govoril o svoji kartoteki na policiji, ker je bil ponosen na svojo nedotakljivost. Bila sem njegova inštruktorica sedem dni v tednu po najmanj eno uro dnevno. Dobro so me plačevali, vendar sem počela marsikaj, da so bile ocene pozitivne. Zgodilo se je, da je med inštrukcijam zažgal knjigo in jo vrgel skozi okno.

Spomnim se dogodka na Centru za socialno delo. Ko je prišel na Center je socialno delavki rekel, da ve kateri avto je njen in da ji bo prerezal gume.

V dveh letih z njim sem se naučila in spoznala veliko praktičnega znanja. Hodila sem zanj na

govorilne ure, urejala na Centru za socialno delo. Bila sem mediator med mamo in socialnimi delavkami, ki so bile izgubljene. Obnašal se je zelo vsemogočno in ni bilo mogoče predvidevati njegovega naslednjega koraka. Postal je nevaren in nepredvedljiv, tako da sem prekinila z inštrukcijami.

- Imajo občutek, da »si zaslužijo, da so na svetu« in so presenečeni, če drugi ne delijo z njimi tega mnenja.

Bi na tem mestu dodala, da mislim, da tako razmišlja večina mladih ljudi, kar bi bilo možno povezati z religijami in s pravicami človeka.

- Občutek lastne vrednosti je za njih samoumeven. Pogosto zelo jasno povedo svojim staršem, kdo so.

Verjetno gre za vpliv sodobne vzgoje. Starši imajo pogosto pomanjkanje časa in so potem še bolj veseli, ko so skupaj z otrokom. So informirani, da je za otroka pozitivna samopodoba in samozavest zelo pomembna v vseh obdobjih življenja.

- Imajo probleme z absolutno avtoriteto (avtoriteto brez razlage ali brez možnosti izbire). Ljudje imajo v današnjem času največje število pravic in dolžnosti gledano skozi zgodovino človeštva. Starši otrokom povejo, da se lahko postavijo zase, ko se jim dogaja nekaj, kar naj bi bila ali se dogaja krivica.

V vrtcu je pogajanje osnovna veščina, če želiš dobro shajati tako s starši kot otroki, kar je gledano iz moje perspektive dober nadomestek avtoritativnemu ukazovanju.

- Nekaterih stvari nikakor ne počno, zelo težko jim je npr. stati v vrsti.

Nekateri ljudje se vrstam izogibamo, spet druge premami moč množice ljudi. Drugače si ne znam razlagati neznansko uživanje v prednovoletnih nakupih. Ko greš decembra v trgovski center, se moraš zavedati, da bodo povsod vrste n a blagajnah. Nekateri ljudje preživijo veliko časa v trgovskih centrih.

Mogoče bi lahko pri tej trditvi potegnili črto in rekli, da se morebitni indigo otroci razlikujejo od drugih po tem, da se izogibajo vrstam, ko je le- to možno.

- Frustrirani so, če so sistemi ritualizirani in če ne zahtevajo kreativnega razmišljanja. S tem se strinjam in smatram za pozitivno, če se nekdo usmerja v kreativno ramišljenje. Problem ritualiziranih sistemov je, da ne gredo naprej z razvojem, kar poudarjam da je v današnjem času ključnega pomena.

- Pogosto vidijo boljše možnosti za to, kako bi se česa lotili, doma ali v šoli, in tako jih drugi vidijo kot otroke, ki se obstoječim sistemom upirajo in se z nobenim sistemom ne konformirajo.

Prevladuje mnenje, da imajo starejši ljudje več izkušenj in znanja. S tem povezujemo spoštovanje do starejših. Za indigo otroke naj ne bi bilo samoumevno, ker so mnenja, da se mora človek spoštovanje prislužiti in mu ne pripada zaradi starosti. Iz tega nastane, da se otrok upira sistemu in se mu ne prilagaja s svojim vedenjem. Potrebno bi bilo prisluhniti otroku in nekatere njegove ideje sprejeti.

- Delujejo nesocialno ali pa se zapro vase, in če v bližini ni nikogar, čigar zavest bi bila podobno strukturirana, potem imajo občutek, da jih nihče ne razume.

- Ne odzivajo se na »discipliniranje« in na »občutke krivde« (»Čakaj, da pride oče domov in izve, kaj si napravil.«)

- Niso zadržani, če je potrebno povedati, kaj potrebujejo.

S temi otroki ne smete govoriti od spodaj navzgor. Od vsega začetka jih je treba obravnavati kot odrasle.

Po tem nasvetu bi morali ravnati starši, učitelji, vzgojitelji, socialni delavci in drugi strokovni delavci, ki se srečujejo z otroki. Podobne koncepte o vzgoji smo obravnavali v Srednji šoli in na Fakulteti pri pedagogiki in razvojni psihologiji.

- Indigo otroci so most med tretjo in četrto dimenzijo. Tretja dimenzija je razumska, miselna raven. Četrta dimenzija je bivanjska raven. Tu govorimo o ljubezni in časti in miru in sreči, vendar tega skoraj nikoli ne prakticiramo.

- So zelo senzibilni.

*Za besedo senzibilnost sem našla sledeče pomene: občutljivost, dovzetnost za dražljaje.*⁹

- Ne vedo, kam z energijo.

Jaz ne bi zanemarjala dejstva, da je današnja prehrana bistveno bolj bogata s hranili, ki tvorijo energijo.

Bistveno drugače so se ljudje prehranjevali že eno desetletje nazaj, ko ni bilo na tržišču toliko raznolike prehrane.

- Hitro se dolgočasijo, videti je, kot bi imeli majhen razpon pozornosti.

Drži, ker pri otrocih pogosto opažam, da potrebujejo nanežno pozornost. Potrebno jih je pravilno motivirati.

⁹ <http://www.terminoloskislodar.com/s/senzibilnost.html>

- Potrebujemo čustveno stabilne in zanesljive odrasle ob sebi.

To bi bilo priporočeno, da bi imeli vsi otroci tega sveta, vendar otrok ne izbira staršev in starši ne izbirajo otrok.

- Upirajo se avtoriteti, če ta ni demokratična.

Človek ima v današnjem času svobodo. Ima pravico do lastnega mnenja in razmišljanja. Pri izmenjavi mnenj včasih prihaja do trenj oziroma do konfliktov, vendar se jih moramo naučiti reševati. Potreben bi bil drugačen pristop v takšnih primerih.

Za Mertensa je **spodobnost za konflikt** »pridobljena, naučena sposobnost posameznika, da zazna konflikt z motenimi interakcijami in komunikacijami, ga prepozna in se z njim sooči, da bi ga bodisi začel reševati bodisi zmoget živeti z njim. Gre za sposobnost posameznika, da v interakciji in komunikaciji zazna konfliktne vsebine in jih metakomunicira« (Čačinovič Vogrinčič 1998: 228).

„Patriarhalizem in avtoritarizem pa sta za odraščanje v hitro spremenljivi postmoderni družbi vedno bolj disfunkcionalna. Mladi izgubljajo zaupanje v racionalnost sveta, za katerega se lahko ustrezno pripravimo s pravo vzgojo in šolanjem. Zato se povečuje stopnja nezaupanja do življenja. Svet vse bolj doživljajo kot sovražen in zdi se, da od njega ne morejo pričakovati nič dobrega. Zdi se nepravilen, izkoriščevalski, nasilen in vedno bolj tuj in minira občutek življenjske suverenosti posameznikov.“ (Ule, 2000:53)

Trenutno je demokracija najbolj pozitivna in verjetno najboljša zamenjava avtoritetnega vzgojnega stila.

- Določenim učnim metodam dajejo prednost, zlasti branju in matematiki.

Večina staršev in učiteljev dajejo prednost večini dobrega branja in znanju matematike, ker je

podlaga za učenje in sprejemanje drugega znanja. Že od nekdaj je smisel šolanja, da se naučiš pisati, brati in računati.

- Hitro so frustrirani, ker imajo velike ideje, ne pa tudi sredstev ali ljudi, ki bi jim jih pomagali uresničiti.

Veliko nas je, ki imamo velike ideje, ki jih gradimo v oblakih in jih težko racioniliziramo.

- Učijo se z lastnim raziskovanjem, upirajo se čisti miselni akrobatiki ali golemu poslušanju. Ponovno je mnogo ljudi, ki težko poslušajo in se ob tem ne odzivajo s svojimi čutili.
- Ne morejo sedeti pri miru.

Sedenja pri miru se je potrebno naučiti in ni prirojena sposobnost. V prejšnjih generacijah so se večine otroci naučili ob avtoritetni metodi vzgajanja. Niso imeli druge možnosti kot, da so sprejeli.

To je pogosti razlog, da starši vpisujejo otroke na šahovski krožek. Veliko staršev mi pove, da so ga vpisali, da se bo naučil/a sedeti za mizo.

- Močno sočustvujejo, strah jih je mnogih stvari, smrti in izgube ljubljenih ljudi.
- Če zgodaj izkusijo neuspehe, obupajo in razvijejo trajne učne blokade.

Ko odrasla oseba doživi neuspeh v službi, ljubezni, se ljudje težko postavijo na noge. Otrok je še pred težje nalogo, ker kot rečemo "nima še trde kože", zato so posledice lahko kažejo v bolj negativni luči.

1.3.2 Nasveti za delo (vzgojo) z indigo otroki

- Obravnavajte jih spoštljivo. Obravnavajte jih kot odrasle in enakovredne partnerje, ne da bi jim ob tem naložili dolžnosti odraslih.
- Pomagajte jim pri tem, da bodo sami zase iznašli disciplinske ukrepe.
- Pustite jim možnost izbire.
- Ne podcenjujte jih.
- Pojasnite jim, zakaj jim dajete določena navodila. Sami sebi prisluhnite, kako zvenijo vaše razlage. Ti otroci vas bodo zaradi tega cenili in bodo počakali. Če pa jim boste avtoritarno, diktatorsko ukazovali, ne da bi za svoje ukaze navedli dobre razloge, potem vas bodo zasliševali. Ne bodo vas ubogali in navedli vam bodo celo vrsto razlag, zakaj so vaša navodila neumnost. Včasih so lahko vaši razlogi tako zelo preprosti kot npr. »Ker bi mi bilo danes to v veliko pomoč – popolnoma sem izčrpan(a).« Poštenost vedno zmaga. Otroci bodo malo pomislili in potem storili to, kar jih prosite.
- Naj bodo vaši otroci partnerji pri vzgoji.
- Ko so dojenčki, jim razlagajte, kaj počnete. Ne bodo vas sicer razumeli, toda neizpodbitno bodo začutili vaš odnos do njih in vaše spoštovanje. To je tudi čudovita priprava na čas, ko bodo začeli govoriti.
- Če pride do resnih problemov, jih dajte testirati, preden jim boste začeli dajati zdravila.
- Nudite jim občutek gotovosti pri tem, da jih podpirate. Dajte jim vedno razumeti, da jih podpirate pri tem, k čemur stremijo. Ne poskušajte jih siliti k temu, da bi kaj dosegli, ampak jih pustite, da počno, kar počno, in jih pri tem spodbujajte.
- Ne govorite jim o tem, kaj zdaj so ali kaj bodo kasneje postali. Pustite jih, da se sami odločijo, kaj jih zanima. Ne prisilite jih, da se izučijo poklica, ki je v vaši družini že tradicija, ali da prevzamejo družinsko podjetje.
- Enostavno se z njimi pogovarjajte. Skupaj preglejte dnevne dogodke, namesto da rečete: »Ne, sem rekla!« Ti otroci tega ne bodo sprejeli kot odgovor.
Če boste rekli: »Nobenih vprašanj več o tem.«, potem si bo otrok odgovor poiskal drugje. Enostavno bo to sprejel tako, kot da vi odgovora ne poznate.
- Na nek način nas ti otroci pripravijo do tega, da izboljšamo svoje komunikativne sposobnosti,

da jih izpopolnimo. Tega se moramo mi šele naučiti, to znanje pa ti otroci že prinesejo na svet. Bolje je, da od časa do časa predamo kontrolo v njihove roke.

- Ti otroci zahtevajo od nas, da družinsko življenje zares prakticiramo, ne pa samo idealiziramo. Enostavno nam povedo: »Tudi jaz spadam k družini, tudi jaz hočem sodelovati pri odločanju.« Pripravijo nas do tega, da to, o čemer »pridigamo«, tudi praktično živimo. Ukazovati ni učinkovito. Šolski sistem zataji, kajti pozna samo absolutna pravila, ki ne trpijo odstopanj. Ti otroci sprašujejo in povedo, kar mislijo. Ti otroci pričakujejo od nas, da smo pravi starši.
- Bodite fleksibilnejši pri pričakovanjih do vaših otrok. Zakaj je konec koncev tako pomembno, da so naši otroci dobri v šoli? Zakaj se vznemirjate, če vas pokliče učiteljica in vam pove kaj negativnega o vaših otrocih? Vas to ne spomni na lastno šolanje in na to, kako je bilo, če ste imeli probleme v šoli? Če je temu tako, potem sploh niste jezni na svojega otroka, ampak se bojite zanj. Kaj res menite, da potrebuje vaš otrok dobro izobrazbo, zato da bo lahko kaj »doprinesel« temu svetu? Pomembna bo integriteta osebe. (povzeto po Carroll, Tober 1999,53)

Indigo otroci imajo svoje sisteme organiziranosti in svoja pravila. Pogosto so njihove sobe neurejene in kaotične, polne stvari, vendar Indigi točno vedo, kje v svojem kaosu najdejo tisto, kar potrebujejo. Niso namerno neurejeni in polni krame, vendar je to pogosto posledica tega, da ne marajo stvari, ki so pretirano urejene. Indigi lahko delajo več stvari hkrati in jih zato pogosto označijo kot otroke z motnjami pozornosti, saj navzven izgleda kot da se lotevajo vedno novih stvari, ki jih ne dokončajo, vendar gre z njihovega stališča za kopico majhnih projektov, ki so komaj opazno povezani. Indigi namreč raziskujejo v globine in ko najdejo zadovoljujoče odgovore, znajo vse nedokončane stvari povezati v smiselno celoto. Indige zanima vse, so radovedni, nenasitni raziskovalci, ki hočejo vse takoj (Albolena, 2008).

Lastnosti indigo otrok bi bilo možno pripisati trenutni situaciji, v kateri živimo. Hitri tempo življenja nas prisili, da določene stvari počnemo drugače kot so le-to počeli naši predniki. Vsakodnevno se srečujemo z nujnimi opravki in opravili, tako da vse to vpliva na kaotičnost naših prostorov in življenja. Ob vseh materialnih dobrinah so naši prostori bolj zapolnjeni in povzročajo večje težave pri urejenosti. Materialne dobrine močno vplivajo na naša življenja in nas spreminjajo.

» Življenjski položaj otrok in mladih v devetdesetih letih označuje torej svojstven razkol med vedno večjim obsegom »svobod« mladih in rahljanjem družbenih ligatur. Zato je pot v postmoderno družbo, tudi pot v naraščajočo socialno in kulturno negotovost, v moralna in vrednostna protislovja in znatno stopnjo negotovosti glede prihodnosti. Individualizacija življenja prinaša s seboj nove oblike obremenitev, tveganj, raznih bolečin, neugodij in nemira, ki preobremenjuje mlade. Individualizacija pomnožuje število in obseg tveganjih življenjskih odločitev in življenjskih poti za vse mlade, pri tem pa se tveganja zopet najbolj zgostijo pri tistih mladih, ki nimajo ustrezne ekonomske in socialne podpore pri svojih družinah, so nezaposleni oziroma jim grozi dolgoročna nezaposlenost.

Mladi so tako rekoč prisiljeni, da si za svojo rabo sproti »skujejo« ali »zbrkljajo« socialna pravila, orientacije in identitete. To pa zahteva dokaj visoko stopnjo refleksilnosti in osebnostne fleksibilnosti. Pomembna značilnost mladosti je tudi, da vedno več groženj in negotovosti izhaja iz pričakovanja prihodnosti, bližnje ali bolj oddaljene, in to pritiska na sedanost. Zmanjšuje se pa pomen družbenih ali socializacijskih ovir iz preteklosti (na primer tradicij, avtoritet). « (Ule, 2000:41)

1.3.3 Lastnosti nadarjenih otrok po Naglovem (Dolenc 1997: 3-4) lahko razdelimo na štiri področja

Učne značilnosti:

- So nadarjeni, zato mnogo vedo o veliko različnih stvareh.
- Imajo bogat besednjak za svojo starost.
- Njihov jezik je izrazito bogat, izdelan, tekoč.
- Hitro si zapomnijo dejstva, dobro razumejo stvari.
- Hitro uvidijo vzročno-posledične odnose.
- Znajo primerjati-iščejo skupne značilnosti in razlike.
- Imajo sposobnost posploševanja, uvidevanja odnosov in odkrivanja logičnih zvez.
- Natančno opazujejo in pomnijo informacije o opaženih stvareh.
- Na lastno željo zelo veliko berejo in dajejo prednost knjigam za odrasle.
- Poskušajo razumeti zapletene stvari, tako da jih razstavljajo v pregledne celote.

- Mislijo kritično, neodvisno.
- So domiselni in imajo bogato domišljijo.

Motivacija:

- So nadarjeni, zato se določenim problemom povsem predajo.
- Trudijo se, da bi nalogo rešili hitro in natančno.
- Pri enostavnih, rutinskih nalogah se dolgočasijo.
- Če jih naloga zanima, ne potrebujejo skoraj nobene zunanje motivacije.
- Težijo k popolnosti.
- So samokritični.
- Ne zadovoljijo se hitro s svojim tempom in rezultatom.
- Iščejo svoje poti reševanja.
- Zastavljajo si visoke storilnostne cilje in samostojno rešujejo naloge.
- Zanimajo jih mnogi odrasli problemi: religija, politika, spolnost, vprašanja o naravi in izvoru sveta, človeka, vesolja....

Ustvarjalnost:

- So radovedni, pogosto sprašujejo.
- Pogosto dajajo nenavadne, redke, izvirne odgovore.
- Svojega mnenja ne prekrivajo, znajo zagovarjati svoja stališča.
- Nobene vrednosti ne odmerjajo rutinskim rešitvam in pri reševanju problema tudi tvegajo.
- V mislih si zamišljajo položaje in spreminjajo ideje.
- Kažejo izrazit čut za humor, ne prenesejo pa otroškega prisiljenega vedenja.
- Ljubijo lepoto in so odprti za okusne detajle.
- Izrazito se zanimajo za ustvarjalne dejavnosti, na primer za karikature, ples, petje, literaturo, glasbo.
- Imajo domiselne, originalne predstave.

Socialne lastnosti:

- Nadarjeni otroci imajo čut za pravico in so se pripravljene angažirati proti “avtoritetam”.
- Ne bojijo se biti drugačni in izzivati.
- So individualisti.
- Ne sprejemajo nobenega mnenja avtoritet, če ga prej kritično ne preverijo.
- Povzemajo odgovornost in so pri načrtovanju in organizaciji zanesljivi.
- Praviloma enako dobro shajajo z vrstniki in odraslimi, vendar raje poiščejo prijateljstvo med enako sposobnimi.
- Nagnjeni so k odločanju o drugih in o položajih.
- Znaajo se vživeti v druge in so zato dovzetni za politične in socialne probleme.

1.3.4 Skupne značilnosti nadarjenih in indigo otrok

Že samo hitri pogled lastnosti obeh skupin nakazuje na veliko podobnost med njima. Alternativni viri dodajajo še spiritualne sposobnosti npr. videnje prihodnosti, katerih ni mogoče preveriti z merskim inštrumentom.

Hitro se dolgočasijo, videti je, kot bi imeli majhen razpon pozornosti. (Carroll in Tober 1999:54)

Na to lastnost sem našla zanimivo primerjavo v knjigi Vedenjsko težavni otroci-neodkriti in zatrti nadarjenci, ki jo je napisal Robi Kroflič.

Nadarjenim otrokom se svet prepočasi vrti. Če ne morejo viška svoje psihične in fizične energije sproti konstruktivno izkoriščati, se zadržana moč nabira in razdiralno sprošča v okolico. Ta jih prepozna ter obravnava z nadaljnim omejevanjem le kot vedenjsko moteče nasilneže in začarani krog se zapre. (Kroflič 2003, 217)

“ Pogosto naletimo na pritožbo, da učne sposobnosti otrok naglo nazadujejo in da šolam ne uspeva pripraviti učencev na odločilne življenjske naloge. Toda psihometriki so odkrili

nenavadno smer razvoja, ki spodbija to vsesplošno žalostinko: rezultati merjanja inteligence so v resnici v zadnjih 50-ih letih pokazali osupljiv vzpon, pri čemer so meritve pri pripadnikih belcev in manjšin izenačujejo. Ta smer, imenovana “Fynnov učinek”, po Jamesu Flynnu, sociologu, ki jo je prvi zabeležil. (Carroll, Tober, 1999:23)

Skupne značilnosti nadarjenih in indigo otrok:

- Je zelo rahločuten/na.
- Prekipeva od energije.
- Hitro mu/ji postane dolgčas- videti je, kakor da lahko le kratek čas ostaja zbran/a.
- Ima potrebo, da je obdan/a s čustveno trdnimi in zanesljivimi odraslimi osebami.
- Uprl/a se bo avtoriteti, če ni demokratično usmerjena.
- Nekateri načini učenja so mu/ji ljubši od drugih.
- Hitro se vda razočaranju, ker ima imenitne zamisli, vendar mu/ji manjka spretnosti ali ljudi, ki bi mu/ji pomagali uresničiti naloge.
- Uči se na ravni raziskave in se upira učenju na pamet ali učenju, kjer ima vlogo poslušalca/ke.
- Težko sedi pri miru, razen če se poglobi v nekaj, kar ga/jo zanima.
- Je zelo sočuten/a, preganjamo ga/jo razni strahovi, na primer, da bi izgubil/a svoje najdražje.

Skupnih točk je precej in lahko bi rekli, da imajo indigo otroci močno povišano inteligenco, kar so pokazale raziskave. V ZDA so naredili nekaj raziskav merjenja inteligenčnega koficienta in dobili rezultate, da se je inteligenca dvignila pri vseh slojih prebivalstva. Inteligenca vpliva na ostale lastnosti in sposobnosti, ki jih pripisujejo indigo otrokom. S tem se ne bi strinjali tisti, ki indigo otrokom pripisujejo nadčloveške sposobnosti, ki jih ni možno preveriti.

“ Mnogim nadarjenim otrokom po pomoti pripisujejo, da imajo “težave z učenjem”, kakor poroča The National Foundation for Gifted and Creative Children, neprofitna, versko nevtralna organizacija, ki si predvsem prizadeva razumeti te dragocene otroke ter jim pomagati. Njihovi vodilni predstavniki pravijo: “ Javni šolski sistem uničuje veliko nadarjenih otrok. Mnoge od

njih po pomoti označijo za otroke s hiperaktivno motnjo (ADHD). Veliko pa je tudi staršev, ki se ne zavedajo, da se v njihovem otroku skriva nadarjenost.” (Carrol, Tober; 1999:24)

Že tako srečujemo razrede, ki imajo veliko število nadarjenih učencev in če prištejemo še učence, ki so nepravilno ocenjeni in motivirani, potem se dejansko dviguje inteligenca novih generacij otrok.

1.3.5 Šolski sistem in indigo otroci

Da bi šolski sistem ustrezal indigo otrokom, bi se moral temeljito spremeniti. Otroke moramo naučiti misliti, ne pa jim povedati, kaj morajo misliti. Če posredujemo otrokom samo znanje, potem jim povemo, kaj naj mislijo, kaj morajo vedeti in kaj morajo imeti za resnično. Vzgoja naj bi razvijala otrokove talente in sposobnosti, ne pa spomin. Kritično mišljenje, reševanje problemov, iskrenost in zavest odgovornosti – to bi moralo biti jedro vzgoje otrok 21. stoletja. (Caroll, Tober; 1999:94)

Indigo otroci begajo pedagoge. Imajo jih za nadarjene, čustvene in neprilagojene ter kreativne. V šoli se ne znajdejo, saj jih sistem duši.

„Ti otroci se rodijo bolj senzibilni, kot so se rojevale generacije pred njimi. Imajo veliko sposobnost opazovanja, zaradi velike količine informacij, ki jih konzumirajo, pa se hitreje utrudijo. Z njihovimi dejanji „upravljajo“ čustva. Moti jih krivica in so sposobni zelo burno reagirati zaradi malenkosti. Njihova drugačnost se vidi že v vrtcu in že takrat bi morali z njimi delati drugače,“ pravijo strokovnjaki.¹⁰

¹⁰ http://www.bambino.si/indigo_otroci_mali_geniji_ali_otroci_z_resnimi_tezavami

Pogosto sem zasledila, da veliko ljudi priporoča Walfdorsko šolo za indigo otroke. Poklicala sem svojo bivšo sošolko iz osnovne šole, ki se je vpisala na walfdorsko gimnazijo. Vprašala sem jo, če je že slišala za indigo otroke. Odpisala mi je, da so izraz pogosto omenjali, ko so v šoli govorili o njej. Tudi sama bi se strinjala z njimi, ker ima izrazito poudarjene lastnosti, ki jih pripisujejo indigo otrokom.

Najbolj zanimivo je, da ne mara zelene zelenjave, kar sem tudi našla pri opisu indigo otrok.

Primerno okolje za vzgojo in razvijanje indigo otroka naj bi bila Walfdorska šola, ki temelji na filozofiji Rudolfa Steinerja, kjer je cilj upoštevati celoto otroka in vključiti ravnovesje mentalne aktivnosti ter umetniške kreativnosti za razvoj človeške osebnosti.

Branka Strmole iz walfdorske osnovne šole in gimnazije v Ljubljani, je povedala, da je pred leti nekaj staršev v prijavi omenjalo, da je njihov otrok indigo, ali pa so to omenili na razgovoru vendar to ni spremenilo pristopa omenjene šole do učenca. Branka Strmole dodaja, da je v zadnjih dveh letih porast staršev, ki med posebnosti svojega otroka navajajo avtizem ter da pa je v zadnjih letih več primerov odraslih, ki so v sebi prepoznali, da so kot otroci imeli značilnosti indigo otrok. (Košir, Jambrek, 2008).

Walfdorski vrtec smo obiskali v srednji šoli in njegova predstavitev me je zelo navdušila.

Najbolj me je navdušilo, da v vrtcu uporabljajo naravne materiale in se prehranjujejo vegeterijansko, kar pa ne pomeni, da doma otrok ne sme jesti mesa. Otroke peljejo pogosto v naravo in skupaj s starši pogosto odhajajo na različne izlete.

Nekateri strokovnjaki omenjajo, da je Montessori vzgoja najbolj primerna za indigo otroke.

Našla sem vrtec, ki uvaja takšno vzgojo. V tem vrtcu je vzgojiteljica moja prijateljica, ki se je najprej pritoževala zaradi novih metod in tehnik dela. Po enem letu uvajanja postopka je spremenila mnenje, ker so se pokazali pozitivni rezultati pri otrocih.

Naš cilj ni v tem, da bi otroku zgolj omogočili razumevanje snovi, in še manj, da bi se je učil na pamet, temveč se želimo na ta način dotakniti njegovega ustvarjalnega duha, da bi se navdušil do dna svojega bistva. (Montessori, 2000)

Celostni pristop do otroka je tisto, zaradi česar je šolanje po sistemu Montessori edinstveno. Osnovni cilj njihovega programa je pomagati vsakemu otroku, da doseže svoj polni potencial na vseh življenjskih območjih.

Montessori pristop

- Otroci delajo v ozračju spoštovanja, svobode, odgovornosti in urejanosti.
- V montessori vrtcih in šolah se otroci učijo in osvajajo znanja spontano, ko delajo samostojno z različnimi materiali.
- Montessori pristop prepoznamo po umirjenosti, samostojnosti otrok in individualnem pristopu.
- Pri otrocih je opaziti duh spoštovanja, ljubezni in sodelovanja.
- Učenje za življenje, ki vključuje samomotivacijo, samodisciplino, samospoznavanje, sistematičen pristop do reševanja težav, pridobivanje znanja in veščin ter omogoča veselje do učenja.¹¹

Opisujejo vse tisto, kar bi želela, da moj otrok spozna in osvoji.

1.2 1.3.6 Učiteljica Mateja Keber

Pod šolstvom je potrebno omeniti slovensko učiteljico Matejo Keber, ki veliko piše o indigo otrocih. Njene članke sem večkrat zasledila v Domžalskih novicah, v reviji Aura, reviji Mag in našla njen kontaktni elektronski naslov, ki ga uporablja za odgovarjanje vprašanj, ki se ljudem zastavijo ob branju njenih člankov.¹²

¹¹ <http://shrani.si/f/z/kF/2kUb8kHa/montessori.ppt#258,3,MONTESORI PRISTOP>

¹² <http://www.lunin.net/Magazin/Avtorji/64/>

Napisala sem ji elektronsko pismo in dobila naslednji dan odgovor. Del njenega maila prepisujem, ki govori o indigo otrocih in njenih izkušnjah.

“...najino dožemanje sprememb pri otrocih je kar blizu...

...Imam kar dolgoletne izkušnje z druženjem z otroki, saj sem se 24 let kot učiteljica matematike več ur dnevno družila z njimi. Če ste prebrali moje prve članke, potem veste, da sem prvega od njih napisala izključno iz lastnih izkušenj z njimi, še posebej s svojo hčerjo. Najprej sem 'na svoji koži' doživljala njihove vedenjske spremembe, bila ob tem najprej precej izgubljena in nemočna, potem pa sem šele našla literaturo in izpovedi drugih, kjer sem odkrila toliko podobnosti, da bi temu res težko rekla naključje. To me je opogumilo, da sem jih začela opazovati z drugačnega zornega kota in se drugače odzivati nanje.

Četudi lahko rečem, da sem doma v duhovnosti, saj jo dnevno živim, pa me nikoli ni pritegnilo oblačkasto opisovanje in pripisovanje nekih super lastnosti tem otrokom. Ne samo, da se mi je zdelo nepristno in brez podlage v izkušnji, pač pa se mi je zdelo, da prav nič ne koristi današnjim otrokom, prej nasprotno.

Kot sem v intervjuju za MAG povedala, se tudi meni zdi njihov pojav evolucijsko pogojen.

In vseh izkušenj, ki jih imam z njimi, pa globoko verjamem, da je ključno 'sporočilo' današnjih otrok, da bodimo pristni. V tem tudi vidim največjo razliko, zaradi katere se sploh bolj pozorno oziramo k njim.

Najbrž skoraj vask odrasel lahko potrdi, da kot otrok včasih ni imel ne moči, ne vedenja, kako naj vpliva na odrasel svet, da bi bil ta bolj pristen, iskren, avtetičen v medsebojnih odnosih. V splošnem smo kot otroci posrkali vse vzorce bližnjih odraslih in se (nekateri) kasneje, po svojih močeh in volji, trudili osvoboditi teh spon. Večinoma smo kot otroci odraslim verjeli, karkoli že so nam sporočali..” (Keber, 2009)

Čez nekaj dni mi je poslala še eno elektronsko pismo v katerega je priložila svoje intervjuje.

Nekaj člankov mi je prinesla prijateljica, ki bere revije, ki se ukvarjajo z alternativnimi pojavi.

INTERVJU z Matejo Keber.

Nekaj odgovorov je povzetih iz intervjuja, ki ga je pripravila prof.

Breda Podbreznik Vukmir in je bil objavljen v lokalnem casopisu (Domžalske novice). Nekaj jih je prepisala iz članka, ki je bil objavljen v reviji Aura in Mag. Nekatera vprašanja je postavila novinarka Maga, Špela Gacin.

Kolikokrat jih srečuješ v svojih razredih?

Mateja Keber: "Njihovo število strmo narašča! Nekako navajajo l. 1986- 87, ko naj bi se ti otroci začeli bolj množično rojevati in to potrjujejo tudi moje izkušnje. Lansko šolsko leto, ko sem se bolj predano lotila opazovanja teh otrok, sem v osmih razredih zasledila enega, kvečjemu dva Indigca v razredu. Letošnji osmi razredi imajo v svojih sredinah že po štiri, celo pet takih otrok, medtem, ko jih je v petem razredu vsaj tretjina! Viri navajajo, da je od l. 1995 približno 95% vseh rojenih otrok, Indigo otrok! Upam, da vas ta podatek ni prestrašil, je pa precej jasno, da nam ne bodo dopustili, da bi ostali tu, kjer smo."

Kaj je namen Indigov in zakaj so se pojavili prav konec 70-ih let in v začetku 80-ih, ter zakaj jih je med nami vedno več?

Mateja Keber: "Že tedaj sem pisala, da mi ločevanje otrok na »Indigo« (pa mavrične, zvezdne,...) ni všeč, zato sem sama raje govorila o otrocih nove dobe. Če se danes ozrem nazaj, bi v tem poimenovanju lahko našla nek smisel, pomen. Je namreč nekako v skladu z energijo teh otrok – vzbudi pozornost (takšno in drugačno). Prepričana sem, da je »pojav indigo« tako ali drugače vzbudil precej zanimanja. Generacijo otrok, rojenih okoli 1980-90 mnogi imenujejo kar »system busters« in v tem smislu bi lahko rekla, da je bilo to nenavadno poimenovanje precej v skladu z njihovim hrupnim opozarjanjem nase. Laično povezujem spremenjene lastnosti današnjih otrok tudi s spremembami, ki se ves čas evolucijsko dogajajo. Morda najprej tiho in neopazno, sčasoma pa - morda gre za nekaj podobnega fenomenu 100-tih opic – kritična masa doseže točko, ko se sprememba zgodi množično, je vidna in zaznavna."

Ali si kdaj kot učiteljica doživela trpek priokus pri stikih s starši, ko si morala kritizirati njihovega otroka in hkrati zaznala, da bi tudi ti starši radi imeli pridnega, uspešnega, veselega, krotkega in sploh čudovitega otroka?

Mateja Keber: "Menim, da ni koristno zdaj vse metati v en koš. Niso vsi vedenjsko moteci otroci, Indigo otroci in ne gre za to, da bi odrasli otrokom dopuscali vse v imenu tega pojava! Celo obratno je. Če se izkaze, da imate Indigo otroka, je zanj se kako dobrodošlo (tega si pravzaprav želi od vas), da dosledno vztrajate pri izpolnjevanju dogovorov (npr. o večernem izhodu, pospravljanju,...), prav tako pa je tudi zelo koristno za njegov razvoj, da ga učitelj navaja (z demokratičnim pristopom) na urejenost in mu daje jasno vedeti, da ne podpira nasilnega vedenja in mu pomaga, da prepozna posledice svojih izbir. Kar je nezdružljivo s temi otroki, je nespoštovanje in avtoritaren način, s katerim odrasli pristopajo k njim! Saj vemo - najbolj sočne zgodbe iz našega življenja so tiste iz šolskih dni. Slišim, da so isti učitelji in profesorji, ki so v času moje mladosti igrali glavne vloge v teh naših (resničnih) zgodbah, se vedno trdno na svojih položajih. Nimam se namena spuščati v njihove izbire, raje sem pozorna na to, kaj jaz izbiram zase."

V čem se ta nova generacija otrok toliko razlikuje od prejšnjih generacij?

Mateja Keber: "Opis bolj prepoznavnih lastnosti otrok današnjega časa je danes mogoče prebrati že v mnogih revijah, knjigah in na spletnih straneh (opazno zavedanje svoje vrednosti, zavračanje avtoritativnih pristopov, zavračanje učenja na pamet, odklonilen odnos do, predvsem šolskega, pa tudi drugih sistemov, ljubezen do narave, veliko talentov in ustvarjalne energije,...). Ko sem pred 5. leti pisala o svoji izkušnji, sem želela predvsem opozoriti vse, ki se družijo z otroki na težave in stiske (močna jeza, bes, depresija,...) in ponuditi svojo izkušnjo kot sporočilo, da obstaja pot. Ne verjamem, da je samo vzhičeno navdušenje nad tem, da je »moj otrok Indigo« dovolj, da bosta starš in otrok lahko vzpostavila občutljivo ravnovesje v odnosu in menim, da oblačkasto duhovno pleteničenje o vsem mogočem, kar se je pripelo na »pojav indigo«, ni v prid razcvetu mladega bitja in izpolnjujočega odnosa."

Katere so glavne spremembe, ki ste jih zaznali pri otrocih odkar učite in se ukvarjate z njimi?

Danes mora biti predvsem starš (pa seveda vsak, ki se veliko družī z otroki, torej tudi vzgojitelj, učitelj...) z obema nogama krepko na tleh – zelo prisoten, zelo zavedajoč in zelo pristen. Bolj kot kdajkoli prej, bo sicer neprijetno občutil svoje umikanje (tudi skrivanje za moč navidezne avtoritete). Z gotovostjo trdim, da je to pravzaprav najbolj bistvena sprememba, ki jo prinaša odnos z otroki in, ki jo bolj ali manj uspešno sprejemamo. Izogibanje in umikanje pa seveda sploh ni domena 'duhovnosti' današnjega časa (ki je najprej zaznala spremenjene vedenjske vzorce otrok), pač pa dosti bolj tistih, ki jih skozi življenje vodi um in zastarel sistem prepričanj, ki svojih občutkov ne upajo ali ne želijo prepoznati in sprejeti in, ki so daleč od tega, da bi bili pristni in iskreni v najbolj intimnih odnosih, kot je odnos s samim seboj, z otrokom, partnerjem. Sicer pa uživam v njihovi družbi! Zelo so duhoviti in iskrivi. V pogovoru - če jih tema in človek pritegne - so zelo pozorni, sproščeno zrejo sogovorniku v oči in brez navlak strahu pred odraslimi, navdušeno izražajo svoje poglede. No, pred leti bi najbrž drugače napisala. Kajti dobro znajo 'parati živce'. Na avtoritativen »Ne, ker sem jaz tako rekla!« lahko dobiš nazaj vsaj popolno ignoranco tvojega »Ne«, lahko pa tudi besno divjanje, ali zelo potr t kupček mladega bitja, ki se neha odzivati na zunanji svet

Zakaj je v Sloveniji, v primerjavi z ostalimi državami, zaenkrat bore malo literature o Indigih?

Hm, zanimivo vprašanje. Le zakaj? Morda ravno zaradi vseh lastnosti novodobnih otrok, ki že s svojim močnim zavedanjem sebe in svoje vrednosti predstavljajo (pre)močan izziv za, v zavest zapisano, 'majhnost'. Bo pa učinek toliko večji! Če pa bo šlo medtem mimo kup neživiljenjskega pisanja o tem, pa bo tudi bolj koristno, kot ne..

Glede na to, da je današnji šolski sistem za Indige "manj primeren", katere spremembe bi se morale zgoditi?

Da šolski sistem ni dober, nam je menda že večini jasno. Krpati ga, je sizifovo delo. Posledice navalov raznoraznih navdihov menjajoče politične oblasti še vedno poskušamo blažiti učitelji (kar po mojem mnenju ni najbolj zdravo, vprašanje pa je tudi, če je smiselno), medtem ko otroci vztrajno kažejo, kam plove ta barka. Obstoječi sistem (vključno z vsemi na hitro sprejetimi nebulozami) meni osebno daje še vedno dovolj prostora, da je moje druženje z otroki prijetno. Skratka, če govoriva o učinku šolskega sistema – rezultati so takšni, kot so. Menim, da čisto

dovolj zgovorni. Katere spremembe? Kot kaže, bi morali najprej razjasniti, kaj spremembe sploh so. Kajti nekakšno nedorečeno, nejasno, včasih ihtavo (včasih pa z namero vnesti v sistem nekaj svoje politične ali religiozne barve), krpanje starega sistema ne pomeni spremembe, pač pa je to ohranjanje starega. Samo malo več kaosa se vsakič doda. Jaz bi ga pustila, da se vrti dalje in medtem razvija čisto nov koncept izobraževanja

Zakaj menite, da se naša psihologija in pedagogika še ne ukvarjata s to novo generacijo otrok v taki meri, kot drugod po svetu?

Ne vem. Saj morda pa se. Pač, po svojih močeh in voljnosti. Za to, da sprejmeš, da so otroci danes drugačni, kot so bili nekaj 10 let nazaj, ni potrebno, da ti je znan pojem Indigo. Dovolj je, da si življenjski, odprt za to, kar prihaja k tebi. Če vidiš, da stari načini ne delujejo, iščeš nove. Veliki sistemi, kot so šolstvo, zdravstvo, religije in podobno, se zelo neradi spreminjajo. Toda znotraj njih so se vedno našli ljudje, ki jih moč avtoritete ni zmedla ali prestrašila in so iskali svoje odgovore, ker se jim tisti, ki jim jih je ponujal sistem ali institucija, niso zdeli dovolj.

Ali menite, da bi morali o Indigih bolj odprto spregovoriti in kaj bi se s tem morda spremenilo?

Pravzaprav ne. Kdor želi slišati, sliši. Kdor ne želi, pa bo vedno našel dovolj zanj tehtnih argumentov, s katerimi se bo prepričeval, da je vse skupaj nek (duhovni) larifari.

Otroci in mladi odrasli že puščajo svoje sledi v svetu. Vprašanje je bolj, ali smo odrasli dovetni zanje. Kdor ima željo, lahko že uživa med njimi. Lahko opazuje njihovo izjemno kreativnost, doživlja njihov iskriv humor in opazuje, kako povezani so z naravo in kako zelo jo ljubijo. Lahko so jim inspiracija v iskanju odgovora zase.

Odrasli svet pa lahko vidi tudi vse kaj drugega, če mu je ta zorni kot ljubši. Lahko vidi potrte, brezvoljne mlade ljudi, lahko vidi njihovo jezo in bes, nasilje in samodestrukcijo, lahko v neskočnost zapada v mučne in glasne in čustveno izčrpljujoče situacije, ki jim ni videti konca... in tudi to so sporočila, ki jih že puščajo za seboj novodobni otroci.

Potem, ko sem prebrala njene članke, sem si nekako ustvarila pozitivno mnenje o ga. Mateji Keber kot bi rekla ga. Likovič (2003) mora biti učitelj rojen za ta poklic, z dušo in telesom. Gospa Mateja Keber spada v skupino takih učiteljev.

1.3.7 Discipliniranje indigo otrok

Disciplina je za indigo otroke izrednega življenjskega pomena. Ker so zelo kreativni in bistri, preizkusijo množico stvari in testirajo, kje so vaše meje. Potrebujemo ljubeče vodenje, ljubezen in disciplino, vendar discipliniranje brez kazni. Kaznovanje pri njih ne deluje.

Disciplina je namenjena temu, da z njo otroke vodimo, s tem ko je poskrbljeno za logične in realistične konsekvence. Kaže jim, kaj so storili napak, dodeljuje jim avtorstvo za problem, ponuja jim poti za rešitev problema in pušča ob tem njihovo čast nedotaknjeno.

» Ravno zaradi težavnosti, ki jo Indigo otroci pokažejo že v rosnih letih veliko staršev dvigne roke pri vzgoji in jim dovolijo, da gredo čez vse. Drugi jih umirijo z drogo televizije in video igrkami. Spet tretji jih poskušajo s kaznimi in avtoriteto spreobrniti. Ti otroci potrebujejo jasne meje. Vendar v okviru teh meja svobodo izbiranja. Potrebujemo veliko gibanja, svežega zraka, potrebujejo zdravo polnozrnatno prehrano z veliko sadja in zelenjave in umirjeno okolje. Veliko umetne svetlobe in svetlobnih efektov, pa tudi hrup in glasna glasba dela indigo otroke živčne in preobremenjene s stresom. Nagnjeni so k depresijam, ki so povezane s pomanjkanjem serotonina. Zato je sprehajanje po soncu, vsaj 15 minut dnevno, zelo pomembno za njih, pa tudi kardiovaskularne vaje, ki pospešijo pretok kisika po telesu, kot je tek, plavanje in kolesarjenje so zelo priporočljive« je zapisala Taja Albolena Lila (2008) .

V današnjem času je težko kvalitetno vzgajati in skrbeti za otroka. Ob vseh obveznostih in opravilih včasih zmanjka časa, ki bi bil namenjen spontani igri z otrokom. Otroci imajo materialne dobrine, vendar nimajo staršev, ki bi bili sposobni pozabiti na vse obveznosti in se brezskrbno posvetiti svojim otrokom.

Pomeni in zahteve protektivnega otroštva se pomikajo v vse zgodnejše otroštvo in celo v nosečnost in njeno načrtovanje. Tako danes otroštvo postaja oz. je že postalo močno nadzorovano obdobje, s poudarkom na strogo nadzorovanem strukturiranju otrokovega časa, v katerem je vedno manj možnosti, razpoložljivih trenutkov za »brezskrbno otroštvo«, saj je razlika med odraslim in otroškim urnikom vse manjša. Pretirano tovrstno poseganje staršev v življenje otroka nekateri avtorji označujejo za »toksično«. (Giddens 2000)

1.3.8 Zdravstveni problemi

Nimajo vsi indigo otroci velikih psiholoških problemov, toda če jih imajo, pogosto diagnosticirajo pri njih sindrom pomanjkljive pozornosti ali pa sindrom pomanjkljive pozornosti s hiperaktivnostjo. Bistveno je, da otroke poskušamo rešiti pred medikamenti (ritalin), ki jih umirijo. Zdravilo deluje navidezno in videti je kot rešitev problema. Otrok se obnaša bolje, deluje bolj umirjeno. Kasneje, ko otrok preneha jemati zdravilo, lahko to povzroči neke vrste eksplozijo. Ko ti ljudje odrastejo in se spominjajo otroštva, imajo pogosto občutek, da so del otroštva preživeli v nekakšnem otopelem stanju zamračenosti uma, ko niso bili povezani s svojim resničnim jazom.

Nimajo vsi indigo otroci motenj, ki jih označujemo kot sindrom pomanjkljive pozornosti in hiperaktivnost. Nekateri psihiatri menijo, da zdravila v teh primerih ne korigirajo biokemičnega neravnotežja, ampak, da ga nasprotno, povzročajo. Če se spremeni njihovo okolje, »motnje« izginejo. Ti otroci se razcvetijo, če jim odrasli pokažejo, da jim je do njih in če posvetijo pozornost njihovim osnovnim otroškim potrebam.

Pri indigo otrocih naj bi bilo poudarjeno delovanje desne možganske polovice. To pomeni, da so vizualni, kreativni, umetniški, naravnani na telesno in prostorsko. Naš šolski sistem, ki zahteva uporabo leve možganske polovice, se ne sklada z naravnim načinom mišljenja otrok z dominantno desno polovico možganov.

1.3.9 Postavljenje meja

Mejnice je potrebno definirati v zgodnjem otroštvu, ko poteka socializacija. Če so usklajene z zahtevami otrokove razvojne stopnje, ustvarite prostor za otroško neodgovorno delovanje in dopustite, da se otrok uči iz naravnih in logičnih konsekvenc. Pogovorite se o problematičnih točkah z otrokom in naj ima pravico do soodločanja. Zaupajte mu in zelo verjetno se bo izkazal za zaupanja vrednega.

Največja razvojna priložnost, ki se nam ponuja, leži prav v naših odnosih z drugimi. Samo na ta način, da nas drugi zrcalijo, dobimo povratno informacijo o tem, kdo smo. Če bomo v problemih, ki nam jih naložijo naši otroci, videli možnosti za razvoj naših otrok in nas samih, bomo opazili, da nas ti problemi veliko manj motijo. Težave sami okrepimo samo v primeru, če si zaradi njih delamo skrbi, iščemo krivca zanje ali poskušamo ulti izzivom, pred katere nas naši otroci postavljajo. Podarite otrokom svoj čas in svojo pozornost.

1.4 Teorija o Indigo otrocih v luči laičnih strokovnjakov oziroma po alternativnih virih

1.4.1 Internetni viri

»Are you different? Do you have a very special gift? Are you an indigo child? Then this is the place for you!!!!« se glasi vabilo v skupino indigo otroci na Facebook-u, ki je trenutno zelo priljubljen. Nekateri mladi so se pričeli povezati v skupine, ker čutijo, da so drugačni. Predstaviti teorijo o indigo otrocih skozi laični pogled. Zanimivo je prebirati mnenja in informacije, ki krožijo o pojavu. Ljudje imajo različen pogled na fenomen in raznolike interpretacije.

Čas moderne tehnologije je prinesel internet, ki je dostopen množici ljudi. Nastale so spletne strani, forumi, kjer si ljudje izmenjujejo mnenja, informacija in znanja.

Nekaj dobrih odgovorov oz. komentarjev iz forumov sem prepisala.

“Možnost je zelo velika, kajti dandanes se 90% otrokov rodi, kot Indigo otrok. In kaj boste takrat? Pustili, da se ti otroci, vasi bodoči otroci po vrsti padejo v vse huje probleme, ker vi jih enostavno ne boste vedli kak vzgajat in nikoli jih ne boste razumeli in s tem jih boste morda celo uničili.

Posebni so zaradi tega, ker oni so pripravljeni, da vse da ljudje ponovno začnejo verjeti v te vrednote in to ne samo v neki visoki filozofiji, ampak tudi v praksi.” (Sensi, 2008)

»Kolikor vidim ne verjamete ravno v te stvari. Jaz pa. Sem bila kar nekajkrat pri bioenergetiku (Evropsko priznan) in po prvem obisku mi je rekel da je moja avra indigo barve. V bistvu indigo otroci niso "razvajeni otroci", temveč otroci, ki so tu zato, da nas opozorijo na naše napake, da nam pomagajo, nas vzgajajo. Pa čeprav smo mi njihovi starši. So precej drugačni po obnašanju od drugih vrstnikov. Za svoja leta so veliko bolj umsko razviti, imamo lahko občutek, da prekašajo v določenih stvareh tudi nas. Nadarjeni so na veliko različnih področjih. Včasih jih zdravijo zaradi "hiperaktivnosti", pa čeprav to niso. Z njimi je treba ravnati drugače, kot z ostalimi otroci. Potrebujejo ogromno pozornosti, potrpljenja in ljubezni. Veliko več kot "običajni" otroci.«

Argument, ki je proti indigo otrokom

» preveč je takih otrok in to samo zaradi tega, ker jim starši ne znajo postaviti meja... zdaj, če so čist indigo ne vem...so pa čist preveč razvajeni .« ¹³

Zanimivo mi je prebirati različna mnenja o pojavi. Ljudje imajo popolnoma drugačen pogled na fenomen in različne interpretacije.

Andreja77 je napisala argument, ki potrebuje podrobnejšo analizo.

Sem mlada mamica in se oziram po vzgoji otrok, ki jo izvajajo ljudje v moji okolici. Po porodu sem veliko razmišljala tudi o svoji vzgoji in sem jo primerjala s svojimi vrstniki. Iskala sem neke smernice, ki bi me vodile skozi dobo odraščanja mojega sina. Lahko bi se reklo, da sem prehitevala dogodke. Prišla pa sem do spoznanja, da so je najbolj pomembno, da so postavljene meje. Otrok to nujno potrebuje, ker drugače jih bo sam postavljala s tem, ko bo raziskoval do kje sme.

Meje so po Gabi Čačinovič- Vogrinčič tri vrste:

- polpropustne - najboljše
- nepropustne - ogrožajo odnos (pretirano poudarjanje individualnosti)
- propustne - mej ni

Skupne meje se ustvarjajo vsakokrat znova.

13

<http://www.bambino.si/forum/viewtopic.php?p=124497&sid=7a19561c8a6c54857d63529e498e6468#p124497>

Vprašanje je kdaj bo staršu dovolj in bo njegov »ekonom lonec« popustil. Toleranca staršev je zelo raznolika in nekateri me presenečajo, ker dovolijo, da jih otroci vodijo in manipulirajo z njimi. Pogosto se sklicujejo na starševsko ljubezen in s tem opravičujejo popuščanje.

Na internetu sem našla spletno stran Ok Cupid.com. Rešila sem njihov test in se včlanila v njihovo skupino. Ob reševanju sem dobila nekaj idej za svoj vprašalnik, ki bo poskušal preveriti resničnost indigo otrok.

1.4. 2 Zgodba o domnevnem indigo otroku

Pod alternativne vire uvrščam zgodbo dečka, ki sem jo zasledila v oddaji 24 UR, POP TV.

Na internetu sem našla veliko spletnih strani v različnih jezikih o Borisu, ki je med drugim napovedal veliko katastrofo leta 2009.

Leta 1996 se je v ruskem mestu Žirinovsk rodil deček z imenom Boris Kiprijanovič. Fantek je že pri dveh letih začel govoriti o vesolju, Lemuriji, oddaljenih civilizacijah, planetarnih sistemih. Trdi, da je nekoč živel na Marsu in podrobno govore o tamkajšnjem življenju. Takrat, pravi, je kot pilot večkrat obiskal Zemljo. Prepričan je, da bodo njegove informacije odigrale pomembno vlogo v prihodnosti našega planeta. Deček je svojo mati Nedeždo ob rojstvu gledal s pogledom odraslega človeka, že po petnajstih dneh je sam držal glavico pokonci, prvo besedo je spregovoril pri štirih mesecih, prvi stavek pa pri sedmih.

Ni še dopolnil dveh let, ko je že znal brati in risati z barvnimi odtenki. Psihologi so v njegovih risbah z mešanico modre in vijolične barve ugotovili, da je verjetno risal človeško avro, ki jo je videl okrog ljudi. Boriska, tako ga kličejo ljubkovalno, je pri dveh letih prvič sedel v lotosov položaj in začel govoriti podrobnosti o vesolju in neznanih civilizacijah. Našteval je imena planetov v osončju in njihovih satelitov ter galaksij, pristopal je k neznancem ter jim govoril o njihovih pregrehah, nekatere je svaril pred težavami, ki prihajajo. Vse se je izkazalo za resnično.

Boriska pravi, da je končno nastopil čas, da se na Zemlji rodijo posebni ljudje, kot so indigo otroci. "Zemljo bo nekaj doletelo," trdi, "zato so ti otroci tako pomembni, saj bodo lahko pomagali ljudem. Zemeljska pola se bosta zamenjala in prva velika katastrofa, ki bo prizadela eno od celin, se bo zgodila leta 2009. Naslednja, še bolj uničujoča, pa nas bo doletela leta 2013." Obe katastrofi naj bi bili povezani z vodo." ¹⁴

Mnenja o njem so različna. Nekatere njegove sposobnosti so nadnaravne in zaradi tega težko dokazljive. Posebno zanimivo je tisto, da je napovedal katastrofo z vodo. Poplave so posledica podnebnih sprememb, ki so nastale zaradi onesnaževanja okolja. Otroci se s tem zgodaj seznanijo. Ekologijo srečamo že v vrtcu, ko se otroke navaja na smotrno ravnanje z zemljo. Intelktualen otrok z veliko informacij bi lahko prišel do zaključka, da je premalo narejenega za zemljo in da nas bodo doletela kazen npr. v obliki poplav.

1.4.3 Posnetki o domnevnih indigo otrocih

Poiskala sem oddaje, videa na temo indigo otrok. Mislila sem, da ne bo našla veliko posnetkov, vendar nisem pravilno razmišljala. O pojavu so posneli že veliko in hitro se dodaja novo gradivo.

Izbrala sem meni najbolj zanimiv posnetek.

Na ABS News sem našla oddajo, ki je bila o indigo otrocih (James Twyman Emissary Productions). Predstavili so argumente, ki se zavzemajo, da otroci obstajajo in skeptike, ki pravijo, da ni tako. Skeptik David Stein, Prof. of psychology Longwood Uni. pravi, da ni dokaza, ki bi dokazoval, da so resnično drugačni. Walsch Neale Donald, ki je avtor knjige Conversion with God se s tem ne strinja, ker je mnenja, da obstojajo otroci, ki so se rodili s posebnimi nalogami.

V oddaji je nastopala petčlanska družina, ki pravi, da so njihovi trije otroci posebni oziroma specialni in spadajo v skupino indigo otrok.

Otroci v prispevku ne kažejo znakov razvajanosti. Opazi se, da so otroci dobro podkovani s splošno izobrazbo in njihovi odgovori so zanimivi.

¹⁴ (<http://24ur.com/ekskluziv/zanimivosti/2009-bo-katastrofa.html>)

1.5 Indigo »mladi odrasli«

1.5.1 Začetek pojava indigo otrok

Obstojajo različni podatki o številu indigo odraslih. Našla sem podatke o tem, da naj bi se rojevali zadnjih petdeset let in da je njihovo število naraslo v poznih sedemdesetih oziroma v zgodnjih osemdesetih letih. Upoštevati je potrebno še na druge dejavnike, ki vplivajo na razvoj otrok. Pri raziskavanju indigo otrok je potrebno upoštevati evolucijo človeštva. Razvoj posamezne družbe vpliva na nadaljne generacije. Zagotovo je smiselno upoštevati dejstvo, da se je pojav indigo otrok ali otrok s takimi posebnostmi pričel v najbolj razvitih Ameriških zveznih državah. Zasledila sem razlike v podatkih o domnevnih rojstvih v različnih predelih Amerike. Če bi izvedli raziskavo v Evropi, bi verjetno pojav zasledili v Zahodni Evropi, ki je najbolj razvit predel Evrope.

Na otroke vpliva demokratična oblika vodenja države, ki naj bi ljudem nudila več svobode in zaščite.

Zgodovinsko gledano bi lahko opazili, da je v času Antike živelo večje število ljudi, ki so se dobro odrezali na področju npr. filozofije, znanosti, književnosti, kot jih je bilo kasneje v srednjem veku. V srednjem veku so bili naravnani proti razvoju in kreativnosti. Stara Grčija je bila prva država, ki je poskušala uvesti demokratično obliko vodenja države in svobodo govora. V demokraciji je najlažje razviti intelektualno področje in izpopolniti talente in sposobnosti, ki so bili podarjeni ob rojstvu.

Avtorica Johnson (1998) se je pojava lotila sistematično in glede na čas rojstva razdelila indigo populacijo na več generacij. Razlikuje jih pet, vsaki glede na specifičnost časovni okvir pripisuje posebne značilnosti.

Alfa generacija:

Prva generacija indigo otrok, ki jih avtorica imenuje Alfa generacija, je rojenih v času od 1958. do 1968. leta. Ti ljudje se že od otroštva počutijo drugače (kot da ne pripadajo družini, mestu, zemlji ali času, v katerem so se zašli, opažajo svojo izredno občutljivost in posebno nadarjenost), razlogi za izločenost so jim nejasni, običajno jih celo zavračajo ali racionalizirajo. Šele ko

mentalno toliko dozori, da svojo nadarjenost lahko sprejemajo, lahko zaživijo s svojim okoljem na način, ki je zanje sprejemljiv in ne po normah in pravilih, ki jim jih okolica poskuša vsiliti.

Za vsak indigo osebo se to obdobje začne v 28. ali 29. letu starosti, sam proces pa običajno traja 7 let in pol. za Alfa generacijo se je odvijal med leti 1986 in 1996.

Beta generacija:

Druga generacija indigo otrok je rojenih v času 1968. do 1978. leta. Obdobje zavedanja lastnih sposobnosti se za Beta generacijo začne v letih od 1996 do 2006, začetek tega procesa pa v 28. ali 29. letu življenja. Torej so prav sedaj ljudje te generacije v fazi bujenja, kar pomeni, da se počasi zavedajo svojih sposobnosti in svojega življenjskega poslanstva.

Gama generacija:

Indigo otroci, ki so rojeni v času od 1978. do 1988. leta. V Gama generaciji je veliko otrok, za katere je značilna hiperaktivnost in motnje v obnašanju. Obdobje ustvarjanja se bo zanje začelo v letih od 2006 do 2016, in sicer v njihovih poznih dvajsetih letih.

Delta generacija:

Četrta generacija indigo otrok je prva generacija »čistih« indigovcev. Delta generacija, ki je rojena v času od 1988. do 1998. leta, je izjemno občutljiva. Otroci sodijo med najbolj hiperaktivne, zaradi pretirane stimulacije in dražljajev modernega sveta pa hitro »pregorijo«. Zato potrebujejo veliko pomoči in podpore svojih staršev in skrbnikov. Ustvarjanje tihe in mirne oaze je zanje bolj primerno, kot izpostavljanje veliki množici.

Omega generacija:

Omega generacija vključuje otroke, ki so bili in bodo rojeni v času od 1998. do 2008. leta. To bo zadnja generacija »čistih« indigo otrok, ki bodo verjetno imeli še večje probleme v prilagajanju, saj se bodo mnogi med njimi rodili kot otroci indigo staršev. L. Johnson omenja celo možnost težjih bolezni ali umik od zunanjega sveta v avtizem, kar je rezultat njihove ekstremne občutljivosti in prezgodnjega razvoja. Glede na lokalne pogoje in osebne karakteristike bo ta

generacija doživela razcvet med leti 2026 in 2036.

Po letu 2036 bo rojstvo indigo otrok začelo naglo upadati.¹⁵ (Johnson, 2004)

1.5.2 Današnja mladost in vstop v svet odraslih

» Mladost je obdobje duševnega dozorevanja, ki spremeni otrokovo duševnost v duševnost mladostnika. Je daljše obdobje od pubertete, ki predstavlja proces pospešenega telesnega razvoja, njegovo trajanje pa je odvisno od številnih vplivih, ki izhajajo iz odraščajočega otroka in njegovega okolja. Razvoj osebnosti in duševnosti mladega človeka poteka po petih glavnih področjih: na iskanju lastne identitete, razvijanju svoje spolne vloge, urejanju odnosa do staršev in drugih odraslih, usmerjanju odnosov z vrstniki in oblikovanju odnosa do dela z razvijanjem ustvarjalnosti (Žmuc, 1983:109).«

Problem naše mladine

» Življenjski položaj otrok in mladih od 90-ih letih naprej označuje svojstveni razkol med vedno večjim obsegom »svobod« mladih in razhlanjem družbenih ligatur. Zato je pot v postmoderno tudi pot v naraščajočo socialno in kulturno negotovost, v moralna in vrednostna protislovja in znatno stopnjo negotovosti glede prihodnosti. Individualizacija življenja prinaša s seboj mnoge nove oblike obremenitev, tveganj, raznih bolečin, neugodij in nemira, ki preobremenjuje mlade. Mlade obremenjuje tudi splošno upadanje trdnih in splošno zavezajočih pravil in življenjskih orientacij, na katere bi se lahko naslonili v svojih osebnostnih krizah.« (Ule, 2000:41)

¹⁵ Opomba: vsi ti časovni okvirji so relativni – če ste rojeni pred letom 1958, ni izključeno, da ne spadate v indigo populacijo.

Prve bolj številne generacije indigo otrok naj bi bile sedaj pred vstopom v odraslost. Začeli so s spoznavanjem rivalstva za obstoj na planetu. Prejšnje generacije so se borili za preživetje. Sedaj se borimo za uspešnost. Kadar opazimo, da zaostajamo, to pomeni za nas osebni poraz. To je svet, v katerem naj bi se rojevali drugačni otroci. Nekje se mora odražati vse, kar se dogaja okoli nas. Težko bi trdili, da ima razvit obrambni mehanizem na dogajanja doma in po svetu.

Zanimivo mi je, da je ravno med današnjimi mladostniki ponovno takšno število hedonizma, v primerjavi s prejšnjimi populacijami.

Po Maslowi lestvici bi se upala trditi, da ima današnja mladina zagotovljene osnovne potrebe. Naša mladina stremi višje po lestvici. Potrebujejo nekaj novega, torej nov izziv, ki ga vsak išče drugače in drugje. So prve generacije, ki imajo na razpolago veliko let namenjenih za njihovo osebno rast. V mislih imam najdaljši možni čas šolanja. Podatki kažejo, da v Sloveniji zelo pozno zaključimo s šolanjem in imamo posledični pozni vstop v službo, ustvarjanje kariere in družine. Velika izbira različnih področij in informacij lahko mlado osebo pripelje v obdobje kaotičnosti, ko ne pozna cilja za prihodnost. Posledično imamo takšno število izgubljenih duš, ki tavajo po temnih ulicah in se ne najdejo.

Podatki o številu indigo otrok so različni, kakor so se različno oblikovale družbe in ljudje. Pogoji odraščanja in možnosti za vstop v odraslost so se torej posebej zaostрили. (Heitmayer idr: po Nastran Ule, 2000)

Različni avtorji drugače opisujejo pojav indigo otrok in imajo drugačno interpretacijo o domnevnem začetku rojstev teh otrok.

Našla sem povzetek knjige z naslovom Indigo adults-Are you a grown-up indigo soul and do not know it? Knjigo sta napisala Kabir Jaffe in Ritama Davidson.

Knjiga Indigo Odrasli vam pomagajo najti identiteto, če ste vi ali vaš otrok indigos in vam lahko pomaga razumeti bolj jasno vašo naravo in namen življenja tukaj na Zemlji. ¹⁶

¹⁶ (www.indigoadults.com)

V iskanje indigo otrok so vključene ravno taiste potrebe, ki so lahko posledica današnjega časa. S tem se pritegne večje število ljudi, ki se najdejo in imajo podobno razmišljanje. Navajam nekaj vrst protislovij, ki se kažejo kot ranljivost in občutljivost mladine.

Nastran Ule (2000:25-26) navaja nekaj protislovij:

- *nasprotje med vedno večjim razponom možnosti za individualno vodenje in načrtovanje življenja in vse manjšo napovedljivoostjo in obvladljivostjo življenjskih poti;*
- *nasprotje med čedalje večjo prisilo za odločanje z negativnimi posledicami izogibanja odločitvam;*
- *nasprotje med nevideznim ukinjanjem klasičnih slojevskih in razrednih razlik v mladosti z nevidezno enakimi možnostmi izobraževanja in povečanimi storilnostni pritiski in tekmovanjem v boju za čim boljše socialno uvrščanje in čim boljši družbeni status;*
- *nasprotje med individualizacijo in stilizacijo življenja v neposrednem življenjskem okolju in globalizacijo možnosti in tveganj na makro ravni;*
- *nasprotje med večjo svobodo in avtonomijo in prav tako povečanim strahom pred avtonomijo in svobodo ter begom v anonimijo in samopozabo;*
- *nasprotje med legitimnostjo novih, bolj sproščenih in samosvojih oblik vedenja in med nemočjo in nezmožnostjo prenašanja konfliktov in frustracij;*
- *nasprotje med rahljanjem norm in kontrole nad mladostniki ter povečanjem pritiskov na osrednjih področjih dejavnosti (šola, zaposlitev), ki bolj kot kadarkoli do zdaj usodno posegajo v vsakdanje življenje mladostnikov.*

Značilno za mlade odrasle je to, da imajo mnogo znakov odraslosti, vendar nimajo bistvenih: bodisi, da niso ekonomsko samostojni, niso zaposleni ali pa nimajo lastne družine oz. otrok, ampak živijo kot otroci v izvorni družini in jih ekonomsko podpirajo starši ali družba, kot pasivni opazovalci družbenih razmer brez posebne aktivne vloge v njej (Ule, Kuhar, 2003:41).

Posledica vseh novih vzorcev življenja je, da se mladi težko osamosvajajo in težko postanejo samostojni. Pri svojih vrstnikih opažam nov vzorec. Zaključek šolanja se je premaknil na kasneje, posledično je kasneje tudi ustvarjanje kariere in družine.

2. PROBLEM

Številni starši, vzgojitelji, učitelji in drugi strokovnjaki so začeli govoriti in pisati o posebni populaciji otrok, ki so jih poimenovali indigo otroci.

Problem nastane, ker ljudje pogosto sprašujejo, ali so indigo otroci zgolj umišljena opažanja nekaterih posameznikov ali gre za resnične dokaze o njihovem obstoju. Zaenkrat še ni nobene znanstvene podpore za te trditve.

Ne moremo mimo dejstva, da obstajajo forumi, kjer ljudje pišejo o tem, da so indigo otroci in da imajo skupne značilnosti. Obstajajo testi in vprašalniki, s katerimi je možno preveriti, ali imaš ustrezne lastnosti. Ravno lastnosti so tisto, kar me najbolj zanima. Če je dejansko večje število otrok s takimi lastnostmi potem je čas, da pogledamo metode in tehnike, ki bi bile najbolj ustrezne za takšne uporabnike v socialnem delu. Potrebno se je vprašati, če otrokom znamo prisluhniti in z njimi vzpostaviti pristen stik.

Če dejansko resnično narašča število otrok z drugačnimi lastnosti in vedenjskimi vzorci, se mi postavi vprašanje: Kaj to pomeni za strokovne delavce ki se, in se bodo srečevali z ljudmi, ki imajo nekatere potrebe in sposobnosti bolj izrazite?

Zadala sem si nalogo, da sama s pomočjo literature in ljudi raziščem fenomen in naredim raziskavo, ki bo prikazala, da obstajajo otroci s takimi lastnostmi, kot jih pripisujejo današnjim otrokom. Problem, ki ga izpostavljam v diplomski nalogi so pojav indigo otrok in posledično njihovo naraščajoče število.

Če obstajajo smo jim dolžni nameniti dodatno pozornost in več preučevanja njihovim vedenjskim vzorcem in lastnosti.

V empiričnem delu moje diplomske naloge je cilj ugotoviti, kako pogosto se po mnenju anketiranih staršev pojavljajo določene značilnosti pri njihovih otrocih. Primerjala bom dve različni starostni skupini. Prva skupina so otroci, ki obiskujejo vrtec, drugo skupino sestavljajo učenci in učenke osnovne šole.

2.1 HIPOTEZE

H1: Obe skupini sta dosegli višjo povprečno oceno od tri oziroma sta dosegli višje povprečje od 60% v pojavljanju pogostosti lastnosti, ki jih pripisujejo indigo otrokom.

H2: Otroci iz vrtca (2003,2004,2005) so dosegli pogostejše pojavljanje lastnosti kot otroci iz osnovne šole (2002,2001,2000).

H3: Mlajši otroci so dosegli 5% višjo povprečno oceno v pogostosti pojavljanja lastnosti.

3. METODOLOGIJA

3.1 Opis in razčlenitev raziskovalnega problema

Velika večina privržencev indigo otrok pravi, da število otrok bliskovito narašča v zadnjem desetletju. Njihovo število naj bi preskočilo na 90% vseh otrok, kar pomeni, da so sedaj »običajni otroci« v manjšini. Vsako leto naj bi se rodilo večje število takšnih otrok.

Problem je pojav otrok, ki imajo drugačne skupne lastnosti. V moderni literaturi zasledimo večje število različnih lastnosti, nekatere lastnosti se ponavljajo. Ponavljajoče lastnosti bom vzela pod drobnogled in jih poskušala raziskati in obrazložiti na več načinov in poskusila med literaturo izluščiti ideje, ki bi pripomogle k vzgoji in spoznavanju takšnih otrok.

Naštela bom značilnosti, ki so največkrat omenjene v literaturi in so indikatorji raziskave.

~ Zavedanje svojih sposobnosti, preizkušanje meja, visoka inteligenca, odrinjenost (občutek, da ga drugi odrivajo), drugačen pogled na svet, solidarnost (rad/a pomaga ljudem) senzibilnost, nobene tolerance do nepoštenosti in nepristnosti, občutek za laž, neodvisni misleci, zelo vizualni tipi, temperamentni, globoko sočutje, ustvarjalna energija, hiter upad pozornosti, hitro se začnejo dolgočasiti, intuitivnost, samostojnost, ponosnost, imajo psihično moč, notranja modrost, radodarnost, pogumnost, trma, agresivnost, zvonjenje v ušesih, radovednost, želi spoštovanje drugih ljudi, samoiniciativnost pri delu, želja po demokratičnosti, želja po enakosti in svobodi, vzbujanje pozornosti in želja po njej, želja po adrenalinu, težave s spanjem, nespečnost, nemiren spanec, pogoste alergije, kreativnost, nesprejemanje avtoritete, ki ni pravilno predstavljena, močna privlačnost za druge ljudi (je kot magnet za svojo okolico), ukvarjanje in zanimanje za duhovna področja, velika občutljivost, rahločutnost nekateri imajo težave s pomanjkanjem pozornosti, hiperaktivnostjo, močna potreba po resnici, bojevniški temperament, po naravi so vizionarji, polni novih idej.

3.2 Raziskovalni cilji

V empiričnem delu mojega diplomskega dela je cilj ugotoviti, kako pogosto se po mnenju anketiranih staršev pojavljajo določene značilnosti pri njihovih otrocih. Preveriti, ali število takšnih otrok narašča.

Raziskave ne morem primerjati z drugimi raziskavami. Vprašanja sem sestavljala s pomočjo knjige Indigo otroci (L.Carroll, J.Tober, 1999).

Zdaj se postavi vprašanje, ali je resnično več kot 60% otrok, ki ima te sposobnosti, talente in lastnosti. Preverila bom z anketo, ki sem jo sestavila.

3.3 Raziskovalna metodologija

3.3.1 Vrste raziskave, model raziskave in spremenljivke

V anketi se bosta pojavljali dve raziskovalni strategiji:

* kvantitativna raziskavo, podatke sem preštevala in jih kvalitativno analizirala;

* deskriptivna ali opisna, saj sem skušala kvalitativno opredeliti oz. oceniti osnovne značilnosti preučevanega pojava.

Spremenljivke:

Odvisna variabla: (ne)pogostost pojava/ (ne)pojavljanje lastnosti pri otrocih.

Neodvisna variabla: starost otroka.

3.3.2 Merski instrumenti in viri podatkov

Tehnika zbiranja podatkov je anketa zaprtega tipa z LIKERTOVO ocenjevalno lestvico (**R.LIKERT, 1936**), pri čemer so kvantitativni podatki pridobljeni posredno.

Instrument, ki je bil uporabljen je anketni vprašalnik. Sestavila sem ga s pomočjo virov in literature.¹⁷

3.4 Vzorec in populacija

Anketa je bila izvedena v Osnovni šoli Trzin in vrtcu Palčica. Sodelovalo je šest razredov (dva prva razreda, dva druga razreda in dva tretja razreda ter tri skupine otrok iz vrtca.

LETNIK	STAROST	POPULACIJA* ¹⁸	N(vzorec)	DEKLICE	FANTJE
2005	4	18 157	5	2	3
2004	5	17 961	15	8	7
2003	6	17 321	17	7	10
2002	7	17 501	11	7	4
2001	8	17 477	16	7	9
2000	9	18 130	21	15	6

¹⁷ <http://www.okcupid.com/tests/take?testid=15353247772050256492>

<http://www.indigoadults.com/questionnaire.php>

<http://www.namastecafe.com/evolution/indigo/>

¹⁸ Statistični urad Republike Slovenije

1999	10	17 533	3	2	1
		124 080	88	48	40

Tabela 1 *¹⁹

Med otroki različne starosti ni večje razlike v številu rojstev gledano na celotno populacijo, tako sem lahko razdelila ankete po razredih ne glede na letnike rojstev. Že ko sem dobivala ankete, sem opazila, da dobivam večje število nekaterih letnikov. Podatke sem primerjala s svojimi dnevniki in prišla do spoznanja, da sem dobila največ anket od otrok letnik 2003 in 2001, to sta populaciji s katerimi sem se pogosteje srečevala.

3.5 Analiza

Vzorec je neslučajnostni (nerandomizirani), ker bodo anketo reševali starši otrok osnovne šole do katere imam dostop.

Dovoljenje za izvajanje sem pridobila od ravnateljice šole in šolske psihologinje. Strinjale in svojo pomoč so ponudile učiteljice prve triade in vzgojiteljice treh skupin. V pomoč mi je bilo, da imam osebni kontakt z večjim številom otrok in z njihovimi starši.

Anketo o otrocih so reševali njihovi starši, ki so odgovarjali subjektivno, ker verjamem, da so težko objektivni do vseh otrokovih lastnosti.

Podatki so bili pridobljeni v mesecu marcu 2009. Anketne vprašalnike sem razdelila devetim oddelkom (šest oddelkov osnovne šole in trem skupinam iz vrtca) od prvega do petega marca 2009. Razdelila sem približno 180 anket. Nekaj izvodov sem pustila pri škatli za osnovno šolo. Ni znano kaj se je dogajalo s temi izvodi. Po dveh tednih sem umaknila škatli*²⁰ in vsem otrokom prinesla bonbone za sodelovanje kot sem obljubila.

Od 180 anket sem nazaj dobila po dveh tednih 62 (pravilno izpolnjenih 51 anket) v škatli, ki je stala na poti iz garderobe v razrede prve triade. V garderobi skupin iz vrtca sem dobila 52 anket

¹⁹ Statistični urad Republike Slovenije

²⁰ V prilogi prilagam fotografije škatle za osnovno šolo in škatle za vrtec.

(pravilno izpolnjenih 37 anket). Nekateri starši so reševali ankete med čakanjem na otroka in so jih le delno izpolnili. Delno izpolnjenih anket nisem upoštevala v analiziranju.

Od 180 anket je bilo vrnjenih 114 anket.

Če upoštevam tudi neveljavne ankete je bilo vrnjenih 63,5% vseh anket. Brez neveljavnih anket sem dobila 49% pravilno izpolnjenih anket.

Otroke in starše sem spodbujala k reševanju. Otroke so opominjale in spodbujale učiteljice in vzgojiteljice. Naredila sem škatlo, ki je otroke pritegnila. Po dveh tednih sem jo podarila vzgojiteljici, ki jo bo uporabljala za bodoče ankete.

Anketiranci in anketiranke so imeli anketne vprašalnike v časovnem razponu od 1.-5. marca do 20. marca.

Rezultati so bili pridobljeni in zbrani v obliki obkroževanja odgovorov.

Anketo je reševalo:

~ 7 deklic letnik 2003

~ 10 fantov 2003

~ 8 deklic 2004

~ 7 fantov 2004

~ 2 deklici 2005

~ 3 fantje 2005

~ 15 deklic 2000

~ 6 fantov 2000

~ 7 deklic 2001

~ 9 fantov 2001

~ 7 deklic 2002 in 4 fantje 2002

~ 1 deček 99 in 2 deklici 1999.

Podatke sem obdelala po metodi kvantitativne analize, in sicer sem anketne odgovore obdelala deloma ročno deloma računalniško. Pri računalniški obdelavi sem uporabljala program Microsoft Excel 2003 in Microsoft Word 2003.

Za preverjanje hipotez in prikaz rezultatov sem izračunala naslednje statistične mere:

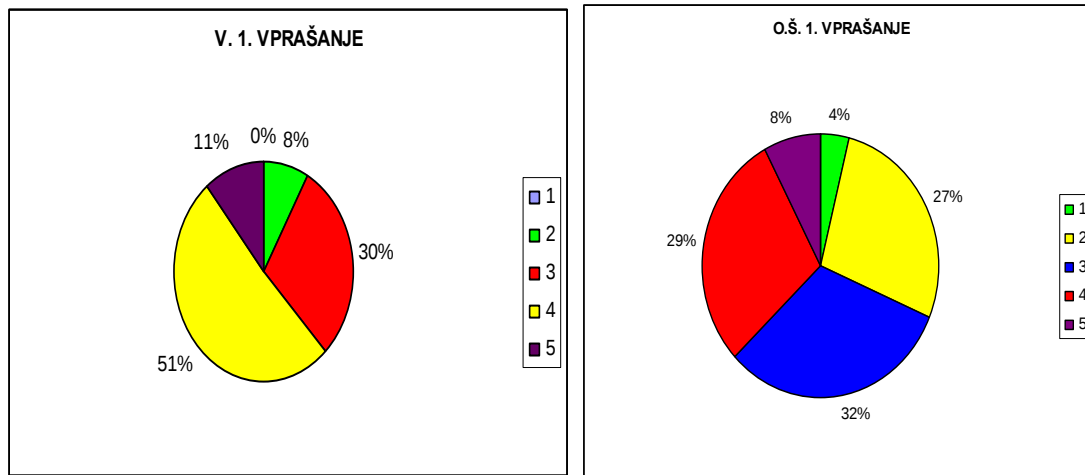
~ odstotke, aritmetično sredino, standardni odklon, varianco, t testiranje.

3.6 Rezultati in interpretacija rezultatov

3.6.1 Analiza odgovorov

1. Vede se tako, kot da se že od rojstva zaveda svojih sposobnosti.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI: *²¹

Graf: 1a

Povprečna ocena v vrtcu je 3,6.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,1.

Graf: 1b

Od 92% otrok v vrtcu starši menijo, da se vedejo včasih, pogosto in vedno, kot da se že od rojstva zavedajo svojih sposobnosti. V O.Š. je takšnih otrok le 69%. Velika razlika se opazi v povprečni oceni.

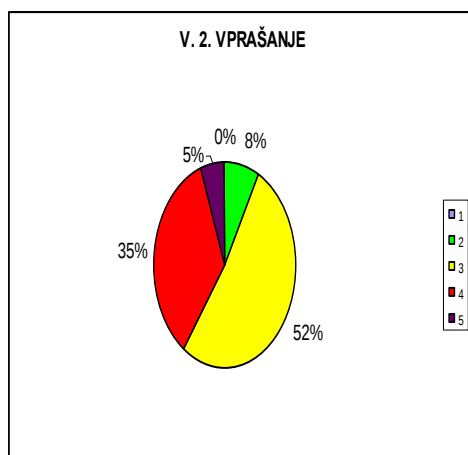
Lastnost je značilna predvsem za indigo otroke in ima precejšen pomen pri določanju karakteristik indigo otrok.

Za strokovne delavce pomeni, da je z otrokom potrebno ravnati spoštljivo in dajati pozornost njegovim sposobnostim, da jih bo razvijal v pravo smer.

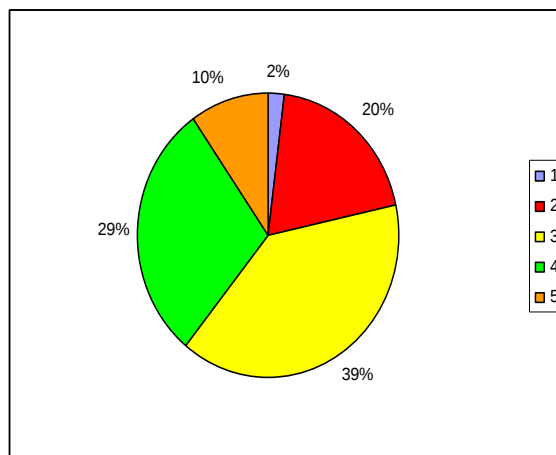
2. Se upira, kadar od njega/ nje nekaj zahtevate ob tem pa mu/ji ne razložite, zakaj to zahtevate oz. mu/ji ne ponudite možnosti izbire.

²¹ Vir: Podatki iz ankete, marec 2009

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 2a

Graf: 2b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,4.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,2.

Vsi starši otrok v vrtcu se srečujejo s tem, da otroci zahtevajo razlago. Pri polovici (52%) otrok se starši s tem včasih srečujejo, 35% staršev se pa s tem pogosto srečuje ter 5% otrok mora vedno dobiti pojasnilo. Otroci v O.Š. redkeje potrebujejo odgovore. Eden izmed otrok ne potrebuje nikoli takšnih pojasnil, kar 20% otrok jih potrebuje le redko.

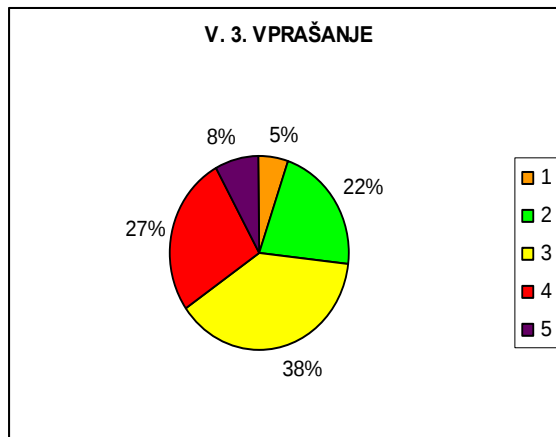
Razlog izhaja iz stila vzgoje, ko starši uporabljajo tehniko indukcije. Tehnika vsebuje predstavitev učinkov nesprejemljivega ravnanja nekoga na druge ljudi, pojasnjevanje razlogov, zakaj ima tako vedenje neugodne učinke in obratno, zakaj je neko vedenje sprejemljivo in želeno, pravilno.

Avtorja knjige (Caroll, Tober, 1999) pravita, da imajo indigo otroci težave z absolutno avtoriteto.

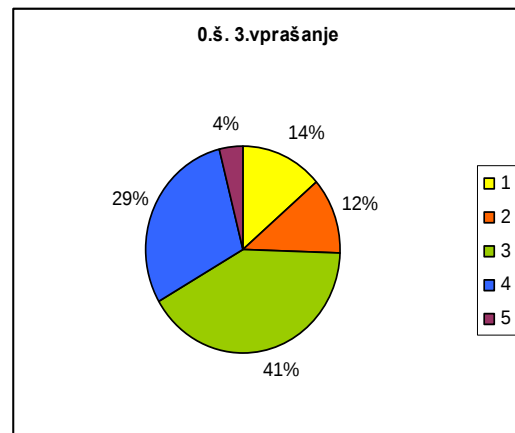
Za strokovne delavce pomeni, da morajo biti pripravljeni na pojasnjevanje vprašanj, ki jih zastavljajo otroci in se izogibati absolutni avtoriteti.

3. Nerač počne stvari, ki ne zahtevajo ustvarjalnega mišljenja.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 3a

Graf: 3b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,1.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3.

Starši otrok iz vrtca menijo, da njihovi otroci v 73% neradi včasih, pogosto in vedno počnejo stvari, ki ne zahtevajo ustvarjalnega mišljenja. Takšnih otrok v O.Š. je 74%, vendar je v šoli nekoliko več tistih, ki tega nikoli ne počnejo.

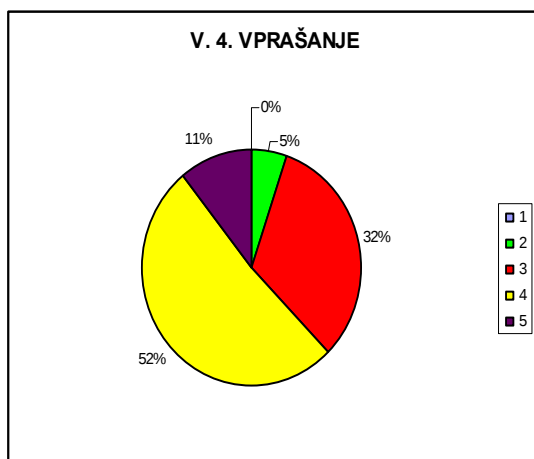
V knjigi (Carroll, Tober 1999,2) so otroci razočarani, kadar so sistemi ritualno naravnani in ne zahtevajo kreativnega mišljenja.

Odgovori so subjektivni, ker ne vemo, če starši pravilno zaznavajo otrokova občutja.

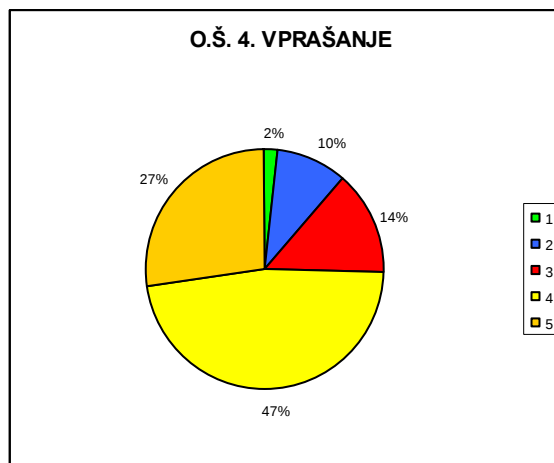
Za strokovne delavce pomeni, da naj otrokom nudijo ustvarjalnost, da popestrijo skupni čas.

4. Najbolje se odziva, kadar ga/jo obravnavate kot odraslega/odraslo ali sebi enakega/enako.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 4a

Graf: 4b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,7.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 4.

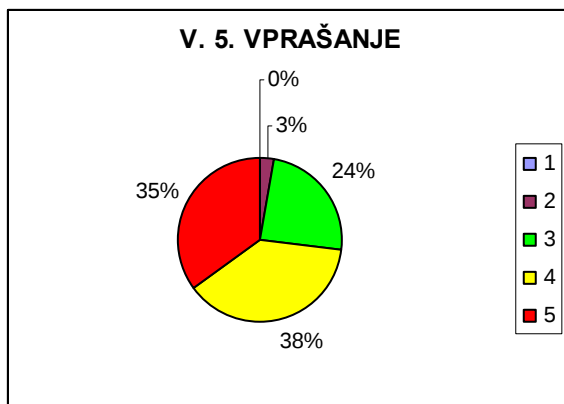
V obeh skupinah otrok so dosegli zelo visoki povprečni oceni. Otroci iz O.Š. so dosegli oceno pogosto, otroci iz vrtca pa nekoliko manjšo (0,3). Kar 95% staršev meni, da se njihovi otroci včasih, pogosto in vedno najbolj odzivajo, kadar ga/jo obravnavate kot odraslega/ odraslo ali sebi enakega/enako.

V literaturi L. Carroll in J. Tober opozarjata, da se indigo otroci najbolj odzivajo, kadar jih obravnavamo kot odrasle oziroma sebi enake (Carroll, Tober, 1999).

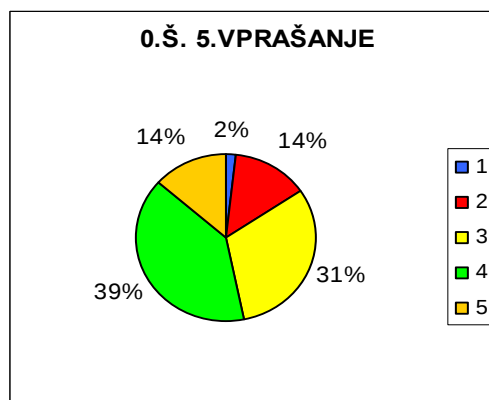
Strokovnim delavcem visoka povprečna ocena sporoča, da naj postane pravilo, da otroka sprejmemo kot enakovrednega partnerja pri soustvarjanju odnosa in skupnega dela.

5. Preizkuša, do kod segajo meje.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 5a

Graf: 5b

Povprečna ocena v vrtcu je 4,1.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3.

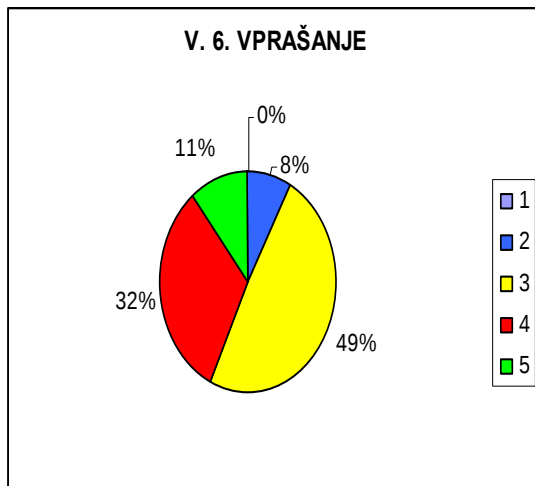
Le eden (3%) izmed otrok iz vrtca le redko preizkuša, do kod segajo meje. V O.Š. je nekoliko več otrok (16%), ki nikoli ali redko preizkušajo do kod segajo meje.

Rezultat sem pričakovala, ker gre za sestavino socialnega učenja. Otrok želi včasih le preizkusiti delovanje standardov in pravil vedenja. Torej je razvojno pogojeno in ne gre zgolj za lastnost, ki bi jo prepisali indigo otrokom.

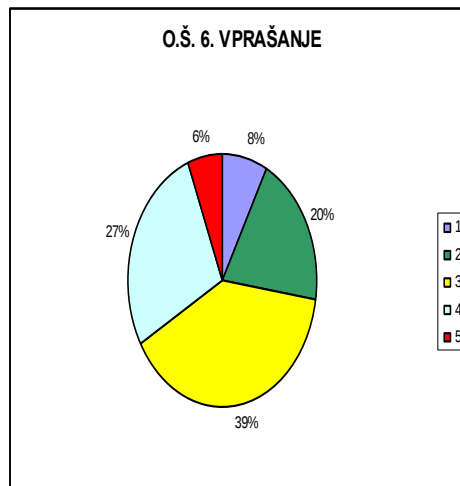
Za strokovne delavce pomeni, da morajo otrokom postavljati jasne meje in jim po potrebi razložiti zakaj je nekaj potrebno. Zavedati se dejstva, da otrok želi od nas, da mu sporočimo pričakovanja in tudi kaj on pričakuje v zameno za takšno vedenje. Metoda pogajanja po Lussi-ju bi bila priporočena, ko postavljamo mejnike.

6. Želi vzbuditi pozornost drugih.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 6a

Graf: 6b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,5.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,1.

Večje odstopanje v deležu pogostosti pojavljanja lastnosti zaznamo pri pogostosti vedno. V vrtcu najdemo 32% staršev, ki so obkrožili odgovor vedno, v O.Š. je takšnih otrok le 6%. V vrtcu so dosegli 0,4 višjo povprečno oceno

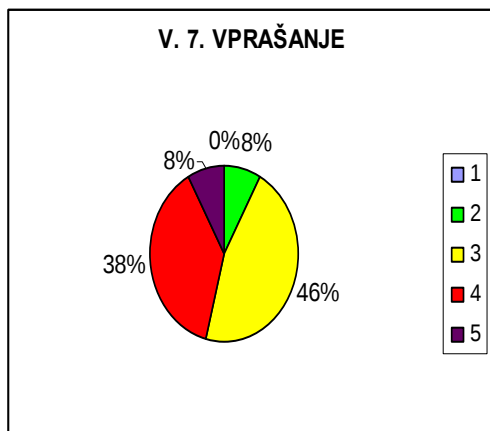
V literaturi navajajo, da ima indigo otrok že od rojstva potrebo, da vzbuja pozornost (Caroll, Tober, 1999).

Načini za vzbujanje pozornosti so različni, ker si s tem načinom zadovoljijo potrebo po samopotrjevanju.

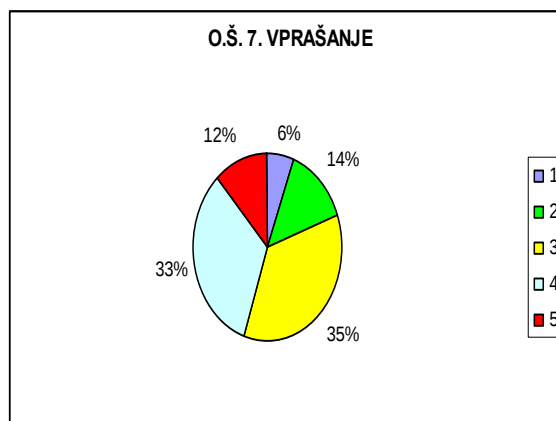
Za strokovne delavce pomeni, da naj otrokom namenjajo pravo mero pozornosti.

7. Želi si biti pomemben/pomembna oz. popularen/popularna.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 7a

Graf: 7b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,5.

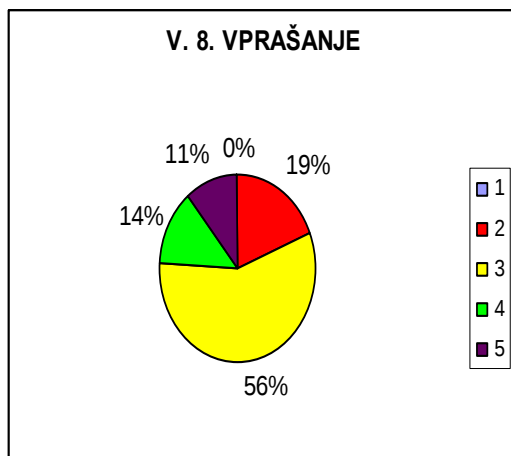
Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,2.

Vprašanje je podobno prejšnjemu in podobni so rezultati. Velika razlika se ponovno pokaže pri odgovoru vedno, ki se v vrtcu pogosteje pojavlja.

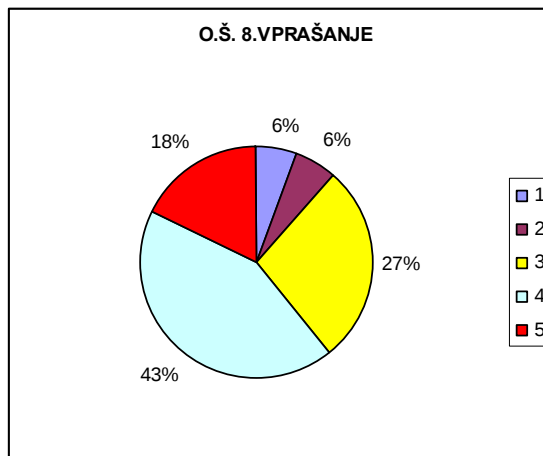
Nasvet za strokovnega delavca: otrokom dajati občutek pomembnosti in mu pristopiti na njemu prijazen in human način.

8. Močno reagira ali je jezen/jezna, kadar so ljudje kruti do drugih.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 8a

Graf: 8b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,2.

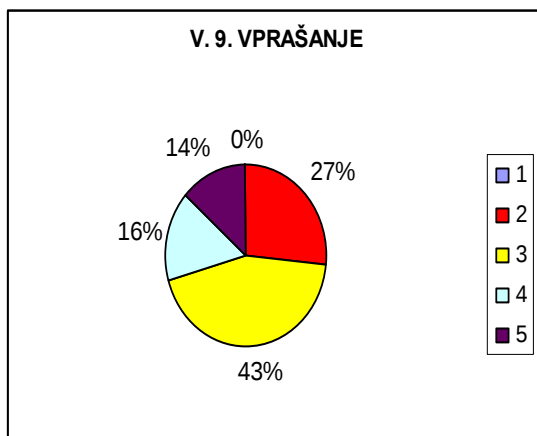
Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,6.

V osnovni šoli je višja povprečna ocena, kar lahko povežemo z razvojnim obdobjem. Ponavadi se na tej stopnji razvoja še ne pojavlja. V O.Š. se je skoraj polovica (43%) staršev odločila, da se lastnost pogosto pojavlja, kar pomeni da bi se morala čez nekaj let otrokom iz vrtca dvigniti povprečna ocena. Možno bi bilo, da bi obenem dvignila tudi otrokom iz osnovne šole, ker se občutek za pravičnost razvija skozi različna življenjska obdobja.

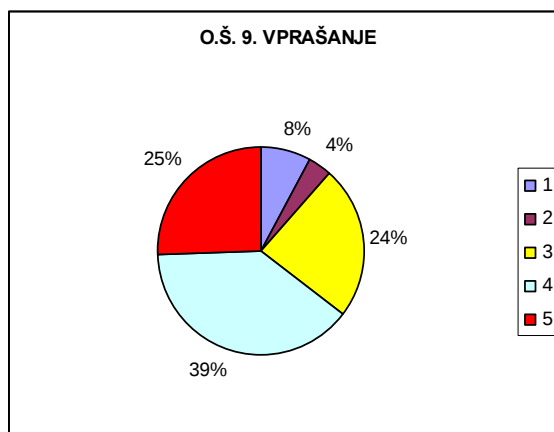
Za strokovnega delavca je najbolj priporočeno, da otroka/otroke podpira pri razvijanju pozitivnih lastnosti.

9. Močno reagira ali je jezen/jezna, kadar so ljudje nepošteno do drugih.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 9a

Graf: 9b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,2.

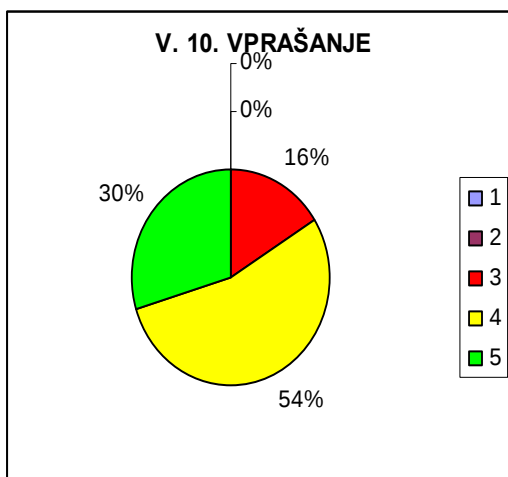
Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,7.

Vprašanje je podobno prejšnjemu in rezultati so podobni. V O.Š. je malenkost (0,1) višja povprečna ocena. Zanimivo je, da ni nihče od staršev obkrožil odgovora nikoli in se sklepa, da vsi otroci odreagirajo ob nepoštenosti.

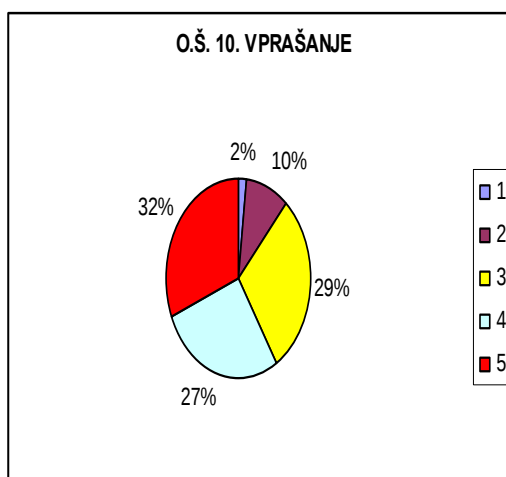
Omenila bi, da je možno, da je na lastnost lahko vplivala vzgoja, ki uči, da si moramo pomagati in to je tudi naloga strokovnih delavcev. Prenašati znanje solidarnosti med ljudi.

10. Je radodaren/radodarna.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 10a

Graf: 10b

Povprečna ocena v vrtcu je 4,1.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,9.

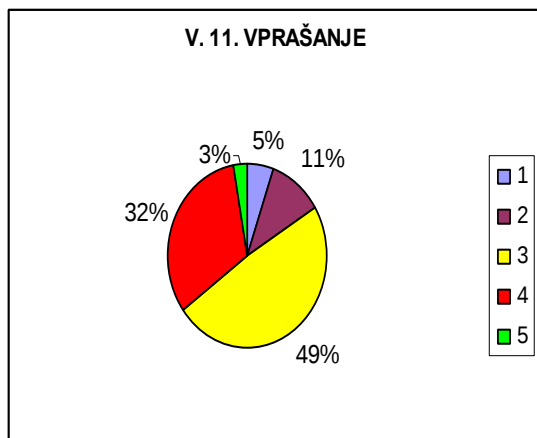
Starši otrok v vrtcu menijo, da so njihovi otroci vedno, pogosto ali včasih radodarni. Povprečni oceni nimata velikega odstopanja, otroci iz vrtca dosegajo malo višje poprečje (0,2).

Literatura navaja, da čeprav si indigo otroci želijo določene stvari, niso materialistično usmerjeni (razen če so preveč razvajeni) in so ponavadi radodarni (Caroll, Tober, 1999).

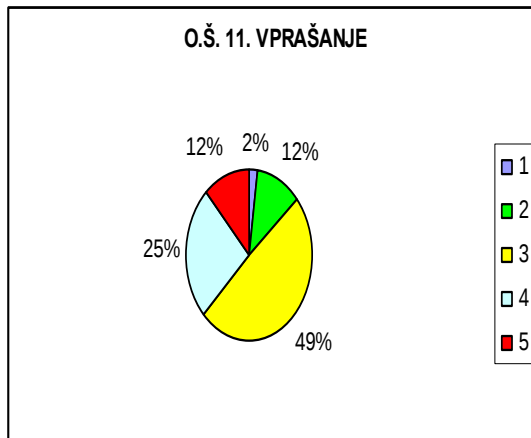
Strokovni delavec podatek lahko koristno uporabi in poskusi uporabiti otrokovo radodarnost za pomoč drugim.

11. Je netoleranten /netolerantna do tistih, ki so neiskreni in nepristni.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 11 a

Graf: 11b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,2.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3.

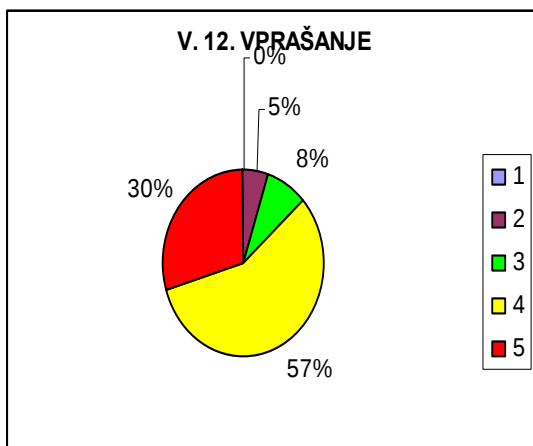
Izstopata podatka, da 49% staršev meni, da se včasih dogaja, da so otroci netolerantni do tistih, ki so neiskreni in nepristni. Tri četrtine staršev meni, da imajo njihovi otroci takšno sposobnost. Okoli 10% staršev to le redko opazi. V vrtcu lastnosti ne zaznajo pri dveh otrocih in pri enem osnovnošolskem otroku.

Literatura navaja, da so indigo otroci zelo netolerantni do tistih, ki so neiskreni in nepristni. (Caroll, Tober 1999)

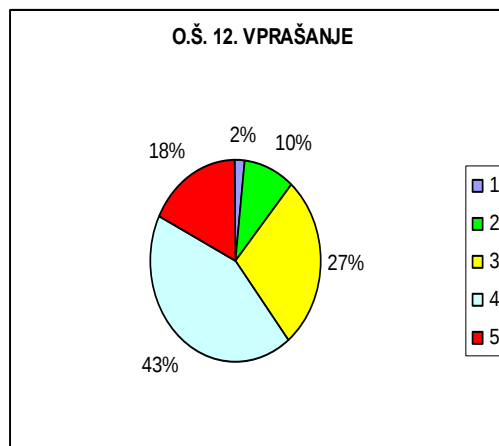
Za strokovne delavce pomeni, da je dobro, da se podatka zavedamo, ker si lahko na takšen način pojasnjujemo odklonilen odnos, ki ga otrok goji do druge osebe.

12. Jasno pove, kaj hoče in pri tem ni sramežljiv/a.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 12a

Graf: 12b

Povprečna ocena v vrtcu je 4,1.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,7.

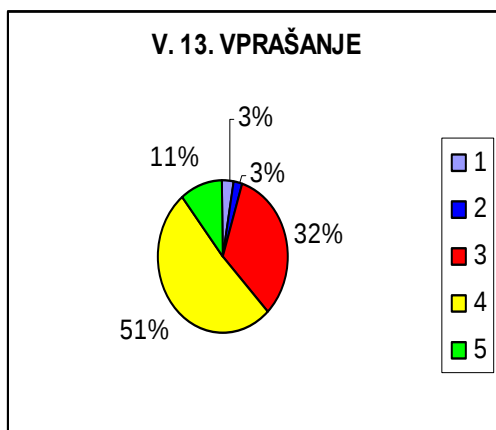
Starši otrok v vrtcu so v 95% odgovorili, da so njihovi otroci vedno (30%), pogosto (57%) in včasih (8%) jasni pri tem, kar hočejo in pri tem niso sramežljivi. V O.Š. je delež otrok nekoliko manjši. Za vedno se je odločilo 18%, za pogosto se je odločilo 43% in za včasih se je odločilo 27%. Povprečna ocena je manjša za 0,4 ocene.

V literaturi piše, da je značilnost indigo otrok, da znajo staršem in učiteljem nenavadno jasno povedati, kdo so in kaj hočejo (Gerkman, 2002).

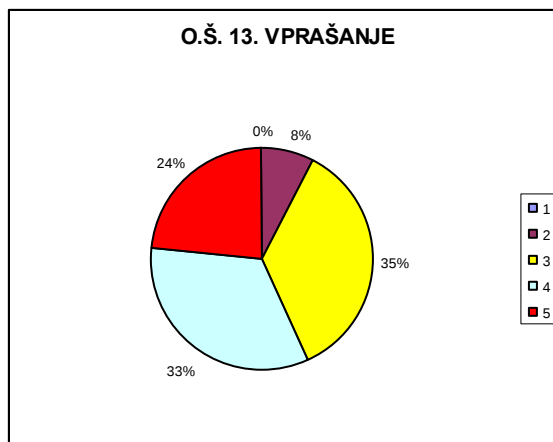
Za strokovne delavce pomeni, da ne smejo vsega jemati kot izsiljevanje otroka, ampak kot da je jasen pri svojih potrebah in željah.

13. Zanima se za odnose v družini in poskuša ustvariti prijetno vzdušje.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 13a

Graf: 13b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,6.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,8.

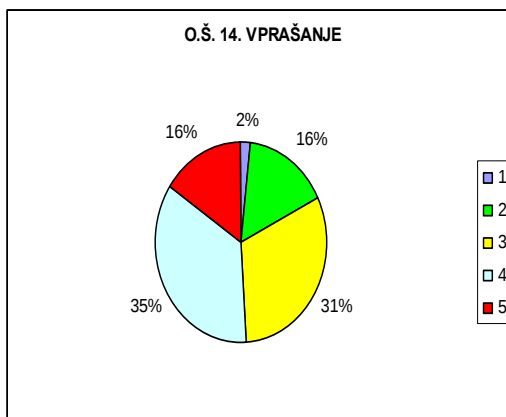
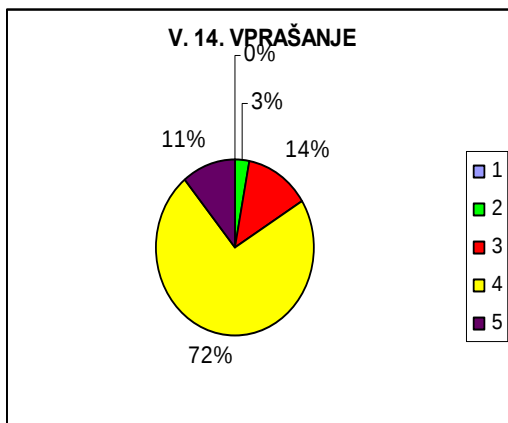
Povprečni oceni sta visoki in odstopata samo za 0,2 ocene. V vrtcu otroke pogosto zanimajo družinski odnosi, pri osnovnošolci prevladuje, da le včasih pokažejo zanimanje.

Literatura navaja, da se indigo otroci zanimajo za odnose v družini in staršem pomagajo ustvariti prijetno vzdušje. (Caroll, Tober, 1999)

V tem starostnem obdobju je značilno za otroke, da se zanimajo za odnose in torej ne moremo trditi, da je značilnost indigo otrok.

14. Rad/a se uči tako, da vsako stvar potipa.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 14a

Graf: 14b

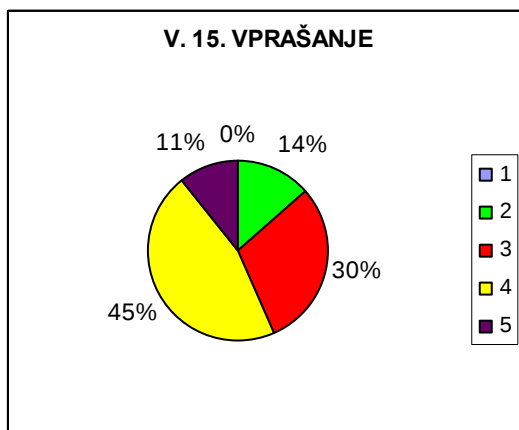
Povprečna ocena v vrtcu je 3,9.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,5.

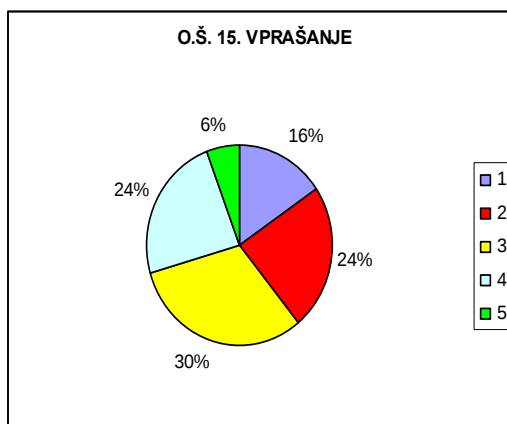
Pri otrocih iz vrtca izstopa rumena barva, ki pove z 72% , da se otroci učijo s dotikom. Pri osnovnošolskih otrocih se kaže zanimivo nihanje med pogostejšim in občasnim pojavljanjem (pogosto 35% otrok in včasih 31% otrok). V vrtcu ni otroka, ki se ne bi učil na takšen način, kar lahko povežem z otrokovim razvojem, ko začne raziskovanje sveta s tipanjem oz. dotikanjem. V literaturi piše, da se indigo otroci učijo s pomočjo taktilnega čuta (Carroll, Tober, 1999). Strokovnim delavcem se priporoča, da je potrebno pustiti otrokom, da si vse ogledajo in potipajo.

15. Je trmast/trmasta oziroma samovoljen/samovoljna.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 15a

Graf: 15b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,5.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,1.

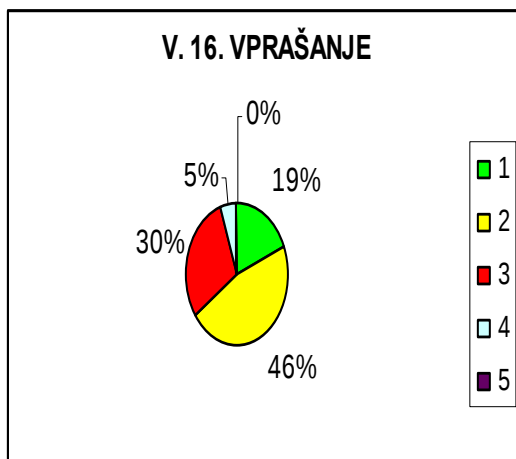
84% staršev otrok v vrtcu je mnenja, da so njihovi otroci vedno (11%), pogosto (45%) in včasih (30%) trmasti oz. samovoljni. V O.Š. je delež takšnih otrok bistveno manjši (60%).

Literatura navaja, da so indigo otroci trmasti oziroma samovoljni (Virtue 2001, 19). Trma je značilna za obdobje srednjega otroštva. Povprečna ocena otrok v vrtcu je za 0,4 ocene višja, kar

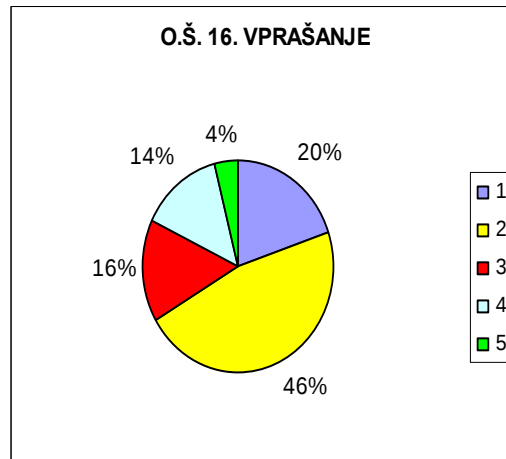
dokazuje, da trma postane redkeje prisotna po nekaj letih. Lastnost lahko delno povežemo z vprašanjem postavljanja meja, ko si otrok s trmo pomaga dosežati svoje cilje. Strokovni delavec, ko se sooči s trmastim otrokom, mora to sprejeti mirno in se lotiti kraljevske metode pogajanja, tako jo imenuje Peter Lussi (1991).

16. Njegovo/njeno vedenje je agresivno.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 16a

Graf: 16 b

Povprečna ocena v vrtcu je 2.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 2.

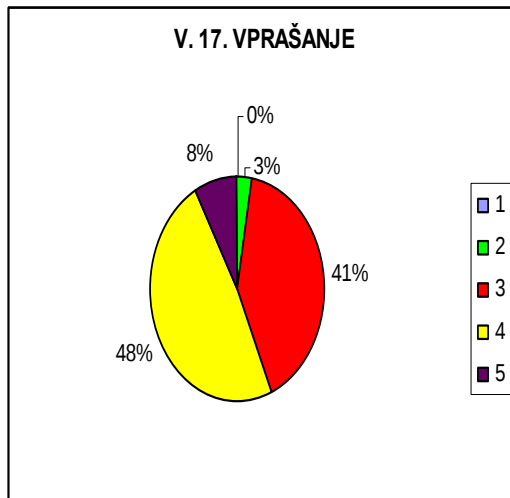
V obeh skupinah izstopa rumena barva, ki ponazarja 46% staršev, ki menijo da je njihov otrok le redko agresiven.

Literatura navaja, da se indigo otroci pogosto upirajo, kar je vidno skozi agresijo ali so otroci agresivno obrambno razpoloženi (Virtue,2001).

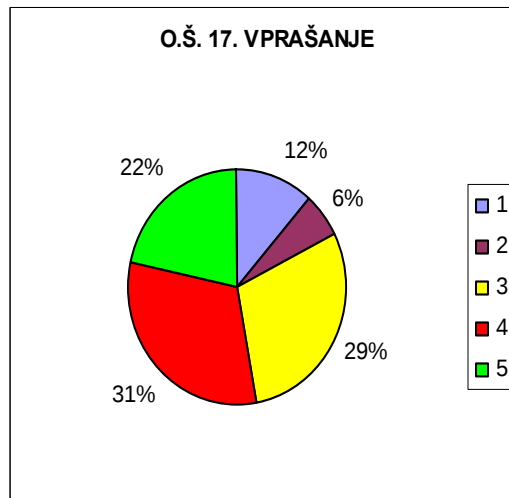
Nizki povprečni oceni pomenita, da agresivnost ni pogost pojav. Upoštevati je potrebno dejstvo, da so rezultati subjektivni, ker so odgovarjali starši in zanimivo bi bilo primerjati z odgovori, ki bi jih podale učiteljice. Opažam pogosto agresivnost na šoli in vrtcu in se ne strinjam z dobljenimi rezultati, ker bi morala biti ocena višja razen če so anketo reševali predvsem starši umirjenih otrok. Strokovnemu delavcu priporočam, da ob agresivnem vedenju poskuša otroka umiriti in prisluhni njegovim težavam.

17. Je zelo občutljiv/a.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 17a

Graf: 17 b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,6.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,7.

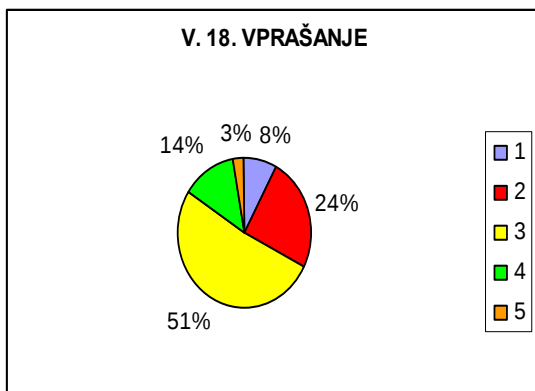
97% staršev otrok v vrtcu zaznava, da so njihovi otroci vedno (8%), pogosto (48%) in včasih (41%) občutljivi. Povprečna ocena je za malenkost višja (0,1) v osnovni šoli od ocene, ki so jo dobili otroci iz vrtca.

Glede na literaturo so indigo otroci ekstremno občutljivi. (Caroll, Tober, 1999) Zasledila sem, da je ekstremna občutljivost značilna za nadarjene otroke, torej je ne morem pripisati le indigo otrokom.

Strokovni delavci morajo previdno ravnati z otrokovimi čustvi.

18. Omaha je med slabo samopodobo in veličastnostjo.

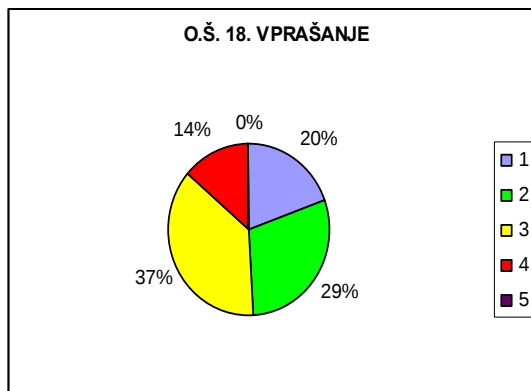
INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 18a

Povprečna ocena v vrtcu je 2,8.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 2,3.

Graf: 18b

Pri otrocih iz vrtca odstopa podatek, da 51% staršev meni, da njihov otrok včasih omahuje med negativno in pozitivno podobo. V osnovni šoli se pojav pojavlja redkeje. Povprečna ocena je v vrtcu za 0,5 ocene višja od otrok osnovne šole.

Literatura navaja, da indigo niha med slabo samopodobo in veličastnostjo (Virtue 2001,19).

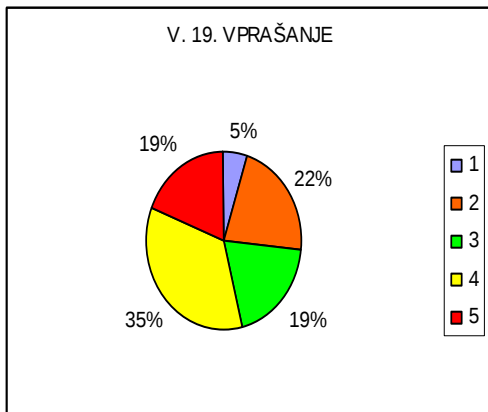
Omahovanje ni značilno za razvojno obdobje, torej je možno, da je to lastnost indigo otrok.

Možno, da je razlog vplivanje družbe, ki nas na vsakem koraku opominja na razlikovanje med ljudmi. Primerjamo se z drugimi, kar pripelje do omahovanja.

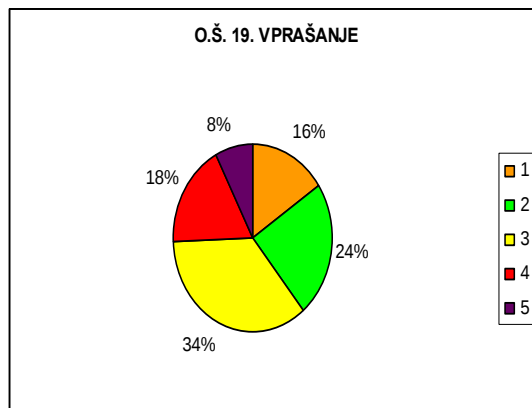
Za strokovne delavce pomeni, da morajo otroke spodbujati, da bodo ustvarili pozitiven pogled nase in da niso preveč zahtevni do sebe. Od današnjih otrok se veliko pričakuje in pogosto so pod vplivom stresa, ki ga izražajo na različne načine.

19. Hitro se začne dolgočasiti.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 19a

Graf: 19b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,4.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,1.

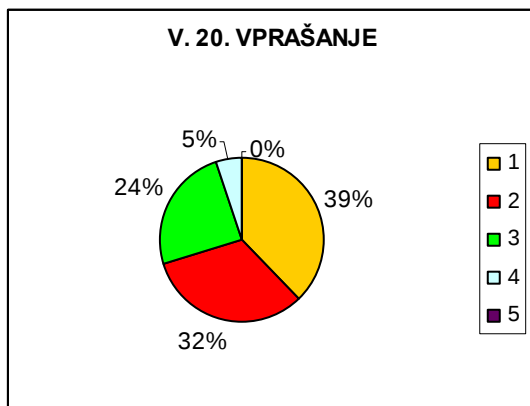
Včasih, pogosto in vedno se po mnenju staršev začne dolgočasiti 73% otrok v vrtcu in 60% otrok O.Š. Otroci iz vrtca imajo 0,3 višjo povprečno oceno kot otroci iz O.Š. Predvidevam, da se starejši otroci znajo bolje spoprijemati z dolgočasjem, kar je povezano z razvojnimi obdobjem.

V reviji Otroci (Nemir je lahko nalezljiv, 2009) piše vzgojiteljica Mihaela: » In ko se tak živahen otrok začne dolgočasiti, se kmalu spremeni v malo nadlogico, ki skali umirjeno ozračje v družini, skupini ali razredu. Dolgčas je sploh huda nadloga takšnih otrok.«

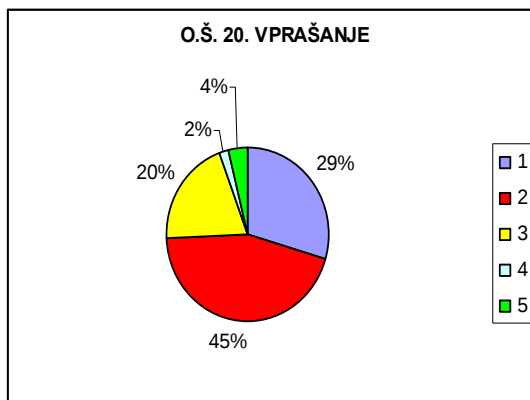
Od strokovnega delavca se pričakuje, da bo poskusil preveriti otrokovo počutje in razpoloženje.

20. Težko zaspi.

INTERPRETACIJA ODGOVORA

Graf: 20a

Graf: 20b

Povprečna ocena v vrtcu je 2.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 2.

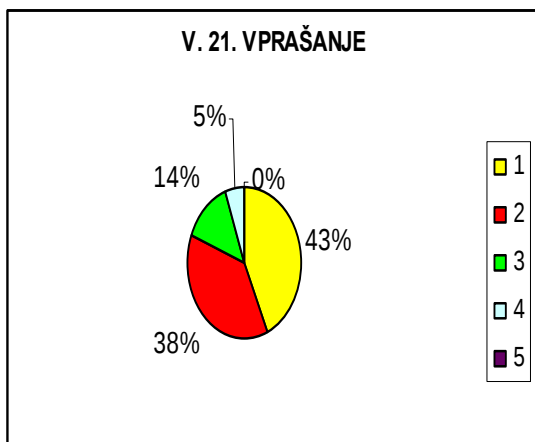
V vrtcu je 29% otrok ki včasih, pogosto ali vedno težko zaspijo. V šoli je takšnih otrok še manj (26%). Velik delež je otrok, ki nikoli nimajo težav s spanjem. V vrtcu je takšnih otrok 39%, v osnovni šoli jih je 29%. Skupini sta dosegli enako povprečno oceno.

Literatura navaja, da so indigo otroci nagnjeni k nemirnemu spancu, nočnim moram ali pa težko zaspijo oziroma se bojijo zaspati (Virtue 2001, 19).

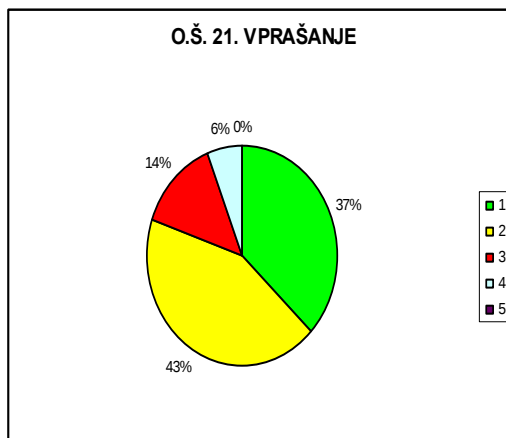
Pogosto srečamo pojav pri hiperkinetični motnji, kjer so fiziološke manifestacije bolj poudarjene. Tako, da ne gre zgolj za lastnost indigo otrocih.

21. Ima nemiren spanec.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 21a

Graf: 21b

Povprečna ocena v vrtcu je 1,8.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 2.

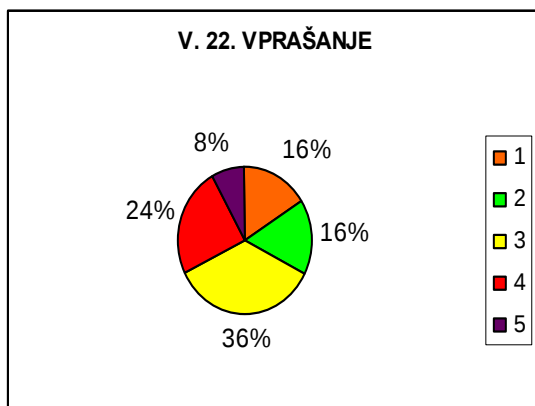
81% staršev otrok v vrtcu pravi, da se nikoli oziroma redko dogaja, da bi imel otrok nemiren spanec. Zanimivo je, da imajo otroci iz vrtca nižjo poprečno oceno (0,2) kot otroci iz O.Š. Pričakovala bi, da bodo podatki ravno obratni.

V reviji Viva sem zasledila članek z naslovom: Današnji otroci so srečnejši. Naredili so raziskavo, ki je obsegala deset tisoč družin. Njihov napredek so primerjali s skorajšo enako študijo, ki so jo tudi v Avstraliji opravili sredi 80.let. Odkrili so, da so zdajšnji otroci družabnejši in imajo manj težav s spanjem. Razlog je v tem, da naj bi bili bolj srečni od prejšnjih generacij. (Jug, 2008, 177:22)

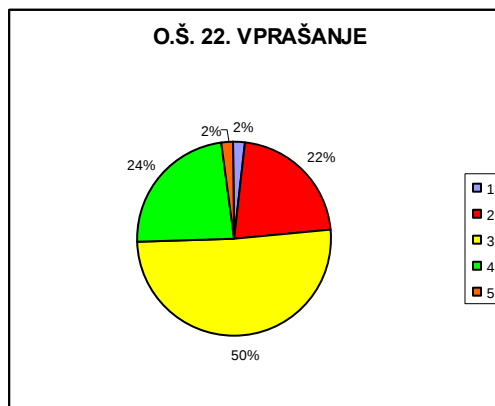
Za strokovne delavce je lahko nemirno spanje znak, da se z otrokom nekaj dogaja. Spomnim se dečka, ki je v vrtcu imel zelo nemiren spanec, izvedelo se je, da se starša ločujeta, kar je močno vplivalo na štiriletnika.

22. Zahteva visoko stopnjo stimulacije in razburjenja v življenju.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 22a

Graf: 22b

Povprečna ocena v vrtcu je 2,9.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3.

V obeh skupinah prevladuje odgovor včasih. V vrtcu je nekoliko nižja vrednost (0,1) ocene, kar je pričakovano.

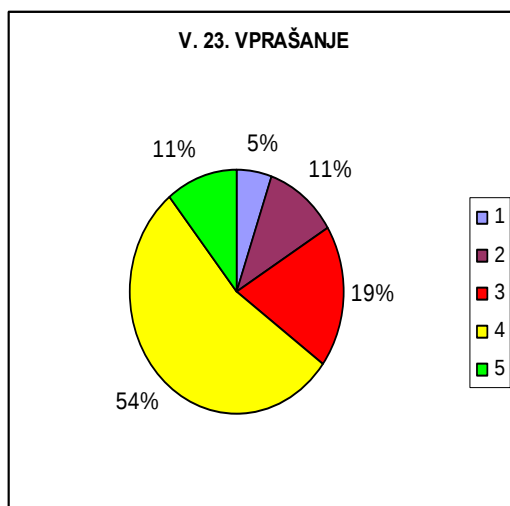
Glede na literaturo indigo otroci zahtevajo visoko stopnjo stimulacije in razburjenja v življenju (Virtue, 2001).

Značilnost pripisujejo otrokom, ki so hiperaktivni oz. impulzivni, torej ne gre za lastnost, ki bi jo prepisali zgolj novodobnim otrokom.

Za strokovne delavce pomeni, da kadar delajo z otroki morajo poskrbeti, da jim ni dolgčas in kot oni pravijo: »da se nekaj dogaja«.

23. Dosega zelo dobre rezultate pri računalniških in podobnih igrah.

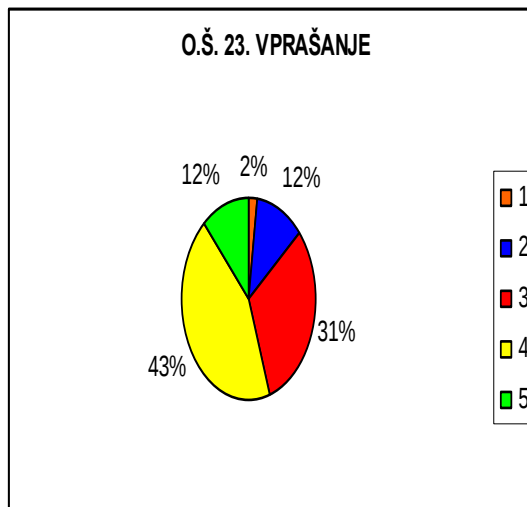
INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 23a

Povprečna ocena v vrtcu je 3,5.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,5.

Graf: 23b

Po odgovorih sta si skupini zelo podobni, ker imata enako povprečno oceno in tudi deleže pojavljanja imata podobno razporejeno.

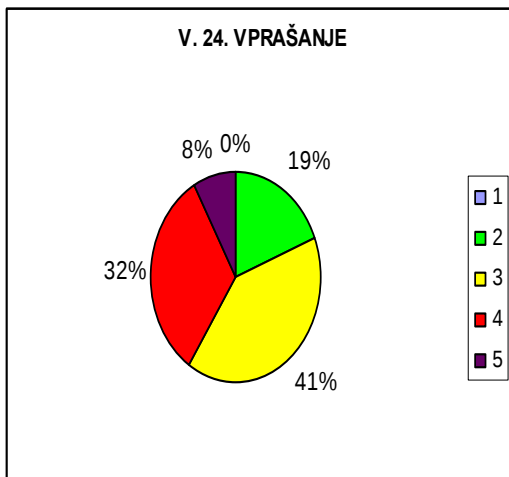
V literaturi zasledimo, da lahko talente indigo otrok opazimo tudi preko računalniških iger, pri katerih dosegajo zelo dobre rezultate (Virtue, 2001).

Vedno na novo me presenečajo otroci, ki ne znajo brati in pisati, vendar znajo uporabljati računalnik.

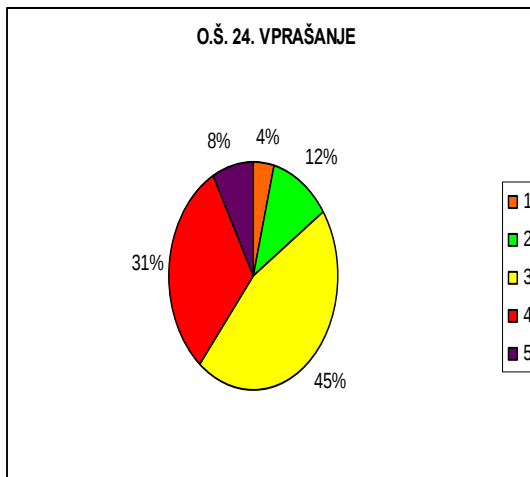
Lastnost bi bila lahko značilna za indigo otroke, vendar je potrebno upoštevati, da ne moremo podatka preveriti in primerjati s starejšimi populacijami otrok, ker se današnji otroci veliko pogosteje srečujejo z računalniki.

24. Ve, če so kdo zlaže.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 24a

Graf: 24b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,3.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,4.

Otroci iz vrtca vedo v 81% včasih, pogosto in vedno, da se nekdo laže. V osnovno šoli je takšnih otrok 84%. Povprečna ocena je v vrtcu višja za 0,1, kar pomeni da so starejši otroci malo spretnejši pri odkrivanju laži.

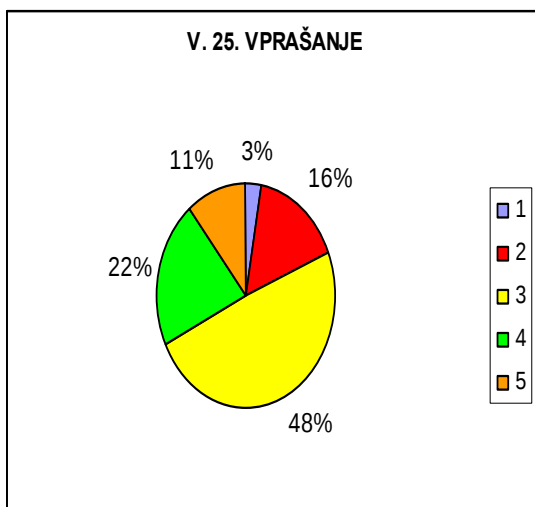
Literatura navaja, da indigo otroci vedo, kaj drugi mislijo in občutijo, še posebno vedo, če so kdo zlaže. Indigo otroku ne moremo lagati brez posledic, kaj kmalu nas bo na laži ujel in to pokazal skozi agresijo ali pa se bo izoliral. (Virtue, 2001)

Avtorji pogosto omenjajo značilnost, kar pomeni, da je pomembna za identifikacijo indigo otrok.

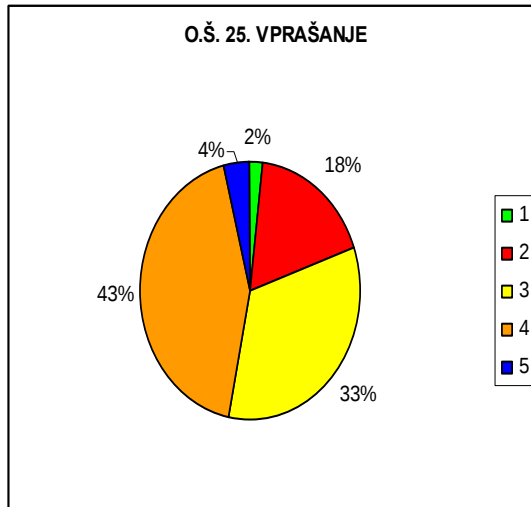
Za strokovne delavce je povprečna ocena opozorilo, da naj se pri delu z otroki izogibajo lažem.

25. Hitro oceni človekov značaj.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 25a

Graf: 25b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,2.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,2.

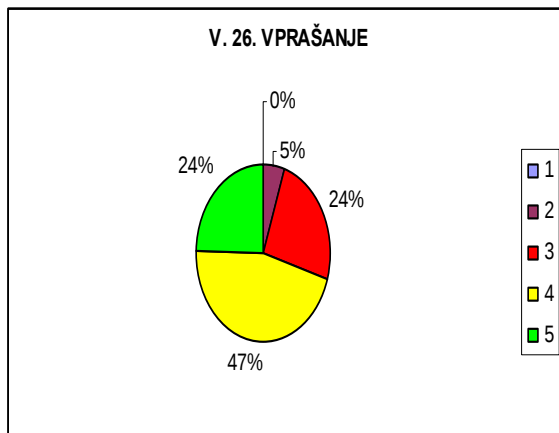
Skoraj polovica staršev v vrtcu je obkrožila srednjo vrednost- včasih. V osnovni šoli prevladuje mnenje, da otroci pogosto ocenjujejo človekove značaje.

Človek si v vseh življenjskih obdobjih nabira izkušnje z drugimi ljudmi, spoznava različne tipe, karakterje ljudi. Na podlagi izkušenj s podobnimi ljudmi si človek ustvarja sliko o nekom, ki ga na novo spoznava.

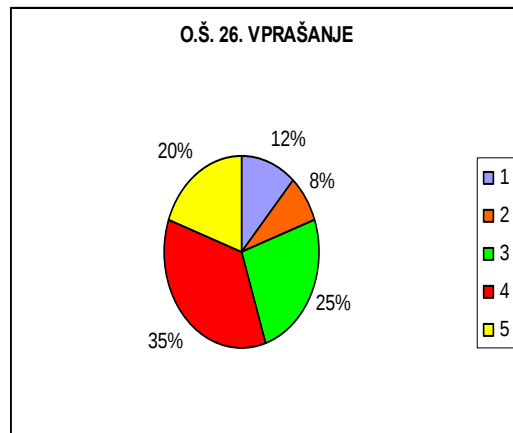
To pomeni za strokovne delavce, da je potrebno upoštevati, da nas otroci ocenjujejo na podlagi prejšnjih izkušenj in zato je pomembno, da prikažemo pozitivno stran svojega značaja in s tem pozitivno motiviramo otroka za sodelovanje.

26. Želi razumeti namen in cilj vsega v kar je vključen/a.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 26a

Graf: 26b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,9.

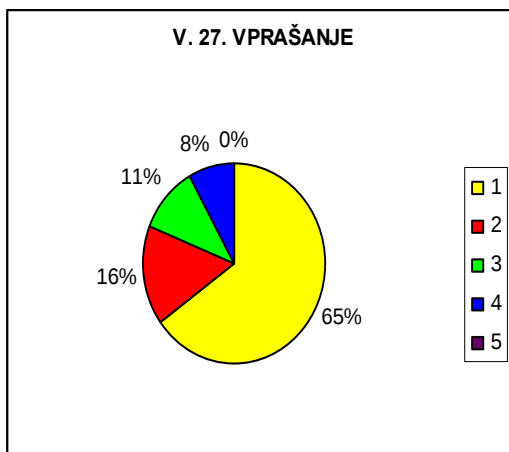
Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,7.

Visoka povprečna ocena že na prvi pogled sporoča, da otroci zahtevajo slišati namen in cilj vsega, kar se dogaja z njim. V O.Š. je takšnih otrok 20%, v vrtcu jih je 24% staršev, ki pravijo, da otroci vedno zahtevajo pojasnila.

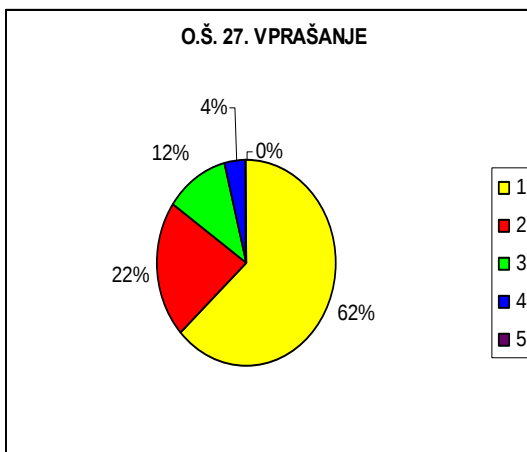
Strokovni delavec se mora pri delu z otrokom opominjati, da je potrebno otroku pojasnjevati. Otroku pojasniti na njemu razumljiv način. Priporoča se uporaba primerov, da otrok dobi boljšo predstavo.

27. Vidi prikazni in zastrašujoče podobe v svoji sobi.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 27a

Graf: 27 b

Povprečna ocena v vrtcu je 2.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 1,5.

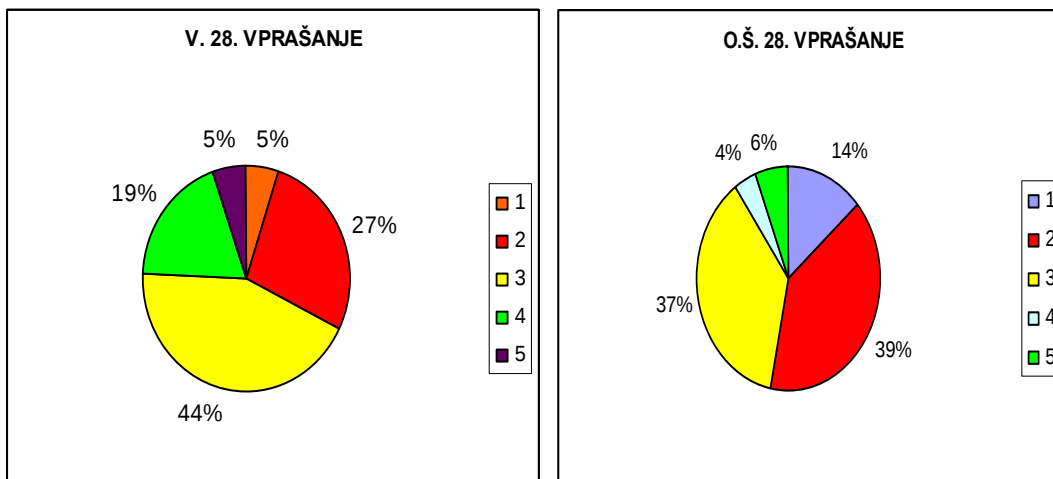
Rumena barva ponazarja v obeh skupinah odstotek otrok, ki ne vidi prikazni in strašljivih podob v svoji sobi. Ostalih slabih 40% otrok se s tem srečuje.

Glede na literaturo ogromno število otrok trpi za nespečnostjo, saj pogosto vidijo prikazni in zastrašajoče podobe v svojih sobah. (Virtue, 2001)

Potrebno je upoštevati povezavo z razvojnim obdobjem, ko imajo otroci bujno domišljijo in razmeroma šibko sposobnost ločevanja resničnosti od domišljije.

28. Je izbirčen/izbirčna glede svojih oblek in čevljev.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 28a

Graf: 28b

Povprečna ocena v vrtcu je 2,9.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3.

Odgovor včasih, pogosto in vedno je vrtcu obkrožilo 68% in v O.Š. se je 47% staršev odločilo za takšen odgovor.

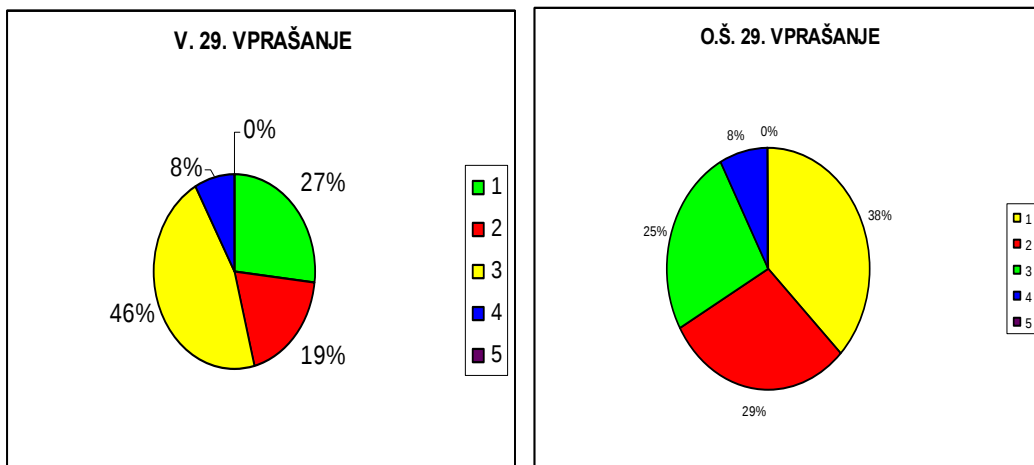
Indigo otroci so zelo izbirčni glede udobnosti njihovih oblek in čevljev. (Virtue, 2001).

Žorž (2002) meni, da je za razvajene otroke značilna izbirčnost pri svojih oblačilih.

Sama opažam, da si otroci primerjajo med seboj oblačila in obutev in se jih pogosto menjajo oz. si tega želijo, vendar to ni zaželeno .

Malo za šalo, malo zares nas otroci ocenjujejo in ustvarjajo mnenje o stilu oblačenja, torej je obleka in obutev strokovnega delavca pomembna pri ustvarjanju pozitivnega vtisa.

29. Videti je, kot da ga/jo vse moti in razburi.

Graf: 29a

Graf: 29b

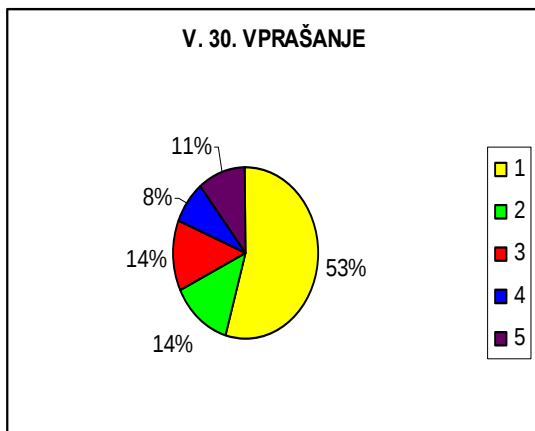
Povprečna ocena v vrtcu je 2.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 2.

V grafih izstopa rumena barva pri obeh skupinah, ki ponazarja, da je pogostost pojavljanja včasih. Nihče od staršev ni obkrožil, da je lastnost nenehno prisotna (odgovora vedno). Četrtna staršev otrok iz vrtca in staršev otrok iz O.Š. je mnenja, da se lastnost pri njih nikoli ne pojavlja. Dosegli sta enako poprečno oceno, ki je zelo nizka (2) v primerjavi z ostalimi vprašanji. Pogosto je z indigo otrokom težko živeti. Videti je, kot da jih vse moti in razburi. (Virtue, 2001) Lastnost se pojavlja pri hiperaktivnih otrocih, tako da ni lastnost, ki jo lahko predpišemo le indigo otrokom.

30. Ima alergijo.

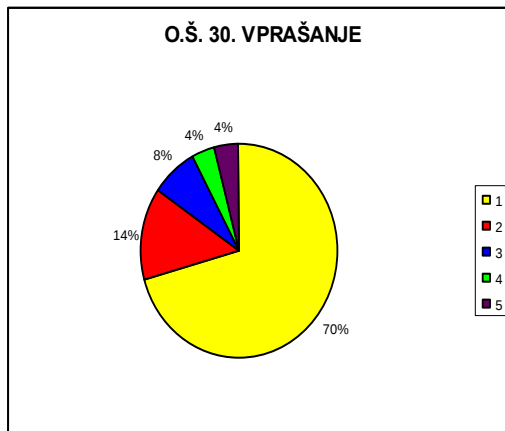
INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf 30a:

Povprečna ocena v vrtcu je 2,1.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 2.

Graf 30b:

Pojav alergij pri otrocih je povezan z razvojnim obdobjem in nekatere alergije čez čas izzvenijo.

V osnovni šoli ima le četrtna otrok alergijo, v vrtcu je alergija prisotna pri skoraj polovici otrok. V vrtcu je 53% otrok, ki nimajo nikoli alergij. V osnovni šoli je višji delež (70%).

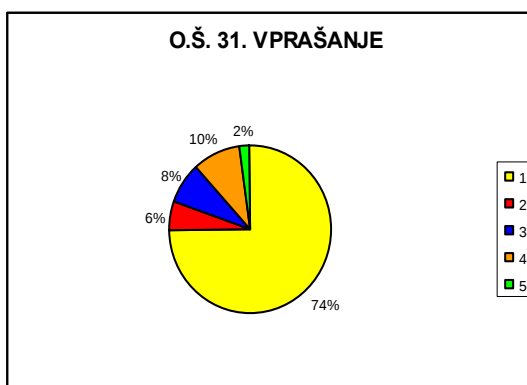
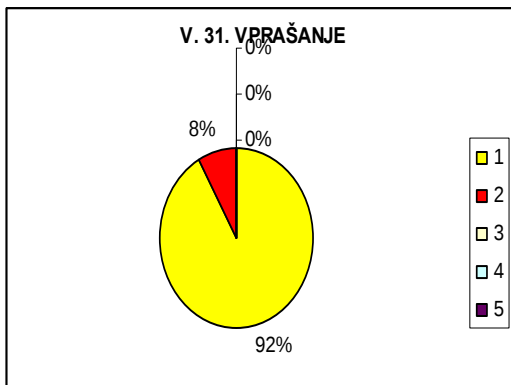
Ogromno indigo otrok ima alergije. (Virtue, 2001)

Alergije lahko povežemo z razvojnim obdobjem, v katerem so takšna stanja pogosta. Upoštevati je potrebno, da je v zadnjem času porast alergij, kar je posledica onesnaževanja okolja.

Strokovni delavec se mora informirati o morebitnih alergijah, ko začne daljše delo z otrokom in opozoriti druge ljudi, ko je to potrebno.

31. Sliši zvonjenje v ušesih.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 31a

Poprečna ocena v vrtcu je 1,1.

Poprečna ocena v osnovni šoli je 1,1.

Graf:31b

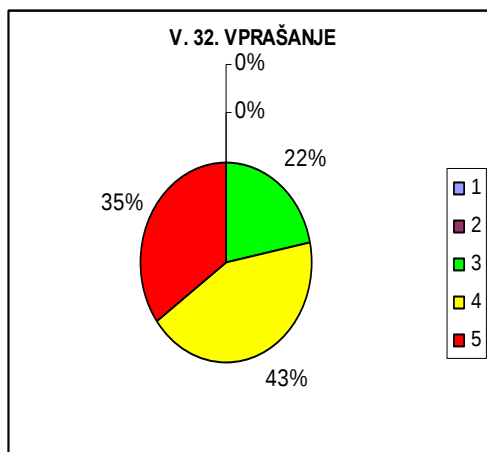
V vrtcu trije (8%) otroci po mnenju staršev slišijo zvonjenje v ušesih, v osnovni šoli je 12 otrok s tem pojavom.

Indigo otroci pogosto slišijo zvonjenje v ušesih. (Virtue, 2001)

Za strokovne delavce je zanimiv podatek, da obstaja zvonjenje v ušesih. Moram omeniti, da nisem do zdaj nikoli slišala, da bi komu zvonilo v ušesih. Tako, da ni možno preveriti, če lastnost najdemo zgolj pri indigo otrocih.

32. Je zelo radoveden/radovedna.

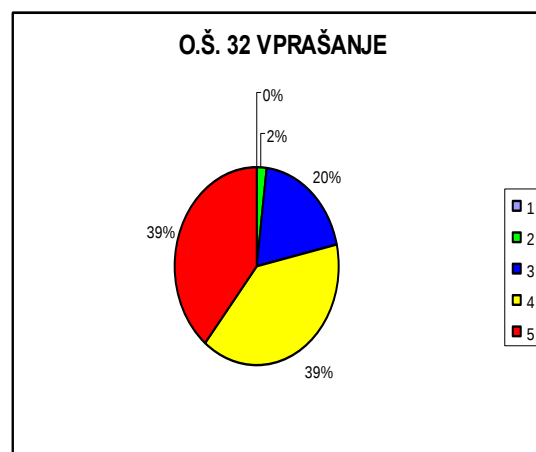
INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 32a

Poprečna ocena v vrtcu je 4,1.

Poprečna ocena v osnovni šoli je 4,1.

Graf: 32b

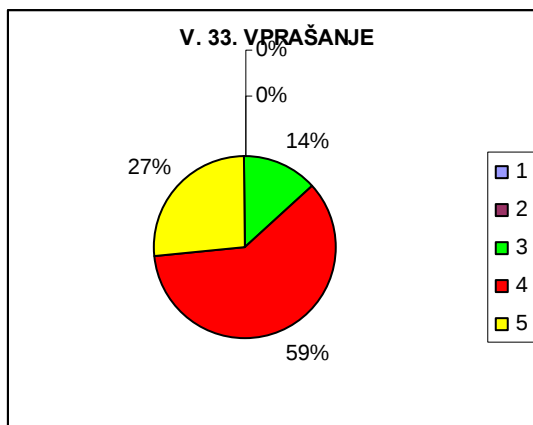
Skupini sta dosegli enako povprečno oceno, ki je na vrhu lestvice vprašanj po povprečni prisotnosti lastnosti. Največ staršev se je odločilo, da so njihovi otroci pogosto ali vedno radovedni. Nihče ni obkrožil odgovora, da njihov otrok ni nikoli radoveden. V osnovni šoli je le en otrok, ki je redko radoveden, v vrtci ni nihče obkrožil redko pojavljanje lastnosti.

Indigo otroci so zelo radovedni. (Caroll, Tober 1999)

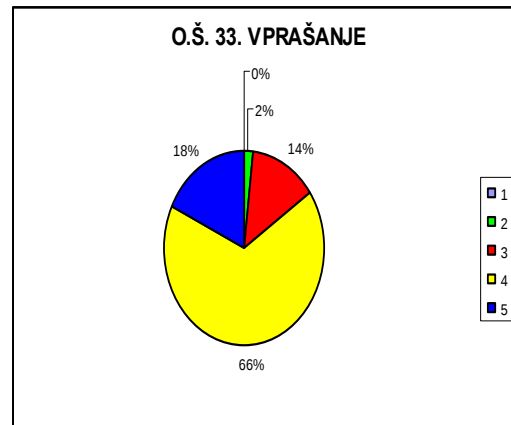
S pomočjo radovednosti otroci odkrivajo in spoznavajo svet okoli sebe. Značilnosti ne moremo pripisati indigo otrokom, čeprav je možno, da je pri njih prisotna v večji intenziteti.

33. Drugim želi pomagati.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 33a

Graf: 33b

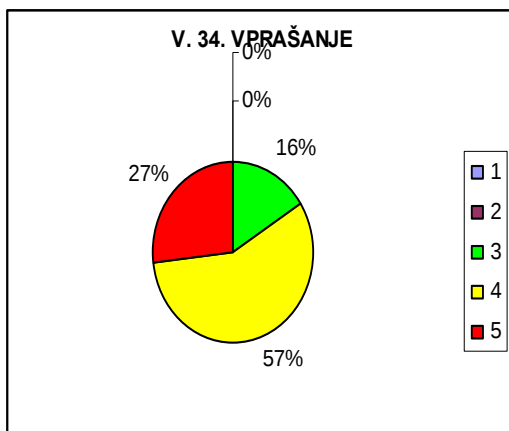
Poprečna ocena v vrtcu je 4,1.

Poprečna ocena v osnovni šoli je 4,1.

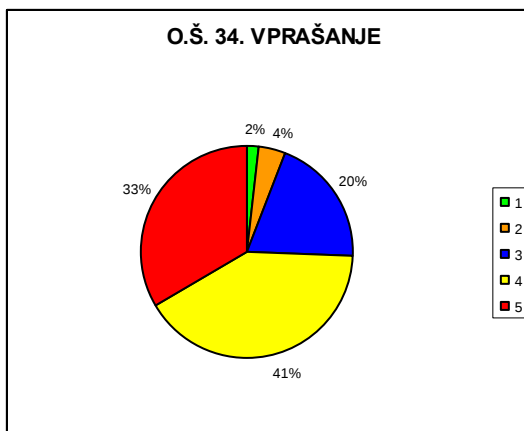
Visoka povprečna ocena pomeni, da otroci radi pomagajo razen enega dečka, ki le redko želi pomagati. Prevladujoča pogostost pojavljanje lastnosti je pogosta, kar za strokovne službe pomeni, da bi morali otroke spodbujati k takemu vedenju in jih še dodatno motivirati oz. spodbujati k takšnim dejanjem.

34. Hoče, da ga/jo spoštujete.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 34a

Graf: 34b

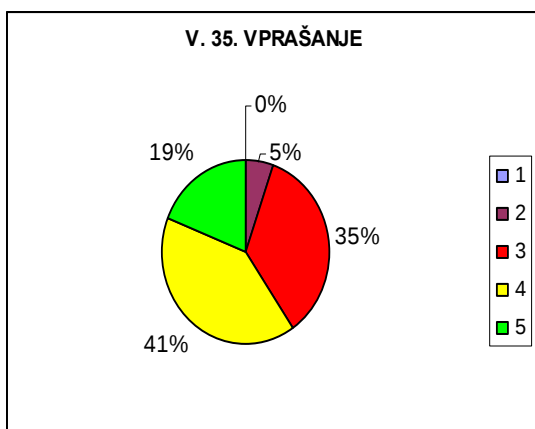
Povprečna ocena v vrtcu je 4,1.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 4,1.

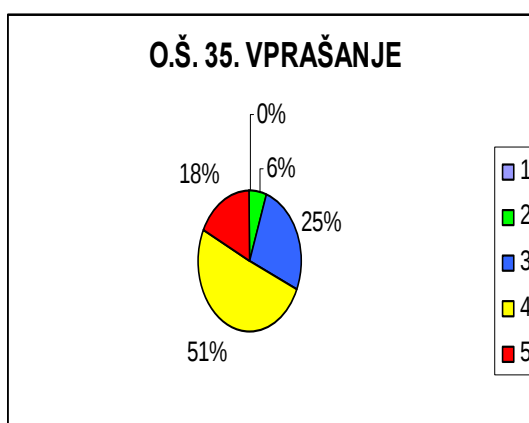
Visoka povprečna ocena pomeni, da otroci želijo in hočejo, da jih spoštujemo, kar naj bi bil naš cilj. Slaba tretjina staršev meni, da njihovi otroci vedno zahtevajo, da jih spoštujejo. Potrebno je upoštevati, da se anketirani otroci zavedajo svojih pravic česar pri prejšnjih generacijah ni bilo tako izrazito. Vpliv ima tudi vzgojni stil, ki ga spoznava doma in v vrtcu oz. šoli.

35. Stvari želi narediti po svoje.

INTERPRETACIJA LASTNOSTI:

Graf: 35a

Graf: 35b

Povprečna ocena v vrtcu je 3,7.

Povprečna ocena v osnovni šoli je 3,8.

Nihče od staršev ne meni, da njihov otrok nikoli ne želi delati po svoje. V šoli so trije otroci, v vrtcu dva, ki le redko naredita kaj po svoje.

Indigo otroci hočejo stvari narediti po svoje. (Caroll, Tober, 1999).

Za strokovne delavce nasvet: pustite otrokom svobodo.

3.6.2 Rezultati

Najbolj pogosto pojavljanje lastnosti je bilo pri naslednjih treh vprašanjih. Obe skupini sta dosegli poprečno oceno 4,1, kar je v odstotkih 87%.

- ~ **je zelo radoveden,**
- ~ **drugim želi pomagati,**
- ~ **hoče, da ga spoštujete.**

Enako visoko poprečno oceno 4,1 so otroci iz vrtca dosegli pri še treh vprašanjih:

- ~ **je radodaren/ radodarna,** (otroci iz osnovne šole so dosegli 3,9)
- ~ **jasno pove, kaj hoče in pri tem ni sramežljiva,** (otroci iz O.Š. so dosegli 3,7)
- ~ **preizkuša, do kod segajo meje** (otroci iz O.Š. so dosegli 3).

V osnovni šoli so dosegli visoko poprečno 4,1 pri enem vprašanju:

- ~ **najbolje se odziva, kadar ga/jo obravnavate kot odraslega/odraslo ali sebi enakega/enako** (otroci iz vrtca so dobili 3,2 poprečno oceno).

Skupne najbolj pogoste lastnosti:

- ~ radovednost je značilnost za razvojno dobo otroštva, ko otrok spoznava in odkriva svet,
- ~ pomoč drugim ljudem spada med lastnosti, ki si jih pridobimo preko vzgoje in z izkušnjami opazovanja.
- ~ želja po spoštovanju je pridobljena mogoče preko vzgoje, boljšem poznavanju svojih pravic.

Višja poprečna ocena pri mlajših otrocih:

- ~ radodarnost si razlagam tako, da otroci razpolagajo z veliko dobrinami in se lažje čemu odrečejo.
- ~ sramežljivost nastane zaradi tabujev, ki jih je ustvarila družba. Mogoče gre za vpliv moderne družbe, ki podira tabuje,
- ~ preverjanje, do kod segajo meje spada v razvojno dobo zgodnjega otroštva.

Višja povprečna ocena pri starejših otrocih:

- ~ otroci hitreje odraščajo in z deklicami letnik 2000 se je možno pogovarjati in dogovarjati kot z odraslimi osebami. To je le en znak, ki kaže na to kako zrelejši so današnji otroci na nekaterih področjih.

Vsako lastnost je možno razložiti na več načinov. Težje je pojasniti skupek vseh lastnosti. Rezultat dokazuje obstoj otrok s takimi značilnostmi, vendar podatka ne moremo posplošiti, ker je bil vzorec premajhen in tudi preveriti bi bilo še druge indikatorje, ki vplivajo na to, da bi lahko potrdili tezo, da indigo otroci resnično obstajajo.

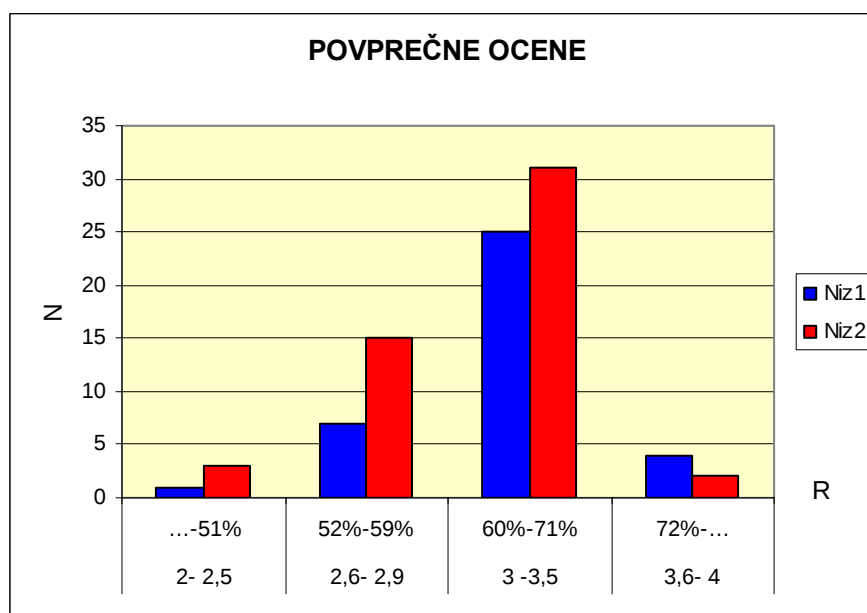
3.6.3 Preverjanje hipoteze

Grupiranje otrok po povprečni oceni

<i>2- 2,5 ...-51%</i>	<i>2,6- 2,9 52%-59%</i>	<i>3 -3,5 60%-71%</i>	<i>3,6- 4 72%-...</i>	<i>Skupaj št. otrok N</i>	<i>Povp. Ocena</i>
1	7	25	4	37	3,2
2,70%	18,90%	67,60%	10,80%	100,00%	
3	15	31	2	51	3,02
5,90%	29,40%	60,8	3,90%	100,00%	

Tabela2: grupiranje po poprečnih ocenah

Rezultate anket sem pretvorila v povprečne ocene, ki sem jim dodala oceno v odstotkih. Povprečne ocene sem razdelila v štiri kategorije. Pod vsako kategorijo povprečne ocene sem napisala število otrok, ki je doseglo takšen rezultat in pod njim dodala število otrok v odstotkih. Navsezadnje sem napisala povprečno oceno, ki sta jo dosegli skupini. Iz tabele je razvidno, da je skupina iz vrtca dosegala višje rezultate pri zadnjih dveh kategorijah.

Niz1: otroci iz vrtca;
Niz2: otroci iz O.Š.

Grafikon36: Povprečna pogostost pojavljanja lastnosti

Brez dodatnega računanja je razvidno iz grafikona, da se povprečna ocena giblje med 3-3,5. Povprečne ocene rastejo kot pri piramidi, vsako naslednje število točk je doseglo večje število otrok. Le pri najvišji pogostosti pojavljanja lastnosti število otrok ponovno pade na manjše število otrok.

Otroci iz
osnovne šole

Otroci iz
vrtca

Vsota x_i 4814,157 ^v

Vsota x_i 5797,189

Aritmetična
sredina 107,7255

Aritmetična
sredina 112,4595

max. Ocena 130

max. ocena 141

min. ocena 86

min. ocena 87

t=1,636

Interpretacija: Mejna vrednost ob 5% tveganju je $t_{60}=2,000$ in $t_{120}=1,980$. Ker je dobljena vrednost 1,636 pomeni, da ne morem trditi, da se pri otrocih iz vrtca pogosteje pojavljajo lastnosti kot pri otrocih iz osnovne šole. Statistično povedano je do razlike prišlo naključno in starost ni vplivala pri rezultatih.

^v Podatek pridobljen iz tabele, ki je dodana v prilogi.

Prva hipoteza:

H₁: Obe skupini sta dosegli višjo povprečno oceno od tri oziroma sta dosegli višje povprečje od 60% v pojavljanju pogostosti lastnosti, ki jih pripisujejo indigo otrokom.

Otroci iz obeh skupin so dosegli višjo povprečno oceno od tri in so skupno dosegli več kot 60%. Prva hipoteza je pravilno napovedana in hipotezo obdržim. Skupaj je 66 otrok doseglo višjo oceno od tri. Samo en otrok je dosegel manjšo število točk od polovice oziroma je dosegel 49%.

Namenoma sem vzela za postavljanje hipoteze višjo povprečno oceno, ker so ankete reševali starši, ki so podajali subjektivne ocene o pogostosti pojavljanja lastnosti.

Podatki pa kljub temu sporočajo, da današnji otroci zahtevajo določene pogoje, ki jih mogoče prejšnje generacije niso, ker je postala celotna družba kompleksnejša in naprednejša. Potrebno bo pogledati katere pristope bi lahko izboljšali pri delu z otrokom, da bomo dosegali boljše delovne odnose in rezultate.

Druga in tretja hipoteza:

H₂: Otroci iz vrtca (2003,2004,2005) so dosegli pogostejše pojavljanje lastnosti kot otroci iz osnovne šole (2002,2001,2000).

H₃: Mlajši otroci so dosegli 5% višjo povprečno oceno v pogostosti pojavljanja lastnosti.

Razlika, ki so jo dosegli otroci iz vrtca in otroci iz osnovne šole je 0,12 povprečne ocene (3,39%), kar pomeni, da ta hipoteza le delno drži, ker so otroci iz vrtca dosegli le malenkost višje rezultate. Po teoriji o indigo otrocih naj bi se vsako leto rodilo večje število takšnih otrok.

Razlika med otroci je zelo majhna in dodatno sem izvedla t-testiranje.

Hipoteza ne drži pri 5% tveganju in bi odstopanje lahko pripisali naključju ali vplivu razvojnega obdobja. To lahko povežemo s socializacijo, ki poteka v tem obdobju. Anketo bi bilo potrebno ponoviti še s starejšimi otroki in jo primerjati z dobljenimi rezultati. Mogoče bi s takšnim vzorcem lahko obdržala hipotezo in potrdila teorijo, ki pravi, da je vsako leto večje število indigo otrok.

4. RAZPRAVA

Vsako lastnost je možno razložiti z večjim številom interpretacij. Težje je pojasniti skupek vseh lastnosti, ki se pojavijo pri enem otroku. Rezultat dokazuje obstoj otrok s takimi značilnostmi, vendar podatka ne moremo posplošiti, ker je bil vzorec premajhen in preveriti bi bilo potrebno še druge indikatorje, ki bi se razlikovali od prejšnjih generacij, da bi lahko potrdili tezo, da indigo otroci obstajajo. Preverila sem indikatorje, ki se najbolj pogosto pojavljajo in jih je možno znanstveno pojasniti. Nisem dodajala vprašanj, ki so povezani z znanjem parapsihologije in ni znanstvenega dokaza, da pojavi (npr. jasnovidnost) obstajajo.

Dobljeni rezultati so subjektivni in ne odražajo dejanskega stanja. Obstajata dva razloga za subjektivnost. Prvi razlog je pristranskost staršev, ki otroke vidijo v drugačni luči. Pogosto ne opazijo slabih navad svojih otrok. Na vprašanja, ki so negativna (npr. agresivnost) so odgovorili z manjšo pogostostjo pojavljanja kot je dejansko stanje. Drugi morebiten razlog bi bil lahko, da sem imela osip vrnjenih anket in možno je, da bi bil rezultat drugačen, če bi anketo izpolnili vsi starši. Nisem imela priložnosti razdeliti in predstaviti vprašalnika na roditeljskih sestankih. Da bi to izvedla bi potrebovala nekaj dodatnih mesecev. V pomoč in tolažbo mi je bilo, da imam stike s starši in otroki, ki so mi bili pripravljeni pomagati s tem, da so rešili anketo.

Razlika med otroki je premajhna, da bi lahko obdržala trditev, ki se pojavlja v literaturi, da je vsako leto večje število indigo otrok. Več kot 60% (v vrtcu so dosegli 64 % pogostost, v osnovni šoli 61 %) otrok je, ki ustrezajo kriterijem za indigo otroke. Kar pomeni, da dejansko obstajajo otroci s takimi značilnostmi oz. lastnostmi.

Zanimivo bi bilo primerjati skupini med katerima bi bilo najmanj deset let razlike v starosti anketiranih otrok. Mogoče bi se pri njih videla razlika v pogostosti pojavljanja določenih lastnosti in bi lahko postavili trditev, da se vzorčni skupini razlikujeta in da to pomeni, da se po desetih letih rojevajo drugačni otroci. Da bi bili bolj objektivni bi morali testirati en vzorec sedaj in drugega čez deset let z enako starimi otroki. Kljub temu ne bi dobili pravih rezultatov, ker ne bi imeli vzorčni skupini enakih vplivov iz okolja.

Da je do takih sposobnosti in lastnosti prišlo je več možnih interpretacij. Zagotovo je vpliv povezan z vso tehnologijo, ki nas obkroža in jo uporabljamo. Razvijati je potrebno talente in sposobnosti, da se prebijaš skozi kompleksno življenje. Na vsakem koraku se srečuješ z inovacijami in drugimi dosežki. Prehrana in medicina prinašata ljudem dodatne možnosti za boljše rezultate, kot so jih dosegali naši predniki. Raznolike dobrine v življenje prinesejo dodatne točke k kakovosti, ki prinašajo tako pozitivne kot negativne posledice.

Spreminjajo se odnosi med ljudmi, predvsem se spreminjajo družine, kar vpliva na človekovo razmišljanje o življenju in tudi na sam način življenja. Razdirajo se stari vzorci, spreminjajo se običaji in spreminja se kultura. Govorim o svetovni globalizaciji, ko se mešajo običaji, navade in mišljenja.

Otroci se srečujejo z močnim stresom od samega spočetja dalje. Že pred rojstvom doživljajo in dobivajo dražljaje zunanjega sveta preko mame, ki se težko izogne vsem stresnim situacijam, s katerimi se srečuje v vsakdanjem življenju. Po rojstvu se stres nadaljuje. V zadnjem času narašča število mater, ki zaidejo v poporodno depresijo, ki je posledica stresa in preobremenjenosti (izgorevanja). To vpliva na kasnejše življenje otroka, ki pogosto postanejo nemirni in pri katerih najdemo drugačne vedenjske vzorce.

Vzgojni sistemi se spreminjajo in iščejo vedno nove metode in tehnike dela. V uporabi je pogosto uporabljana permisivna vzgoja, ki pripelje do tega, da otrok postane pretirano razvjen, kar se izraža tudi na njegovem vedenju in obnašanju.

Radovednost, pomoč drugim in potreba po spoštovanju so apriori lastnosti, ki se najpogosteje pojavljajo pri anketiranih otrocih. Vse tri lastnosti je možno otroku omogočiti oz. uresničiti. Otroku je vedno potrebno zadostiti radovednost, ker si z njo pridobiva znanje. Spodbujanje in navajanje otroka na pomoč drugim ljudem je pozitivna lastnost, ki v današnjem svetu blede. Zelo pomembno je, da otroku izkazujemo spoštovanje in upoštevamo njegove želje in potrebe.

Rezultati strokovnim delavcem podajo subjektivno oceno v pogostosti pojavljanja določene lastnosti, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Včasih se učitelji sprašujejo po tem, če starši opazijo drugačne vedenjske vzorce od običajnih pri svojih otrocih. Mogoče so odgovori v anketi.

» To je deček ali deklica z nizom novih in neobičajnih psiholoških lastnosti, ki razodevajo vzorec obnašanja, kakršen doslej še ni bil dokumentiran.« (Carroll, Tober, 1999)

Skozi proces izdelave diplomske naloge sem se srečevala s težavami. Pisanju sem namenila skoraj eno leto, ker sem se morala prekopati čez poplavo virov in informacij o indigo otrocih, ki sem jih uporabila pri pisanju teoretičnega dela. Pri odločitvi o raziskovanju novega fenomena sem se zavedala, da bom težje našla ustrezno strokovno literaturo in naredila smiselno povezavo s socialnim delom-strokovnim delom. Podatkov se je nabralo toliko, da sem naredila selekcijo uporabljene literature. Vse sem hranila, ker do konca nisem vedela kam me pelje raziskovanje. Bilo je kot bi imela različne puzzle s katerimi moram sestaviti sliko.

Teoretično gledano je potrebno upoštevati, da se razvojna psihologija otroka spreminja skozi desetletja. To so male spremembe, ki jih niti ne opazimo ali se nam dozdevajo nepomembne. Mogoče se nam dozdeva, da je normalno in logično, da je to takih sprememb prišlo.

Včasih opazujem svojo najmlajšo skupino šahistov, ki so stari od tri leta dalje. Sedijo na velikih stolih v učilnice kemije in pred seboj imajo šahovnice. Uporabljajo šahovske ure, vendar nimajo občutka za časovne enote. Figure premikajo in včasih vidijo dobro potezo, ki jo sama ne opazim. Takrat se mi zazdi, da so današnji otroci resnično nekaj posebnega, vendar se zavedam, da jih opazujem le za trenutek, ker potem se ponovno posvetim teoriji, ki jo ponavljam kot papagaj in uporabljam vse možne metode in tehnike, da bi dosegla cilje. Je sploh možno preveriti vplive na logično sklepanje otrok? Je vpliv višja inteligenca ali vpliva trud, ki ga vložim v poučevanje.

Skozi diplomsko nalogo sem poskušala vsako značilnost še na drugačen pojasniti, ker mislim, da je možno pojasniti pojav indigo otrok s samo evolucijo človeka, ki napreduje od samega začetka dalje. Človek se spreminja, tako kot vse na svetu.

Vesela sem, da sem skozi študij pridobila znanje o otrocih, ki mi pride v poštev pri razumevanju zapletenih vedenjskih vzorcev. Pri delu z otroki se srečujem s situacijami, kjer mi koristi znanje stroke in sem mnjenja, da naše znanje ustreza delu, ki ga opravljajo šolske svetovalne službe.

Poznam socialne delavke, ki bi si želele delati v šolski svetovalni službi, tudi sama si želim, da bi dobila možnost, vendar postajajo redke izjeme šole, kjer imajo zaposleno socialno delavko. Ne poznam točnega razloga, vendar si želim, da bi bilo drugače, kar dokazujem z raziskavo narejeno na otrocih.

5. SKLEPI

- * Redki strokovnjaki so se opredelili in podali mnenje o fenomenu indigo otrok.
- * Neraziskano področje iz znanstvenega stališča.
- * Dobljeni rezultati kažejo potrebo po nadaljevalnem raziskovanju.
- * Strokovnim delavcem ugotovitve povedo približno oceno pogostosti pojavljanja lastnosti. Informacije lahko uporabijo pri svojem delu.
- * Strokovna doktrina se mora nenehno spreminjati in prilagajati glede na okoliščine otrok, ki so zelo raznolike.
- * Diplomaska naloga je namenjena staršem, ki se soočajo z drugačnim otrokom in ga popolnoma ne razumejo.
- * Ugotovitve diplomske naloge lahko uporabimo kot znanje za ravnanje (Rosenfeld, v Čačinovič Vogrinčič 2006) za reševanje kompleksnih socialnih problemov družin (Čačinovič Vogrinčič 2006), za socialno delo z družino.

6. PREDLOGI

- * Narediti dodatne raziskave o današnjih otrocih.
- * Bolj natančno preveriti vse indikatorje, ki jih predpisujejo indigo otrokom.
- * Slediti in preverjati informacije o indigo otrocih.
- * Potrebno bi bilo bolj podrobno preveriti alternativno teorijo o indigo otrocih.
- * Za zaposlene v Osnovni šoli Trzin in vrtcu Palčica raziskava lahko služi v pomoč za delo z otroci oz. podatke lahko primerjalo s svojimi opazovanji.

7. LITERATURA IN VIRI

1. Carroll L., Tober J. (2004). *Indigo otroci so med nami*. Ljubljana: Založba Epta
2. Čačinovič Vogrinčič, G. (1998). *Psihologija družina: prispevek k razvidnosti družinske slušine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
3. Čačinovič Vogrinčič, G. (2006), *Socialno delo z družino*. Ljubljana. Fakulteta za socialno delo.
4. Čačinovič Vogrinčič, G. (1998), *Psihologija družine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
5. Divjak, Zalokar Z. (1996), *Vzgoja je...Ni znanost*. Ljubljana: Educy
6. Divjak, Zalokar Z. (2008), *O brezpogojni ljubezni*. Ljubljana: predavanja
7. Drole S. A. (2007), *Zmenek z usodo*. Ljubljana: Misteriji
8. Gerkman, V. (2002). *Okno duše, nebo duha*. Aura, št. 152, str. 12, 13
9. Godina, A. (1989). *Parapsihologija-šarlatanstvo*. Ljubljana: Državna založba Slovenije
10. Keber, M. (2001). *Družina in otroci nove dobe*. Aura, št. 145.
11. Košir, I., Jambrek, P.(2008). *Mi smo otroci, ki želimo izboljšati svet*. Ljubljana: Žurnal
12. Kroflič, R. (1997). *Med poslušnostjo in odgovornostjo: procesno-razvojni model moralne vzgoje*. Ljubljana: Vija
13. Mesec, B. (2004). *Pritlehne teorije po Glaserju in Straussu v (mojem) kvalitativnem raziskovanju v socialnem delu*. Ljubljana: Socialno delo, 43, 4.

14. Mesec, B., Rode N., Rihter L. (2004). *Primeri raziskovalnih nalog študentov*. Druga izdaja. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo.
15. Mesec, B. (2001). *Navodilo za diplomsko nalogo*. Tretja izdaja. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
16. Mesec, B. (1998). *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
17. Mesec, B. (1995). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu* II. del. Skripta. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
18. Mesec, B. (1994). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu* I. del. Skripta. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
19. Mihaela. (2009), *Nemir je lahko nalezljiv*. Ljubljana: Otroci, revija za starše predšolskih otrok
20. Pungrčar, J. (2006), *Kdo so indigo otroci*. Ljubljana: Osebnost
21. Stoppard M. (2007). *Zdravstveni vodnik za vso družino*. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba.
22. Tomc, G. (1994). *Kultura v modernem svetu*. Ljubljana: Študentska organizacija univerze.
23. Ule, M. (2000). *Socialna ranljivost mladih*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za mladino.
24. Žorž, B. (2003). *Razvajenost rak sodobne vzgoje*. Celje: Mohorjeva družba
25. Žorž, B. (2005). *S pravimi vprašanji do rešitve vzgojnih zadreg*. Koper: Ognjišče.

SPLETNI VIRI:

26. Anketna vprašanja:

Essence training, *Energy, Psychology, Spirituality*

The Science of Maturing Human Consciousness

<http://www.indigoadults.com/questionnaire.php>

Okcupid, *Are You an Indigo? Test*

<http://www.okcupid.com/tests/take?testid=15353247772050256492>

Indigo children, *How can you tell if you are an Indigo?*

<http://www.namastecafe.com/evolution/indigo/>

27. Albolena, T. (2008). *Razvoj generacij.*

<http://www.tjaalbolena.com/namarie/stevilka22/indigotrendi.html>

28. Anindyka, M. A. (2007). *What Is Indigo.*

<http://www.metagifted.org/topics/metagifted/indigo/adultIndigos/>

29. Baby book, *Indigo otroci so med nami.*

<http://www.babybook.si/razvoj-otroka/med-nami-so-indigo-otroci>

30. Dnevnik, (2007). *Otroci mali geniji ali otroci z resnimi težavami.*

http://www.bambino.si/indigo_otroci_mali_geniji_ali_otroci_z_resnimi_tezavami

31. Keber, M. (2004). *Indigo otroci- vprašanja in odgovori.*(Januar 2009)

<http://www.lunin.net/Magazin/Prispevki/Razno/11/>

32. Keber, M. (2004). *Izkušnje druženja z Otroki nove dobe* (Januar 2009)

<http://www.pozitivke.net/article.php?story=20040505162544801&query=indigo>

33. Mazi, N. (2005). *Cicisvetovalnica- Hiperaktivnost* (Marec 2009)

<http://www.ciciklub.si/emag.aspx?docid=132283&nodeid=738>

34. Mesec, B., Rihter, L. (2009), *Merjenje*
<http://www.google.si/search?hl=sl&q=likertova+lestvica+fsd&meta>
35. Možina, M. (2007). *PRISPEVEK SISTEMSKE PSIHOTERAPIJE K SODOBNIM TOKOVOM V PSIHOTERAPIJI*.
[http://www.fsd.uni-lj.si/mma_bin.php/\\$fId/2008061709590768/\\$fName/Mo%C5%BEina-Prispevek+sistemske+psihoterapije+k+sodobnim+tokovom+v+psihoterapiji.doc](http://www.fsd.uni-lj.si/mma_bin.php/$fId/2008061709590768/$fName/Mo%C5%BEina-Prispevek+sistemske+psihoterapije+k+sodobnim+tokovom+v+psihoterapiji.doc)
36. Robert, (2006). *Indigo...mavrični otroci*.
<http://www.iskreni.net/forum/viewtopic.php?t=1780>
37. Simpatije. (2008). *Indigo otroci*
<http://forum.simpatije.com/viewtopic.php?f=20&t=3672&start=20&st=0&sk=t&sd=a>
38. Spiritalk. (2008). *Community*
<http://www.selectsmart.com/FREE/select.php?client=indigochildren>
39. Statistični urad Republike Slovenije. (2009). *Statistični letopis RS*
<http://www.stat.si/doc/pub/05-RR-007-0801.pdf>
40. Video posnetki o indigo otrocih:
<http://www.experiencefestival.com/forum/vBTube.php?do=view&vidid=SZwyiy90X2I>
41. Terminološki slovar: senzibilnost
<http://www.terminoloskislovar.com/s/senzibilnost.html>
42. Vzgojni zavod Kamnik. (2008). *Program za otroke in starše*.
<shrani.si/f/z/kF/2kUb8kHa/montessori.ppt>
43. Wikipedia, indigootroci
http://en.wikipedia.org/wiki/Indigo_children
44. ŽmaucJug, M. (2008). (Spo)znanja: Viva
<http://www.viva.si/clanek.asp?arhiv=1&id=1664>

8. POVZETEK

Po prebrani knjigi Indigo otroci (L. Carroll in J. Tober, 1999), ki sem jo dobila v dar od prijateljice vzgojiteljice za rojstvo otroka, si nisem znala ustvariti mnenja o pojavu. Začela sem pridobivati informacije, da bi si pojasnila in si ustvarila mnenje.

Ideja, da naj bi bila večina današnjih otrok nekaj zelo posebnega in da naj bi imeli ogromno nenavadnih karakteristik- je zelo težko razumljiva, ker se postavljajo vprašanja kot so: kdo so ti otroci in kaj jih povezuje. Je resničen podatek, da jih je vsako leto več in da ima en otrok vse te lastnosti in sposobnosti in da naj bi bile bolj izrazite oziroma poudarjene.

Koncept Indigo otrok je povezan z alternativnimi znanji in nima znanstvenega dokaza o obstoju. Alternativne znanosti pojav povezujejo z dejavniki in vzroki, ki se jih ne da znanstveno preveriti. Njihov obstoj je povezan z misteriji in religijo, ker na svet naj bi prišli, da bi rešili svet in ga spremenili. So otroci naravni terap evti ali ne, se ne da izmeriti z merskim instrumentom, ker naj bi bil vsak otrok balzam za svoje starše in tudi stare starše.

Koncept je postal popularen med ljudmi in ima veliko privržencev. Na internetu je več kot 600.000 zadetkov, ko vtipkaš besedno zvezo indigo children in ni mogoče, da bi preveril vse spletne strani, ki se ukvarjajo s tem fenomenom. V enem letu sem odprla ogromno spletnih strani, vendar si nisem ustvarila končnega mnenja o fenomenu. Za vsak argument, ki govori v prid indigo otrokom, sem našla trditve, ki govorijo nasprotno in gledajo iz drugega zornega kota.

9. DODATEK

ANKETA

1. **Otrok obiskuje (obkroži pravilni odgovor): vrtec – osnovno šolo.**
2. **Letnik rojstva:**
3. **Spol (obkroži): deklica –deček**

Sledijo navedene trditve, ki opisujejo vedenje otrok. Prosim, če za posamezno trditev označite (obkrožite) tisto stopnjo trditve, ki najbolj opisuje vašega otroka.

1. Vede se tako, kot da se že od rojstva zaveda svojih sposobnosti,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

2. se upira, kadar od njega/nje nekaj zahtevate, ob tem pa mu/ji ne razložite, zakaj to zahtevate oz. mu/ji ne ponudite možnosti izbire,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

3. nerad počne stvari, ki ne zahtevajo ustvarjalnega mišljenja,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

4. najbolj se odziva, kadar ga/jo obravnavate kot odraslega/odraslo ali sebi enakega/enako,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

5. preizkuša, do kod segajo meje,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

6. želi vzbuditi pozornost drugih,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

7. želi si biti pomemben/pomembna oz. popularen/popularna,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

8. močno reagira ali je jezen/jezna, kadar so ljudje kruti do drugih,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

9. močno reagira ali je jezen/jezna, kadar so ljudje nepošteni do drugih,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

10. je radodaren/radodarna,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

11. je netoleranten /netolerantna do tistih, ki so neiskreni in nepristni,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

12. jasno pove, kaj hoče in pri tem ni sramežljiv/a,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

13. zanima se za odnose v družini in poskuša ustvariti prijetno vzdušje,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

14. rad/a se uči tako, da vsako stvar potipa,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

15. je trmast/trmasta oziroma samovoljen/samovoljna,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

16. njegovo/njeno vedenje je agresivno,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

17. je zelo občutljiv/a,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

18. omahuje med slabo samopodobo in veličastnostjo,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

19. hitro se začne dolgočasiti,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

20. težko zaspi,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

21. ima nemiren spanec,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH-POGOSTO-VEDNO

22. zahteva visoko stopnjo stimulacije in razburjenja v življenju,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

23. dosega zelo dobre rezultate pri računalniških in podobnih igrah,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

24. ve, če so kdo zlaže,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

25. hitro oceni človekov značaj,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

26. želi razumeti namen in cilj vsega v kar je vključen/a,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

27. vidi prikazni in zastrašujoče podobe v svoji sobi,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

28. je izbirčen/izbirčna glede svojih oblek in čevljev,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

29. videti je, kot da ga/jo vse moti in razburi,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

30. ima alergijo,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

31. sliši zvonjenje v ušesih,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

32. je zelo radoveden/radovedna,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

33. drugim želi pomagati,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

34. hoče, da ga/jo spoštujete,

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

35. stvari želi narediti po svoje.

1. NIKOLI, 2. REDKO, 3. VČASIH, 4. POGOSTO, 5. VEDNO

Hvala za sodelovanje,

Simona Pirc

Tabela: Število točk, ki so jo dosegli otroci:

111 99/O/F	106 03/V/F
104 01/O/F	98 03/V/F
108 01/O/F	106 03/V/F
89 02/O/D	122 03/V/D
114 00/O/F	99 03/V/F
121 02/O/D	116 03/V/D
107 02/O/F	111 04/V/F
107 02/O/F	87 03/V/D
114 02/O/F	109 03/V/D
108 00/O/F	93 05/V/D
108 00/O/D	111 04/V/D

101	00/O/D		121	04/V/D
116	00/O/F		136	03/V/D
104	02/O/D		141	04/V/F
105	00/O/D		106	04/V/F
101	00/O/D		141	04/V/F
103	99/O/F		107	03/V/F
100	00/O/F		112	03/V/F
124	00/O/D		105	04/V/D
108	99/O/D		103	03/V/F
103	00/O/D		112	05/V/F
86	00/O/D		120	04/V/F
103	00/O/D		121	04/V/F
103	00/O/D		130	04/V/D
112	00/O/D		121	03/V/D
124	00/O/D		103	05/V/F
111	00/O/D		115	04/V/D
130	01/O/F		107	03/V/F
114	01/O/F		96	05/V/D
90	01/O/D		91	05/V/F
112	01/O/F		123	04/V/F
118	01/O/F		110	03/V/D
108	01/O/D		106	04/V/D
110	01/O/D		120	04/V/D
101	01/O/D		117	03/V/F
107	01/O/F		119	03/V/F
97	00/O/F		120	04/V/D
91	00/O/D	vsota	4161	
107	02/O/D	povprečje	112,4595	
103	02/O/D	max.ocena	141	
111	00/O/D	min.ocena	87	
91	00/O/F	poprečna ocena	3,2	
125	02/O/D			
116	02/O/D			
115	01/O/F			
100	00/O/D			
94	01/O/D			
126	01/O/D			
113	01/O/D			
115	01/O/F			
105	02/O/F			
5494	vsota			
107,7255	povprečje			
130	Max.ocena			
86	Min.ocena			

Povprečna
3,077 ocena

Tabela: Povprečne ocene pogostosti pojavljanja lastnosti

otrok	št. točk	povp.ocena	(x- μ)	(x- μ) ²
1	86	107,72549	-21,72549	471,9969
2	89	107,72549	-18,72549	350,644
3	90	107,72549	-17,72549	314,193
4	91	107,72549	-16,72549	279,742
5	91	107,72549	-16,72549	279,742
6	94	107,72549	-13,72549	188,3891
7	97	107,72549	-10,72549	115,0361
8	100	107,72549	-7,72549	59,6832
9	100	107,72549	-7,72549	59,6832
10	101	107,72549	-6,72549	45,23222
11	101	107,72549	-6,72549	45,23222
12	101	107,72549	-6,72549	45,23222
13	103	107,72549	-4,72549	22,33026
14	103	107,72549	-4,72549	22,33026
15	103	107,72549	-4,72549	22,33026
16	103	107,72549	-4,72549	22,33026
17	103	107,72549	-4,72549	22,33026
18	104	107,72549	-3,72549	13,87928
19	104	107,72549	-3,72549	13,87928
20	105	107,72549	-2,72549	7,428296
21	105	107,72549	-2,72549	7,428296
22	107	107,72549	-0,72549	0,526336
23	107	107,72549	-0,72549	0,526336
24	107	107,72549	-0,72549	0,526336
25	107	107,72549	-0,72549	0,526336
26	108	107,72549	0,27451	0,075356
27	108	107,72549	0,27451	0,075356
28	108	107,72549	0,27451	0,075356
29	108	107,72549	0,27451	0,075356
30	108	107,72549	0,27451	0,075356
31	110	107,72549	2,27451	5,173396
32	111	107,72549	3,27451	10,72242
33	111	107,72549	3,27451	10,72242
34	111	107,72549	3,27451	10,72242
35	112	107,72549	4,27451	18,27144
36	112	107,72549	4,27451	18,27144
37	113	107,72549	5,27451	27,82046
38	114	107,72549	6,27451	39,36948

39	114	107,72549	6,27451	39,36948
40	114	107,72549	6,27451	39,36948
41	115	107,72549	7,27451	52,9185
42	115	107,72549	7,27451	52,9185
43	116	107,72549	8,27451	68,46752
44	116	107,72549	8,27451	68,46752
45	118	107,72549	10,27451	105,5656
46	121	107,72549	13,27451	176,2126
47	124	107,72549	16,27451	264,8597
48	124	107,72549	16,27451	264,8597
49	125	107,72549	17,27451	298,4087
50	126	107,72549	18,27451	333,9577
51	130	107,72549	22,27451	496,1538
	107,73	5494	0	4814,157

otrok	št.točk	Povp.ocena	(x-u)	(x-u) ²
1	87	112,45946	-25,45946	648,1841035
2	91	112,45946	-21,45946	460,5084235
3	93	112,45946	-19,45946	378,6705835
4	96	112,45946	-16,45946	270,9138235
5	98	112,45946	-14,45946	209,0759835
6	99	112,45946	-13,45946	181,1570635
7	103	112,45946	-9,45946	89,48138349
8	103	112,45946	-9,45946	89,48138349
9	105	112,45946	-7,45946	55,64354349
10	106	112,45946	-6,45946	41,72462349
11	106	112,45946	-6,45946	41,72462349
12	106	112,45946	-6,45946	41,72462349
13	106	112,45946	-6,45946	41,72462349
14	107	112,45946	-5,45946	29,80570349
15	107	112,45946	-5,45946	29,80570349
16	109	112,45946	-3,45946	11,96786349
17	110	112,45946	-2,45946	6,048943492
18	111	112,45946	-1,45946	2,130023492
19	111	112,45946	-1,45946	2,130023492
20	112	112,45946	-0,45946	0,211103492
21	112	112,45946	-0,45946	0,211103492
22	115	112,45946	2,54054	6,454343492
23	116	112,45946	3,54054	12,53542349
24	117	112,45946	4,54054	20,61650349
25	119	112,45946	6,54054	42,77866349
26	120	112,45946	7,54054	56,85974349
27	120	112,45946	7,54054	56,85974349
28	120	112,45946	7,54054	56,85974349

29	121	112,45946	8,54054	72,94082349
30	121	112,45946	8,54054	72,94082349
31	121	112,45946	8,54054	72,94082349
32	122	112,45946	9,54054	91,02190349
33	123	112,45946	10,54054	111,1029835
34	130	112,45946	17,54054	307,6705435
35	136	112,45946	23,54054	554,1570235
36	141	112,45946	28,54054	814,5624235
37	141	112,45946	28,54054	814,5624235
	112,46	4161	0	5797,189189

STANDARDNI
ODKLON

$$S_1 = \frac{4814,157}{51} = 94,39$$

$$S_2 = \frac{5797,189}{37} = 148,64$$

t test

$$t = \frac{x_1 - x_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}}$$

$$t = 1,636$$

Figure 1: Fotografija s škatlo za ankete osnovne šole.

Figure 2: Fotografija škatle, ki jo je naredila ena izmed vzgojiteljic in je bila na oglasni mizi za starše.

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani/a: Simona Pirc

vpisan/a na Fakulteto za socialno delo v štud. letu 2003/2004 kot redni/a, izredni/a študent/ka izjavljam, da sem diplomsko delo z naslovom: Raziskovanje fenomena: »Indigo otroci« napisal/a samostojno s korektnim navajanjem virov in ob pomoči mentorja dr. Leonida Kobal.

Datum: 17.06.2009

Podpis : Simona Pirc